

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้นและเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป โดยมีกำหนดออกราย 4 เดือน

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธรรมรักษ์ ละอองนวล	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ไชยเสนา	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สมาน อัครภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยกันัญญา โชติวนิช	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถัย เลี้ยงจินดาถาวร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สงครามชัย ลีทองดีสกุล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ วิงวอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร ตั้งควนิช	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ชาญชัย สุกใส
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันรัตน์ รูปใหญ่
ฝ่ายจัดการ	นางสาวปณิดา ธรรมวงศ์
สำนักงาน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
กำหนดเผยแพร่	ปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม
พิมพ์ที่	หจก.วิทยาการพิมพ์ 336-338 ถนนผาแดง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 045-240692 โทรสาร. 045-265756

บทความทุกเรื่องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อย 3 คน ความคิดเห็นในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนมิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และบทความในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ

Graduate School Journal, Pitchayat, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Graduate School Journal, Pitchayat, a Journal of Humanities and Social Sciences, publishes research articles, academic articles, and review articles. Its objectives are to publish articles in the fields of education, business administration, economics, political science, public administration, law, communication, agricultural extension, arts, cultures, and related fields in order to promote the concepts, theories, and innovation development and to be a platform to present academic works of the faculty members in the university and other people in general. It is issued every four months.

Consultants

Assoc. Prof. Thamarak Laongnual	Ubon Ratchathani Rajabhat University President
Assoc. Prof. Dr. Mali Chaisena	Vice President for Academic Affairs

Editorial Board

Adjunct Professor Dr. Saman Asawapoom	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Jumlong Vongprasert	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Piyakanit Chotivanich	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Orathai Liengjindathaworn	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Songkramchai Leethongdee	Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr. Songsak Phusee-orn	Maha Sarakham University
Assoc. Prof. Dr. Jinawatar Pakotung	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Boonthawan Wingwon	Lampang Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Udom Tipparach	Ubon Ratchathani University
Asst. Prof. Dr. Sudaporn Tangkawanit	Ubon Ratchathani Rajabhat University

Editor	Assoc. Prof. Chanchai Suksai
Associate Editor	Asst. Prof. Chananrath Roobyai
Operating Team	Miss Panida Thammawong
Editorial Office	Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University
Publication Frequency	3 issues per year 1 st Issue: January-April, 2 nd Issue: May-August, and 3 rd Issue: September-December
Place of Publication	Wittaya Printing 1973 Limited Partnership, 336-338 Phadaeng Road, Mueang District, Ubon Ratchathani Province, 34000; Tel: 0-4524-0692, Fax: 0-4526-5756

Every article is peer reviewed for academic correctness by at least three external qualified experts. The opinions in the Graduate School Journal, Pitchayat, Ubon Ratchathani Rajabhat University, belong to the authors, but they do not belong to the publisher. Thus, the Graduate School of Ubon Ratchathani Rajabhat University will not be held responsible for all of those opinions. The articles in this journal are protected by the copyright of Thailand. No part of each issue may be reproduced for dissemination without written permission from the publisher.

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1

Development of the Learning Activity Packages Using a CIPPA Model Coupled with Infographics on the Topic of Products and Services in Daily Life in the Subject of Social Studies to Enhance Analytical Thinking Skills for the Third Grade Students

ศิริกานต์ มาท้วม ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ และสุปิยา ทาปทา

Sirikan Mathuam, Bhumbhong Jomhongbhibhat, and Supiya Tapta

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้อสถานการณ์โควิด-19

13

Problems of the Teaching and Learning Management of the Pre-Service Teachers at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus during the COVID-19 Pandemic

นันทิรา แก้วบุญเรือง

Nuntira Keawboonruang

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้ แบบสืบเสาะ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

23

Development of the Learning Activity Packages Based on Social and Scientific Issues Coupled with Inquiry Learning to Compare the Competencies of the Sustainable Coexistence with Nature and Science on the Topic of Materials in Everyday Life for the Ninth Grade Students

พิชญธิดา ศรีบุญ ปรีชา มูลสิน และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

Phitchayathida Sribun, Preecha Moonsin, and Bhumbhong Jomhongbhibhat

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขา วิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

37

Factors Affecting the Students' Decision to Study in the Bachelor of Education Program, Physical Education Major, Faculty of Education, National Sports University, the Northeastern Campus

สายพิน แก้วสร

Saipin Kaewsorn

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

แนวทางพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ	53
Guidelines for Developing the Youth Football Players in Si Sa Ket Province to Become Professional Football Players	

ธัชชนธ์ จินดาปุก

Tatchanon Chindapuk

สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	65
Conditions, Needs, and Guidelines for Developing the Strategic Leadership in the 21 st Century for the School Administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3	

วรารุณณ์ บุญชาญ นาวี อุดร และวัชรีย์ แซงบุญเรือง

Warawut Bunchan, Nawee Udorn, and Watcharee Sangboonraung

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครู ในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	79
Relationship Between the Academic Leadership of the School Administrators and the Job Performance Motivation of the Teachers in the Koh Kaew Group Schools under Rayoung Primary Educational Service Area Office 1	

ธนพร ปานธรรม เพชรวัลย์ ธีระวณัฐพงศ์ และวิโรจน์ หมั่นเทพ

Thanaporn Pantham, Phetcharawalai Thirawanutpong, and Wirote Muenthep

การยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อ กระบวนการตัดสินใจใช้บริการส่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน	91
Technology Acceptance, Service Quality, and Service Marketing Mix Affecting the Decision-Making Process to Use Food Delivery Services through Application	

พัชริดา วงษ์หาญ อโณทัย หาระสาร และอัยรดา พรเจริญ

Patcharida Wonghan, Anothai Harasarn, and Irada Phorncharoen

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

การวิจัยเชิงปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 103

The Action Research on Metacognitive Strategy Learning Activities Supplemented with Activity Packages Emphasizing on Mathematical Problem- Solving Processes on Linear Equation in One Variable Affecting Mathematical Problem-Solving Ability for the Seventh Grade Students

ชูรีรัตน์ คงศรี และสมชาย วรภิเษมสกุล

Chureerat Kongsri and Somchai Vallakitkasemsakul

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่าง ร่วมกับเทคนิคทีเอไอของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ 119

Development of the Creative English Communication Skills by Using a Case Study Teaching Method Coupled with the TAI Technique for the Students in Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

น้องนุช จำปาสัก และสุภัทรา คงเรือง

Nongnuch Jampsak and Supattara Kongruang

การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี 129

Development of Indicators and Guidelines to Promote the Citizenship Characteristics of the Senior Scout Directors in Uttaradit Province

ปัทมา มุลแก้ว และณัฐกานต์ ประจันบาน

Pattama Moonkaew and Nattakan Prachanban

การพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี 145

Development of an English Communication Handbook for Local Fabric Distributors in Ubon Ratchathani Province

จุฑามณี ทิพราช ณัฐธิดา สุจริตจันทร์ นิตริรัตน์ อุทธชาติ พัทธนันท์ สุจริตจันทร์ และจิตาภา โชคศิริณาคิน

Jutamanee Tipparach, Nattida Sujaritjan, Nitirat Utthachat,

Pattanan Sujaritjan, and Jidapa Chokhirannakin

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
A Model for Developing Learning Experience Management Based on Waldorf's Concepts to Develop Creative Thinking for Early Childhood Children under Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3

161

สุธาสิณี สอนสุข เอกลักษณ์ เพียสา และทรัพย์ศิริญ จันทรักษ์

Sutasinee Sonsuk, Akkaluck Pheasa, and Suphirun jantarak

การประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

177

Needs Assessment of the Students in Organizing Learning Supports of the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University

สุภัทรา กลางประพันธ์ และวิรุจน์ บัวงาม

Supattra Klangprapun and Wirut Buangam

แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

189

Guidelines for Administrating the Schools Based on Good Governance Principles for School Administrators in the Upright Schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1

กองพล สมสุระ ลิน งามประโคน และวิเศษ ชินวงศ์

Kongpol Somsura, Sin Ngamprakhon, and Wiset Chinnawong

จริยธรรมในการตีพิมพ์บทความ

205

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

206

ขั้นตอนการตีพิมพ์ในวารสาร

212

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์

213

ใบสมัครเป็นสมาชิกวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of the Learning Activity Packages Using a CIPPA Model Coupled with Infographics on the Topic of Products and Services in Daily Life in the Subject of Social Studies to Enhance Analytical Thinking Skills for the Third Grade Students

ศิริกานต์ มาท้วม ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ และสุปิยา ทาปทา
Sirikan Mathuam, Bhumbhong Jomhongbhibhat, and Supiya Tapta

สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิฐานและการเรียนการสอน คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Curriculum and Instructional Development, Faculty of Education,
Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: sirikan.mg65@ubru.ac.th

Received: February 13, 2024; Revised April 21, 2024; Accepted: April 24, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.22/81.67

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .10

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล สื่ออินโฟกราฟิก ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop learning activity packages using a CIPPA model coupled with infographics on the topic of products and services in daily life in the subject of social studies to enhance analytical thinking skills for the third grade students to have the efficiency based on the criterion of 80/80, 2) to compare the analytical thinking skills of the third grade students before and after learning by using the learning activity packages, 3) to compare the learning achievement of the third grade students before and after learning by using the learning activity packages, and 4) to study the satisfaction of the third grade students towards the learning activity packages. The samples were 12 students studying in the third grade in the second semester in the academic year of 2023 from Ban Nongkaew School under Amnat Charoen Primary Educational Service Area Office. They were randomized by cluster sampling. The research instruments were 3 learning activity packages, an analytical thinking skill test, a learning achievement test, and a questionnaire asking for the students' satisfaction.

The research findings were as follows.

1. The efficiency of the learning activity packages using the CIPPA model coupled with infographics on the topic of products and services in daily life in the subject of social studies to enhance analytical thinking skills for the third grade students was 92.22/81.67.

2. The third grade students had the analytical thinking skills after learning by using the CIPPA model coupled with infographics on the topic of products and services in daily life in the subject of social studies to enhance the analytical thinking skills higher than that before learning with the statistical significance at the level of .05.

3. The third grade students had the learning achievement after learning by using the CIPPA model coupled with infographics on the topic of products and services in daily life in the subject of social studies to enhance the analytical thinking skills higher than that before learning with the statistical significance at the level of .05.

4. The satisfaction of the third grade students towards the learning activity packages using the CIPPA model coupled with infographics on the topic of products and services in daily life in the subject of social studies to enhance the analytical thinking skills was at the highest level with the total mean of all aspects of 4.55 and the standard deviation of .10.

Keywords: Learning Activity Packages, Learning by Using the CIPPA Model, Infographics, Analytical Thinking Skills

บทนำ

ปัจจุบันมนุษยชาติกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในมิติของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แนวคิดรูปแบบวิธีการ ความคิด ความเชื่อที่มีมาแต่อดีตถูกทับซ้อนด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านต่าง ๆ พลเมืองซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติจำเป็นต้องปรับตัวตามให้ทันอยู่เสมอ เพื่อสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างไม่เป็นอุปสรรค จำเป็นต้องมีการเตรียมคนให้พร้อมในการรับรู้ เข้าใจ คิดวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ถึงความเหมาะสม ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ ไปปรับประยุกต์ใช้แก้ปัญหาทั้งของตน สังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียนต้องเหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าเป็นยุคแห่งเทคโนโลยี ครูควรนำสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรม การเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งต่อข้อมูลความรู้ไปสู่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) กำหนดให้พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัย การศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติเพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร รวมพลังทำงานเป็นกลุ่ม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

ในปัจจุบันรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษามีความหลากหลายและท้าทายความสามารถ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและส่งเสริมให้ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความต้องการ และศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตรจริง กระทั่งความเข้าใจในสังคมมากยิ่งขึ้น (ฐากร สิทธิโชค, 2564) ซึ่งมีการนำเทคนิควิธีการ สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของบุคคลและจุดประสงค์ที่ต้องการจะพัฒนา อาทิ การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนแบบซิปปา การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติฝึกการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ประเด็นปัญหาและใช้เหตุผลพิจารณาเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือแนวโน้มที่จะเป็นไปในอนาคต เพื่อการปรับตัวที่ถูกต้องและเหมาะสม (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2561) และสื่ออินโฟกราฟิกเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนในยุคปัจจุบันช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เปลี่ยนข้อมูลจำนวนมากที่ซับซ้อนยุ่งยากให้เป็นภาพกราฟิกต่าง ๆ ออกมาในลักษณะภาพนิ่งหรือเคลื่อนไหว และมีรูปแบบที่สวยงามดึงดูดความสนใจผู้อ่าน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วสามารถนำข้อมูลความรู้ไปต่อยอดต่อไปได้ (วรวิทย์ จันทรสุวรรณ, 2563) ดังนั้น การคิดวิเคราะห์ถือเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องส่งเสริมให้เกิดแก่นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความสำเร็จในการเรียนรู้และเป็นทักษะที่จะทำให้รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุ รู้ผล เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ แต่จากข้อสังเกตของผู้วิจัยในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนพบว่า นักเรียนแสดงออกถึงความเบื่อหน่าย เฉยชา ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนเมื่อครูใช้การจัดการเรียนรู้แบบรายบุคคล ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมแบบเป็นคู่หรือกลุ่ม ประกอบกับการใช้หนังสือเรียนซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีตัวอักษรจำนวนมาก นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ครูจัดเตรียมไว้เนื่องจากไม่สามารถสรุปได้ว่าข้อมูลใดที่มีความสำคัญ และจำเป็นจนนำมาสู่การที่นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่รับกับสถานการณ์ปัญหาที่พบ ไม่สามารถใช้เหตุผลหรือความสัมพันธ์ของข้อมูลเป็นหลักในการตัดสินใจได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นลักษณะของการคิดวิเคราะห์ อีกทั้งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ได้สอบถามเบื้องต้นพบว่านักเรียนสามารถอธิบายได้เพียงความแตกต่างที่พบภายนอกของสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน เช่น ลักษณะรูปร่าง สี กลิ่น เนื้อสัมผัส เป็นต้น

แต่ไม่สามารถอธิบายเชื่อมโยงถึงความจำเป็น ความสำคัญ หรือหลักการเกี่ยวกับสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันได้จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ ของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และส่งเสริมด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ไม่ให้ส่งผลต่อการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนต่อไปในอนาคต ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ซึ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝน เสริมสร้างทักษะในการคิดวิเคราะห์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายศรีบูรพาจารย์หัวตะพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 16 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 138 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองแก้ว ในกลุ่มเครือข่ายศรีบูรพาจารย์หัวตะพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาสังคมศึกษา 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ชุดที่ 2 เรื่อง หลักการเลือกซื้อสินค้าและบริการ และชุดที่ 3 เรื่อง คุณค่าของสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ชุดละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง

ซึ่งได้ดำเนินการสร้างอย่างเป็นลำดับขั้นตอนตามเกณฑ์ที่ถูกต้อง ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทดลอง 3 ขั้นตอน คือ 1) แบบเดี่ยว (1:1) เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน คือนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน 2) แบบกลุ่ม (1:10) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ได้แก่ นักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คนและอ่อน 3 คน 3) แบบภาคสนาม (1:100) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปทดลองกับตัวอย่าง

ภาพที่ 1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสินค้าและบริการ

2. แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สอดคล้องกับกรอบการคิดวิเคราะห์ของบลูม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคิดวิเคราะห์ ความสำคัญ ด้านคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านคิดวิเคราะห์หลักการ

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำเครื่องมือที่จัดเตรียมไว้ไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จากนั้นหาคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่พบความบกพร่อง

2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ชี้แจงให้นักเรียนตัวอย่างทราบถึงเนื้อหาขั้นตอนการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการสอนตามขั้นตอน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทดสอบกับนักเรียนตัวอย่าง

5. นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำใบกิจกรรมทุกชุดมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทุกคนรวมกัน โดยใช้สูตร E_1/E_2 แล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ 80/80

2. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของตัวอย่าง ตรวจสอบและรวบรวมคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนโดยใช้สูตร t-test Dependent Samples

3. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของตัวอย่าง ตรวจสอบและรวบรวมคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนโดยใช้สูตร t-test Dependent Samples

4. หาค่าความพึงพอใจต่อที่มีต่อการจัดการเรียนรู้หลังเรียน โดยวิเคราะห์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามเกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบคะแนนทักษะในการคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{x}$	E_1/E_2
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	12	3,240	2,988	249	92.22
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	12	240	196	16.33	81.67

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 92.22/81.67

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S	t	p
ก่อนเรียน	12	240	133	11.08	3.18	9.11*	0.00
หลังเรียน	12	240	189	15.75	2.05		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 15.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.05

แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S	t	p
ก่อนเรียน	12	240	128	10.67	3.17	7.64*	0.00
หลังเรียน	12	240	196	16.33	1.37		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 10.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.17 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการ	$\bar{X}$	S	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	4.40	.05	มาก
ด้านรูปแบบ	4.38	.01	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.64	.12	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้	4.63	.10	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.83	.39	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.55	.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .10 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.22/81.67

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .10 ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.22/81.67 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างอย่างเป็นลำดับขั้นตอนตามเกณฑ์ที่ถูกต้อง มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทดลองก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ปัญญโรจน์ (2563) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชื่อชุดภูมิภาคในประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ผ่านการสร้างอย่างเป็นระบบ มีจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาและผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.98/89.28 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ มาเชียว (2563) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 82.28/83.41 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างเป็นระบบอย่างสมบูรณ์ มีเรื่องหรือกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยเน้นตัวนักเรียนเป็นสำคัญ สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน และบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจ การใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการช่วยเหลือกันและกัน การนำสื่อที่มีความหลากหลายมาสัมพันธ์กันเพื่อส่งเสริมกันอย่างมีระบบ ร่วมกับการส่งเสริมการรับรู้เนื้อหา ข้อมูล ความรู้จากสื่ออินโฟกราฟิกที่ผ่านการเรียบเรียงข้อมูล เนื้อหาให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย มีภาพประกอบ ช่วยให้นักเรียนไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายเนื้อหา ข้อมูล สามารถดึงดูดและสร้างความสนใจให้นักเรียนจำแนกแยกแยะรายละเอียด

องค์ประกอบของข้อมูลได้อย่างถูกต้องและสามารถนำไปใช้ได้จริง ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา พร้อมประเสริฐ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สารภูมิศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย แก้วดา อินทรจักร (2565) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปาร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และขอบเขตเนื้อหา เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ซึ่งในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับประยุกต์เกมที่นักเรียนชอบเล่น มาสอดแทรกในกิจกรรม เช่น เกมคำต้องเชื่อม เกมปริศนาอักษรไขว้ เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามและเก็บองค์ความรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะได้รับรางวัลเป็นคะแนนประกอบกับได้รับคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา เทพวรินทร์ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องหุ่นยนต์ นักเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา แสนพรมมา และคณะ (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา คิดเป็นร้อยละ 89.20 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .10 ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตอบสนองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้เป็นอย่างดีทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากมีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณดา จิระจงวัฒนา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรชัย ไชยเสริม และคณะ (2565) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.22/81.67 ครูจึงสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ โดยครูควรทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ประกอบอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างถี่ถ้วน เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นระบบ พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้และให้คำแนะนำกับนักเรียนได้ถูกต้องอันส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ และเนื้อหาประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง แม่นยำเพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูควรดูแลช่วยเหลือและให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนเกิดประเด็นสงสัย ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียน

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10 ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้น ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนทุกคนอย่างตั้งใจ เพราะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าที่จะคิด กล้าที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่น ไม่ตัดสินคำตอบของนักเรียนทันทีว่าผิดหรือถูก แต่ควรให้โอกาสนักเรียนได้แสดงเหตุผลของคำตอบดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2. ควรพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบชิปปาโมเดลร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ให้อยู่ในรูปแบบ E-book หรือเอกสารที่สามารถศึกษาเรียนรู้ในรูปแบบแบบออนไลน์ได้

3. ควรมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรม รูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เหมาะสมและเท่ากันเหตุการณ์ปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุปียา ทาปทา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความกรุณา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ การเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจให้เป็นอย่างดี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- แก้วตา อินทรจักร. ผลการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปาร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2565.
- จันทร์เพ็ญ ปัญญโรจน์. “รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดภูมิภาคในประเทศไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,” วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 10, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 141-148.
- ชนันภรณ์ อารีกุล. การวิจัยทางสังคมศึกษา. นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์, 2561.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี: พีบาลานซ์ไชด์ แอนพริ้นติ้ง, 2561.
- ฐากร สิทธิโชค. แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษายุคใหม่. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2564.
- ธัญลดา เทพารินทร์. “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องหุ่นยนต์นักเรียนศึกษาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,” วารสารมหาจุฬานาครทรรศ. 8, 10 (ตุลาคม 2564): 265-269.
- ธีรชัย ไชยเสริม และคณะ. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,” วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 9, 1 (มกราคม-เมษายน 2565): 277-285.
- นพรัตน์ มาเขียว. “การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,” วารสารอักษราพิบูล. 1, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563): 73-85.
- ปณณดา จิระจงวัฒนา. “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาเรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,” วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์. 3, 1 (มกราคม-มีนาคม 2562): 25-34.
- พรสุดา แสนพรมมา และคณะ. “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ชัยมงคล,” วารสารสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. 3, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565): 5-9.
- วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ. อินโฟกราฟิก (แนวคิดเบื้องต้น) : Infographic. (ออนไลน์) 1 มิถุนายน 2563 (อ้างเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2566). จาก https://web.rmutp.ac.th/woravith/?page_id=1991 สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565.
- อุษา พร้อมประเสริฐ. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สารภูมิศาสตร์ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563.

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬา
แห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

Problems of the Teaching and Learning Management of the Pre-Service
Teachers at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus during the
COVID-19 Pandemic

นันทิรา แก้วบุญเรือง
Nuntira Keawboonruang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ
Faculty of Education, Thailand National Sports University,
Si Sa Ket Campus.

Email: Nuntira.psy@gmail.com

Received: February 29, 2024; Revised April 24, 2024; Accepted: April 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2564 ประชากรจำนวน 91 คน ตัวอย่างจำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มจำนวน 8 คน ด้วยความสนใจ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และการสัมภาษณ์ปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$, $S = 1.13$) การสัมภาษณ์ สภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 มีความคิดเห็น ดังนี้ 1) นักศึกษามีภาระงานสอนเพิ่มมากขึ้น 2) ความไม่พร้อมของสถานที่และอุปกรณ์กีฬา 3) นักศึกษามีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยี และ 4) การดูแลสุขภาพของนักศึกษาและนักเรียน

คำสำคัญ: โควิด-19 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พลศึกษา

Abstract

The objective of this research was to study the problem conditions of the teaching and learning management of the pre-service teachers at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus during the COVID-19 Pandemic. The samples were 80 pre-service teachers randomized by stratified sampling based on proportion from 91 pre-service teachers, the population, at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus in the academic year of 2021. They participated in the group interview of 8 volunteer people. The research instruments were a rating scale questionnaire and an interview form used to interview the problems of the pre-service teachers. The statistics used were mean and standard deviation.

The research findings were as follows.

The study of the problem conditions of the pre-service teachers at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus during the COVID-19 Pandemic showed that the pre-service teachers had the problems of the teaching and learning management at a moderate level ($\bar{x} = 3.18$, $S = 1.13$). According to the interview on the problem conditions, the pre-service teachers at Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus during the COVID-19 Pandemic had the opinions that 1) they had more teaching load, 2) the schools was unpreparedness on sports venues and equipment, 3) the pre-service teachers had limited access to technology, and 4) the health care of the pre-service teachers and the students needed to be taken care of.

Keywords: COVID-19, Field Experience in Teaching Profession, Physical Education

บทนำ

ในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประชากรทั่วโลกได้รับ รู้ว่ามีโรคติดต่อปริศนาโดยได้รับยืนยันจากทางการจีน เมื่อ 31 ธันวาคม 2562 ว่าเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ ใหม่ในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่เป็น “การระบาดใหญ่” หรือ Pandemic และได้ประกาศชื่อที่เป็นทางการสำหรับใช้เรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า “โควิด-19” (Covid-19) หลังจากเชื่อมีการลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค ของโลกโดยการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่คณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยอนุกรมวิธานวิทยา ของไวรัส (International Committee on Taxonomy of Viruses) ได้กำหนดให้ใช้ชื่อไวรัสที่ทำให้เกิดโรค Covid-19 ว่า SARS-CoV-2 หรือไวรัสโคโรนาโรคทางเดินหายใจ เฉียบพลันรุนแรงชนิดที่สอง (Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องทางพันธุกรรมอย่างใกล้ชิดกับเชื้อไวรัสโรคซาร์ส (BBC NEWS ไทย, 2563) ส่วนสถานการณ์ในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขไทย ได้ประกาศ โรคดังกล่าวโดยใช้ชื่อว่า “โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” หรือ “โรคโควิด-19” เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 โดยให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้น (Marketingoops, 2563) โดย “UNESCO” ได้คาดการณ์ว่าขณะนี้มียุคเรียน นักศึกษาว่า 363 ล้านคนทั่วโลกได้รับผลกระทบ จากวิกฤตการระบาดของเชื้อไวรัส “COVID-19” และ ประมาณ การณ์ว่ามีสถาบันการศึกษาใน 15 ประเทศ ทั้งในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป และอเมริกาเหนือ ได้ปิดการเรียนการสอนที่โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่ง เริ่มออกประกาศการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์นับตั้งแต่เกิดวิกฤติไวรัสโควิด19 หรือ Coronavirus (ไวรัสโคโรนา) ได้สร้างผลกระทบในทุกภาคส่วนอย่างรวดเร็วและรุนแรง หนึ่งในนั้นคือ “ภาคการศึกษา”

จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด) ทั่วโลก ส่วนประเทศไทย สถานการณ์การแพร่ระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานปิดภาคเรียน แต่ระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัย หลายแห่งยังมีการเรียนการสอนอยู่ จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ซึ่งมูลนิธิคีนันแห่งเอเชีย ได้ทำการวิเคราะห์และสรุปเป็นประเด็น 3 ประการ (มูลนิธิคีนันแห่งเอเชีย, 2563) ดังนี้ 1) ความเหลื่อมล้ำ และไม่เท่าเทียมทางการศึกษาที่อาจเพิ่มมากขึ้น ช่องว่างระหว่างโอกาสเข้าถึงการศึกษา และความพร้อมทางด้านอุปกรณ์รองรับการเรียน ซึ่งผู้เรียนบางคนอาจไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเรียนหนังสือผ่านช่องทางออนไลน์ 2) ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งประสิทธิภาพของระบบการเรียนการสอนออนไลน์หรือ อีเลิร์นนิง (E-learning) ยังไม่เพียงพอ ผู้สอนไม่ก็ท่านที่มีความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน รวมถึงอาจขาดเทคนิคในการสอนออนไลน์ ทำให้ผู้เรียน อาจเกิดการเบื่อได้และนักเรียนจะขาดโอกาสฝึกฝน ปฏิบัติ 3) ระบบส่งเสริมและสนับสนุนการสอนออนไลน์ ของครูผู้สอนยังไม่เพียงพอ ซึ่งผู้สอนไม่แน่ใจว่าจะเริ่มต้น วิธีสอนผ่านออนไลน์อย่างไร รวมถึงการติดตาม ความก้าวหน้าการเรียนรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาจะเป็นอย่างไร

คณะศึกษาศาสตร์ เป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีหน้าที่ผลิตบัณฑิต ด้านศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญทางด้านพลศึกษาและกีฬา ดังปรัชญาที่ว่า “พลศึกษาและกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ” การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดในการเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมที่จะออกไปเป็นครูที่ดีในอนาคต เพราะนักศึกษาจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางด้านวิชาชีพครูและความรู้ทางด้านพลศึกษาและกีฬาไปปฏิบัติให้ได้ผลดี ในสถานการณ์จริง มีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพ สมรรถภาพทางวิชาชีพ เจตคติของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพครู และ สอดคล้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย คือ การผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และส่งเสริม พัฒนานักเรียน นักศึกษาให้มีศักยภาพด้านกีฬาสูงสุดของแต่ละบุคคล

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มาจากคำว่า Professional Training, Professional Experience Training หรือ Field Experience Training ซึ่งวรรณทิพา รอดแรงคำ และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2550) ได้กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ การจัดประสบการณ์ตรงให้บัณฑิตนักศึกษาครู ได้มีการเรียนรู้และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ นอกจากนี้ ชาตรี ฝ่ายคำตา (2553) กล่าวว่า การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้บัณฑิตศึกษาจะได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบัน อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรประจำโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจสรุปได้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึงการฝึกปฏิบัติการ ทำงานด้วยประสบการณ์จริง โดยนักศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ของครูทั้งงานสอน และงานในหน้าที่อื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และโรงเรียนฝึกประสบการณ์

นอกจากนี้ ครูพลศึกษามีลักษณะการเรียนการสอนเป็นการฝึกปฏิบัติ ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อกลาง โดยอาศัยหลักวิชา สรีรวิทยาการออกกำลังกาย จิตวิทยาและการเรียนรู้ทางมอเตอร์ของมนุษย์ ซึ่งจะแตกต่างในรายวิชาอื่นที่ส่วนใหญ่เป็นการสอนทฤษฎี จึงทำให้เกิดความลำบากในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสาเหตุดังกล่าว และสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่าง ทั้งเงื่อนไขด้านสถานที่ตั้ง และความพร้อมของนักเรียนในพื้นที่ บทบาทของครูที่พยายามจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลที่สุด เพราะตระหนักถึง

ความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะช่วงภาวะโควิด-19 ที่ครู- ผู้ใกล้ชิดและเข้าใจสภาวะความเป็นจริงมากที่สุด ต้องเผชิญความท้าทาย ทำให้ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต ศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2564 จำนวน 91 คน (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ, 2564)

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการคำนวณสูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ซึ่งการเก็บตัวอย่างในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 73 คน แต่เก็บจริง 80 คนเพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลได้ไม่สมบูรณ์จากประชากรทั้งหมดที่มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และ 8 คนในการสัมภาษณ์กลุ่มด้วยความสมัครใจ (Volunteer sampling) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2542)

คุณสมบัติของตัวอย่าง

1. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ
2. ต้องได้รับและเข้าใจการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย
3. ยินยอมตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มด้วยความสมัครใจ
4. มีเวลาอย่างน้อย 15 นาทีในการตอบแบบสอบถาม และเวลาอย่างน้อย 2 ชั่วโมงในการสนทนากลุ่ม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและตัวอย่างตามเขตพื้นที่บริการ สถานศึกษาที่นักศึกษาออกฝึก

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)	จำนวนเก็บจริง (คน)
ศรีสะเกษ	41	33	39
อุบลราชธานี	25	21	25
อำนาจเจริญ	5	4	4
ยโสธร	9	7	9
สุรินทร์	11	8	8
รวม	91	73	80

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และปัญหาที่พบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งปรับปรุงมาจากเกียรติวัฒน์ วัชฎากาญจน์ (2553) มีความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha: α) เท่ากับ .72

2. การสัมภาษณ์กลุ่ม ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 โดยการใช้คำถามลักษณะปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยการใช้วิธีแจกแบบสอบถามแก่ตัวอย่าง จำนวน 91 ชุด จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 80 คน ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่ามีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 8 คน สามารถเข้าร่วมสัมภาษณ์กลุ่มด้วยความสมัครใจจากนั้นสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ปัญหาที่พบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การสัมภาษณ์กลุ่ม ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 โดยการสรุปความจากข้อคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปปัญหาในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัญหาที่พบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงปัญหาในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็น	นักศึกษา	การแปลผล	การแปลผล
	$\bar{x}$	S	
1. การเรียนการสอน (กลุ่มวิชาพลศึกษา)	3.32	1.14	ปานกลาง
2. การเรียนการสอน (กลุ่มวิชาสุขศึกษา)	3.15	1.15	ปานกลาง
3. การจัดโครงการส่งเสริมพลศึกษาและสุขศึกษา	3.09	1.12	ปานกลาง
4. การทำงานวิจัยในชั้นเรียน	3.12	1.09	ปานกลาง
รวม	3.18	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษา มีปัญหาในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การเรียนการสอน (กลุ่มวิชาพลศึกษา) พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, $S = 1.14$) 2) การเรียนการสอน (กลุ่มวิชาสุขศึกษา) พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$, $S = 1.15$) 3) การจัดโครงการส่งเสริมพลศึกษาและสุขศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$, $S = 1.12$) และ 4) การทำงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, $S = 1.09$)

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์กลุ่ม ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติการเรียนการสอน กลุ่มวิชาพลศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า โดยรวมมีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์กลุ่มได้ข้อสรุป ดังนี้

1) นักศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่สีเขียว และสีเหลือง ตามประกาศคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกระทรวงสาธารณสุข มีการเรียนการสอนที่มากขึ้น เกิดจากต้องสอนเนื้อหาเดิมซ้ำ 2 รอบ เช่น โรงเรียนชุมชน อ.ขุขันธ์ จ.ศรีสะเกษ จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยการสลับชั้นมาเรียนของนักเรียนแบบสลับวันคู่วันคี่ ทำให้ต้องสอนซ้ำในเนื้อหาเดิม และใช้ระยะเวลาในการสอนที่มากขึ้น

2) ในบางโรงเรียนที่มีการยกระดับให้เป็นเขตพื้นที่สีแดง โรงเรียนไม่สามารถเปิดเรียนได้ ต้องสอนในระบบอินเทอร์เน็ต (On line) เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ซึ่งรายวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ต้องใช้การปฏิบัติ ทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดความไม่สะดวก แม้นักศึกษาจะมอบหมายงานให้นักเรียน เช่น การชมวิดีโอตามสื่อออนไลน์ต่าง ๆ การอัดคลิปเพื่อการสอบในรายวิชานั้น ๆ เมื่อมีการตรวจสอบและให้คะแนนนักเรียนส่วนใหญ่แสดงทักษะไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) นักเรียนขาดสถานที่และอุปกรณ์กีฬาในการฝึกปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา สถานที่และอุปกรณ์กีฬาเป็นของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนไม่สามารถเปิดเรียนได้ สถานที่และอุปกรณ์กีฬาจึงถูกดัดใช้ เช่น โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ งดใช้สนามว่ายน้ำ เมื่อนักเรียนเรียนทักษะกีฬาว่ายน้ำทำให้ไม่มีสถานที่

ในการฝึกปฏิบัติได้ และบางรายวิชา เช่น ฟุตบอล นักเรียนไม่ได้มีลูกฟุตบอลทุกคน โรงเรียนงดการใช้หรือยืมอุปกรณ์กีฬา ทำให้นักเรียนไม่มีอุปกรณ์ไว้ฝึกปฏิบัติ

4) บางโรงเรียนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความลำบาก เช่น โรงเรียนเทศบาล 2 รัชมังคลานุสรณ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล และประถมศึกษา เมื่อโรงเรียนประกาศให้สอนในระบบอินเตอร์เน็ต (On line) ทำให้การจัดการเรียนการสอนทำได้ลำบาก เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นนี้ควรมีครูในการกำกับและติดตามอย่างใกล้ชิด หรือแม้ว่าจะใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยสลับชั้นมาเรียนแบบสลับวันเรียน แต่กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนใหญ่เป็นกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งเสี่ยงต่อการสัมผัสกัน อาจก่อให้เกิดติดเชื้อโควิด-19 ได้

5) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และการป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู โดยนักศึกษาบางส่วนมีการเตรียมแผนการสอนแบบปกติไว้ล่วงหน้า แต่ไม่ได้เตรียมแผนการสอนสำหรับการสอนออนไลน์ไว้ ทำให้ต้องมีการปรับแผนการสอนใหม่ และต้องทำสื่อการสอนเพิ่มเติม ซึ่งนักศึกษามีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยี และการดูแลตนเองในการป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 นักศึกษาบางส่วนไม่ได้ระมัดระวังในการปฏิบัติตนจนติดเชื้อโควิด-19 ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง และในทิศทางเดียวกัน นักเรียนติดเชื้อโควิด-19 ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งการเรียนทักษะทางพลศึกษา มีความจำเป็นในเรียนเป็นลำดับขั้น เมื่อนักเรียนเรียนไม่ต่อเนื่องก็ไม่สามารถเชื่อมโยงทักษะใหม่เข้ากับทักษะเก่าได้ ต้องมีการทบทวนทักษะเดิมบ่อยครั้ง ซึ่งใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นหรืออาจต้องข้ามทักษะนี้ไป ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ สามารถนำมาอภิปรายได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา วิชาสุขศึกษา การจัดโครงการส่งเสริมพลศึกษาและสุขศึกษา และการทำงานวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$, $S = 1.13$) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีการวางแผนเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู และยังมีช่วงเวลาปิดเทอมให้นักศึกษาได้เตรียมความพร้อม อีกทั้งมหาวิทยาลัยฯ ได้จัดโครงการปฐมนิเทศ การสัมมนา และการปัจฉิมนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจเรื่องหลักสูตร จนนำไปสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำแฟ้มสะสมงาน และการสอบปฏิบัติในรายวิชาพลศึกษา ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และได้เชิญครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนให้นักศึกษาได้เข้าไปสำรวจรายวิชาว่าขอบเขตเนื้อหาเป็นอย่างไร สอนในระดับชั้นไหน การกำหนดเนื้อหาที่จะทำการสอน การจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพออยู่ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดยโสธร จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่สีเขียว และสีเหลือง ตามประกาศคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกระทรวงสาธารณสุข (2563) ซึ่งพื้นที่สีเขียวสามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ ส่วนพื้นที่สีเหลืองสามารถเปิดเรียนได้ตามปกติเช่นกัน แต่ต้องดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทำให้ไม่มีอุปสรรคหรืออาจมีน้อยในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาวัจน์ พันธ์วิชญ์, ธนากร ศรีชาพันธุ์ และพิชามญช์ จันทุรัส (2565)

ที่สรุปว่าการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติในทางพลศึกษานั้นจะใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ ทั้งฝึกส่วนบุคคล ฝึกปฏิบัติเป็นคู่ และการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้แก่นักศึกษาได้เรียนรู้ที่หลากหลาย จัดสถานการณ์ให้มีการแก้ปัญหาในขณะที่เกิดขึ้นในระหว่างที่สอน รวมทั้งมีการช่วยเหลือกันในห้องเรียนด้วย จัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการในหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นนักศึกษาจะได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการลงมือฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะต่าง ๆ ขึ้น และทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ได้จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563 ทำให้นักศึกษา มีแนวปฏิบัติเมื่ออยู่ในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. จาการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติการเรียนการสอนกลุ่มวิชาพลศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 โดยการสนทนากลุ่ม พบว่าโดยรวมมีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวและสีเหลือง ตามประกาศคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563) ซึ่งพื้นที่สีเขียวสามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ ส่วนพื้นที่สีเหลืองสามารถเปิดเรียนได้ตามปกติเช่นกัน แต่ต้องดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนพลศึกษาได้ปกติตามกระบวนการและขั้นตอนการสอน ไม่ว่าจะเป็นขั้นเตรียม ขั้นการอธิบายและสาธิต ขั้นฝึกหัด และขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ แม้ว่าบางโรงเรียน เช่น โรงเรียนขุนศรี อ.ขุนศรี จ.ศรีสะเกษ จะใช้วิธีจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยการสลับชั้นมาเรียนของนักเรียนแบบสลับวันคู่ วันคี่ แต่กระบวนการและขั้นตอนการสอนขั้นนำไปใช้พบว่ามีปัญหาในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าในขั้นนี้ต้องมีกิจกรรมกลุ่มหรือจัดการแข่งขัน ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะต้องใส่หน้ากากอนามัย เมื่อจัดการแข่งขันหรือทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนจะเหนื่อยได้ง่าย อาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้ และในวันที่นักเรียนมาโรงเรียน ต้องรักษาระยะห่าง 1-2 เมตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะมีการวัดและประเมินผลเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์โควิด-19
2. เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการศึกษาผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบัน อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรประจำโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลกระทบจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานการณ์โควิด-19
2. ควรมีการศึกษารูปแบบในการสอนพลศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ หากนักเรียนต้องเรียนพลศึกษาในรูปแบบออนไลน์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยผลการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์ วิทยาลัย, 2542.
- เกียรติวัฒน์ รัชฎาภรณ์. การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักเรียนศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษาสถาบันการพลศึกษา. ศรีสะเกษ: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ, 2553.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563). จาก <https://www.obec.go.th/>.
- จรรยาศักดิ์ พันวิศิษฐ์, ธนากร ศรีชาพันธุ์ และพิชามญช์ จันทุส. “ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบปกติ กับ รูปแบบการสอนออนไลน์ที่มีผลต่อทักษะมวยสากลของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาในวิกฤติโรคระบาด โควิด- 19,” วารสารราชชนรินทร์. 19, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565): 1-9.
- ชาตรี ฝ่ายตาคำ. การศึกษาสภาพการจัดการประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนิสิตนักศึกษาครุวิทยาาสตร์ หลักสูตร ผลิตครู 5 ปี ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้. (ออนไลน์) 2553 (อ้างเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563). จาก <http://lielibrary.trf.or.th>.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2556.
- มูลนิธิคีนันแห่งเอเชีย. การแพร่ระบาดของโควิด 19 สร้างผลกระทบต่อการศึกษาไทยที่สำคัญ 3 ประการ. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 17 เมษายน 2563). จาก [www.kenan-asia.org/th/covid-19 education-impact](http://www.kenan-asia.org/th/covid-19%20education-impact).
- วรรณทิพา รอดแรงคำ และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. การพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.
- สาธารณสุข, กระทรวง. คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563) จาก [https://multimedia.anamai.moph.go.th/associates /educational-manual-covid19/](https://multimedia.anamai.moph.go.th/associates/educational-manual-covid19/).
- BBC NEWS ไทย. ไวรัสโคโรนา: ที่มา อาการ การรักษาและการป้องกันโรคโควิด-19. (ออนไลน์). 2563 (อ้างเมื่อ 3 เมษายน 2563). จาก [https:// www. bbc.com/thai/ international-51838536](https://www.bbc.com/thai/international-51838536)
- Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. “Determining sample size for research activities,” *Educational and Psychological Measurement*. 30, 3 (1970): 607–610.
- Marketingoops. ‘COVID-19’ ปฏิรูปการศึกษาทั่วโลก! ใช้เทคโนโลยีเรียนรูปแบบใหม่-‘มหาวิทยาลัยไทย’ สอนผ่านออนไลน์. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563). จาก [https://www.marketingoops. com/exclusive/business case/covid-19-reinvent-global-education system-with-educational- technology/](https://www.marketingoops.com/exclusive/business%20case/covid-19-reinvent-global-education%20system-with-educational-technology/)

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Development of the Learning Activity Packages Based on Social and Scientific Issues Coupled with Inquiry Learning to Compare the Competencies of the Sustainable Coexistence with Nature and Science on the Topic of Materials in Everyday Life for the Ninth Grade Students

พิชญธิดา ศรีบุญ ปรีชา มุลสิน และภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์

Phitchayathida Sribun , Preecha Moonsin, and Bhumbhong Jomhongbhibhat

สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Curriculum and Instructional Development Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani
Rajabhat University

Email: phitchayathida.sg64@ubru.ac.th

Receive: February 29, 2024; Revised April 19, 2024; Accepted: April 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านร่องสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 19 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.68/78.42 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75
2. สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57, S = 0.60$)

คำสำคัญ: สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน การเรียนรู้แบบสืบเสาะ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

Abstract

The objectives of the research were 1) to develop learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning to compare the competencies of the sustainable coexistence with nature and science on the topic of Materials in Everyday Life for the ninth grade students to have the efficiency based on the criterion of 75/75, 2) to compare the competencies of the sustainable coexistence with nature and science of the ninth grade students learning by using learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life, 3) to compare the learning achievement of the ninth grade students learning by using learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life before and after learning, and 4) to study the satisfaction of the ninth grade students towards the learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life in the first semester in the academic year of 2023. The samples were 19 students studying in the ninth grade from Ban Rong Sa-at School under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. They were randomized by cluster sampling. The research instruments were four packages of learning activities based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life, a four-multiple-choice test with 40 items used to measure learning achievement, a test used to evaluate the competencies of the sustainable coexistence with nature and science, and a questionnaire asking for the satisfaction. The statistics used were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The efficiency of the learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life was 78.68/78.42 which met the criterion of 75/75.

2. The competency of the sustainable coexistence with nature and science of the ninth grade students learning by using the learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life after learning was higher than that before learning with the statistical significance at the level of .01.

3. The learning achievement after learning by using the learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life

was higher than that before learning with the statistical significance at the level of .01.

4. The mean of the satisfaction of the ninth grade students towards the learning activity packages based on social and scientific issues coupled with inquiry learning on the topic of Materials in Everyday Life in the overall was at the highest level ($\bar{x} = 4.57$, $S = 0.60$).

Keywords: the Competencies of the Sustainable Coexistence with Nature and Science, Inquiry Learning, Learning Activity Packages

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงความรู้และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ที่นำไปสู่การเป็นสังคมดิจิทัลอย่างรวดเร็ว รวมถึงการเกิดปรากฏการณ์สำคัญของโลก เช่น ภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาอย่างรุนแรง ส่งผลให้ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่กระทบวิถีชีวิตของผู้คนอย่างไม่หยุดยั้ง เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” เป็นความมุ่งหมายที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสมบรูณ์ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาโดยกล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพคนในยุทธศาสตร์ที่ 2 ไว้ว่า การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจะต้องสร้างกำลังคนให้มีทักษะที่สำคัญจำเป็น โดยครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติเพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงและเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการที่เป็นไปตามธรรมชาติของผู้เรียน โดยเฉพาะความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรวมถึงการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมด้วย โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตวิทยาศาสตร์ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า การป้องกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นอย่างมีคุณธรรมนักวิชาการศึกษาจึงพยายามเชื่อมโยงความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ากับแต่ละวัฒนธรรมและส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สังคมแต่ละระดับ

สำหรับการเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงนี้คือ การมุ่งเสริมสร้างให้นักเรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นภายใต้กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ใช้เป็นแม่บทในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบริบททางวิทยาศาสตร์ที่มีความท้าทายหรือเป็นปัญหาที่พบเจอในโลกชีวิตจริง โดยสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science) เป็นสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยมีองค์ประกอบสำคัญคือการเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ การสร้างและรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยีและมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติและการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับยุคสมัยที่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่ายและสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน ครูจำเป็นต้องปรับรูปแบบจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาไม่จำกัดกรอบการเรียนภายในห้องเรียนใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนรู้มากที่สุด ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตและรับมือการความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากโลกที่ไร้พรมแดนและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ครูจึงมีหน้าที่ในการศึกษาหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้มากกว่าที่สอนภายในห้องเรียนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและเข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริงการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมเป็นการนำประเด็นปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสังคมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยกิจกรรมจะมุ่งเน้นให้นักเรียนค้นหาประเด็นปัญหาที่สำคัญด้วยตนเอง

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม (Socio-scientific Issues) เป็นอีกหนึ่งการจัดการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในสอนในปัจจุบันเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่นำประเด็นทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสังคมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เชื่อมโยงความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ากับวัฒนธรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาตัดสินใจสถานการณ์ โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมบริบทสังคม การเมือง เศรษฐกิจ มีจิตสำนึกต่อสังคม พร้อมเป็นพลเมืองที่รู้วิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน รวมถึงยังพบความสัมพันธ์กับการรู้วิทยาศาสตร์คือการอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อระบุปัญหาค้นหาความรู้ อาศัยหลักฐานและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ เป็นการตรวจสอบความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ผู้สอนสามารถเลือกจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ตั้งคำถามจากความรู้ที่มีอยู่ ให้คำอธิบาย ตั้งสมมติฐาน วางแผนการสำรวจ ค้นคว้าอย่างง่าย ๆ รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต อธิบายความรู้โดยมีหลักฐานอ้างอิง การพิจารณาคำอธิบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายของตนเองการสื่อสารคำอธิบาย การตรวจสอบคำอธิบาย ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแนวคิดวิทยาศาสตร์และธรรมชาติ เกิดการรับรู้ที่มีความหมาย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เป็นการพัฒนาความรู้ทางด้านความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม (Socioscientific Issues)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจนค้นพบความรู้ และเมื่อพบปัญหาสามารถคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นทางวิทยาศาสตร์กับสังคม โดยผู้วิจัยได้เลือกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของประสาธน์ เองเฉลิม (2551) ดังนี้ 1) ขั้นค้นหาประเด็นปัญหา 2) ขั้นจัดกลุ่มและเรียงลำดับความสำคัญ 3) ขั้นวิเคราะห์ประเด็นปัญหา 4) ขั้นวางแผนการแก้ไขประเด็นปัญหา 5) ขั้นจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 6) ขั้นประเมินผล เนื่องจากมีขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ชัดเจน รวมทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สามารถคิดตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คำนึงถึงข้อเท็จจริง ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ผู้เรียนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงใช้และรักษา

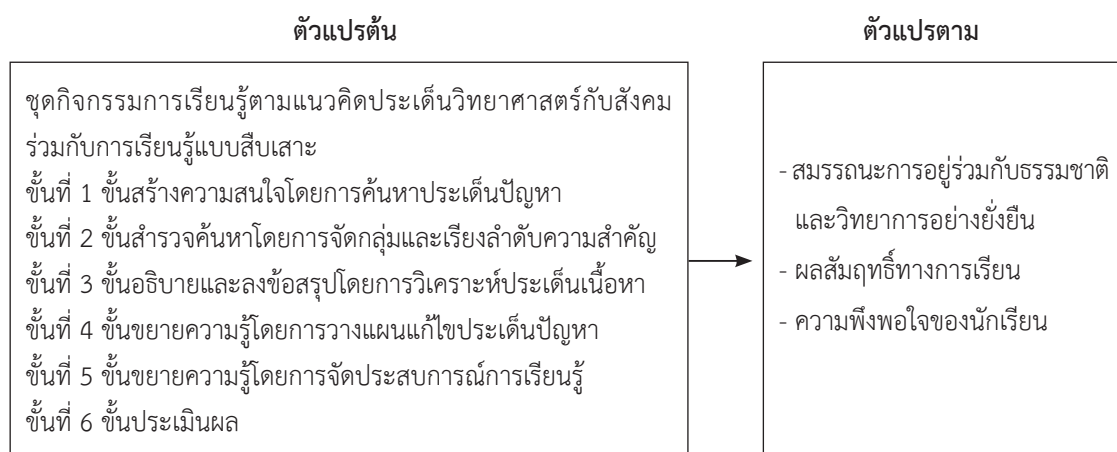
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า มีจิตสำนึกต่อชุมชน สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม การสอนเพื่อรองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรฐานสากล เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยการศึกษาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเปือยประชาสามัคคี จำนวน 23 คน โรงเรียนอนุบาลพยุห์ จำนวน 26 คน โรงเรียนตำแยหนองเม็ก จำนวน 23 คน และโรงเรียนบ้านร่องสะอาด จำนวน 19 คน รวมจำนวนนักเรียน 91 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านร่องสะอาด จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ทำการทดลองจำนวน 4 ชุด จำนวน 8 แผน รวมใช้เวลาในการทดลองจำนวน 18 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น 8 ด้าน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 15 ข้อ

แบบแผนที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบแผน 1 กลุ่มสอบก่อนและหลังการทดลอง One Group pretest- posttest Design (ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2553) ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผน การทดลองแบบ One Group Pretest- Posttest Design

สอบก่อน	แผนการจัดการเรียนรู้	สอบหลัง
O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

O_1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
X	แทน	การสอนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน
O_2	แทน	การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการสอน จำนวน 16 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2 ชั่วโมง ประเมินสมรรถนะการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน 1 ชั่วโมง รวมใช้เวลา 20 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำและผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน พร้อมจัดทำเครื่องมือในการวิจัยโดยสมบูรณ์
3. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และนำหนังสือแนะนำตัวไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร่องสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยและดำเนินการ เก็บข้อมูล
4. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ให้กับตัวอย่างในการวิจัย
5. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 เพื่อทดสอบความรู้เดิมของนักเรียน นำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน
6. ทดสอบวัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้วัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน จำนวน 4 ตัวชี้วัด เพื่อทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินสมรรถนะเป็นคะแนนสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนก่อนเรียน
7. ดำเนินการทดลองชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 4 ชุดกิจกรรม ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 16 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนทำการทดลองจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยเก็บคะแนนระหว่างเรียนทุกครั้งเพื่อวัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
8. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ นำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน
9. ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน จำนวน 15 ข้อ
10. นำคะแนนจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน และคะแนนประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทุกคนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
11. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
12. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน มาวิเคราะห์เพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.68/78.42
2. สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียน

ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, $S = .60$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.68/78.42 ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการศึกษา ได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีกระบวนการผลิต มีการตรวจสอบและปรับปรุง มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งทำให้ได้ภาพรวมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกรอบที่วางไว้ โดยผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ออกแบบการจัดการเรียนรู้และกำหนดวิธีการวัดประเมินผล โดยผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และการวัดการประเมินผล ดำเนินการทดลองกับกลุ่มประชากร การทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มย่อย เพื่อหาข้อบกพร่อง หรือความผิดพลาดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 คือ โรงเรียนพหุวิทยา จำนวน 90 คน และโรงเรียนบ้านเปือยประชาสามัคคี จำนวน 50 คน รวมจำนวน 140 คน แล้วปรับปรุงข้อบกพร่อง นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา สาระสำคัญ มาตรฐานและตัวชี้วัด นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านร่องสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 19 คน

นำข้อมูลจากการทดลองจริงไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพ 78.68/78.42 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สอดคล้องตามงานวิจัยของ อาภาภรณ์ โพธิศรี ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิต โดยการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นทางวิทยาศาสตร์กับสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง อาหารกับการดำรงชีวิตด้วยประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนอนุกุลนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/13 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผลการวิจัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพ

ของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.15/78.67 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม การคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านการใช้วิจารณญาณและตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.49$, $S = 0.38$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร มาศโสหา ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 1) แผนการจัดการเรียนรู้ประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน 2) แบบทดสอบการรู้วิทยาศาสตร์จำนวน 16 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสรุปผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.44 / 77.20 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีระดับการรู้วิทยาศาสตร์อยู่ที่ระดับ 3 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ที่ระดับ 3 ร้อยละ 96.87

2. สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมสมรรถนะอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมโดยได้มีการออกแบบการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ที่ได้จากประสบการณ์ แล้วรวบรวมความคิดเป็นสมมติฐานและรายงานผลที่ได้รับจากค้นพบ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและประจักษ์พยานทางวิทยาศาสตร์อย่างมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณตามความรู้ทางวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากนี้ยังมีการออกแบบการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบชัดเจนในแต่ละกิจกรรมและมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินที่สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้กับนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นผลในทางที่ดี โดยนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุเจนตร อินธิตา (2562) ได้ศึกษาการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น กับแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 ห้อง 68 คน ปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม หนึ่งห้องเรียนจำนวน 33 คนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นอีกหนึ่งห้องเรียนจำนวน 35 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้แนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา จี๋ก้อย และสุริยา ชาปู่ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) ศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานบันทึกสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ไปกิจกรรมและแบบวัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานควรเป็นประเด็นที่มาจากการสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายใกล้ตัวนักเรียนและมีความน่าเชื่อถือเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้ถึงสภาพของหลักฐานและประเด็นปัญหาได้เป็นการกระตุ้นการใช้แนวคิดของนักเรียนในการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

และวิทยาการอย่างยั่งยืนพบว่านักเรียนมีระดับสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนเพิ่มจากระดับเริ่มต้นเป็นระดับเหนือความคาดหวังโดยองค์ประกอบของสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนที่นักเรียนมีพัฒนามากที่สุดคือการเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ รองลงมาคือการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนการสร้างใช้และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยีการสร้างและใช้เทคโนโลยีและการมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติและการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืนตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามกระบวนการและขั้นตอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนและได้แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมออกเป็นขั้น อย่างเป็นระบบ ตามแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ผ่านการทดลอง แก่ไข ปรับปรุง ตรวจสอบ ให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นคณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน จนได้ประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ อีกทั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนยังได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้า จัดให้มีการอภิปรายและสรุปองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนตามที่ประสาธน์ เณียงเฉลิม (2551) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม มีหลากหลายวิธี เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การยกตัวอย่างและการนำเสนอประเด็นทางวิทยาศาสตร์ การเขียนบทความแสดงทัศนะต่อประเด็นทางวิทยาศาสตร์กับสังคม เป็นส่วนประกอบสำคัญของการรู้วิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมในการตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์และสังคมรูปแบบการสอนมี 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ค้นหาประเด็นปัญหา เน้นให้ครูผู้สอนได้พยายามสืบเสาะความรู้เพิ่มเติมและแสวงหาความรู้ใหม่ที่กำลังเป็นประเด็นโต้แย้งทางความคิดระหว่างวิทยาศาสตร์และสังคม เช่น ค้นจากอินเทอร์เน็ต วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือประเด็นที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาหรือชุมชนท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มและเรียงลำดับความสำคัญ เมื่อมีการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วจำเป็นที่จะต้องจับกลุ่มความสำคัญของประเด็นปัญหา เรียงลำดับประเด็นที่สำคัญมากที่สุดไปหาสำคัญน้อยที่สุด เพื่อทำการคัดเลือกและตัดสินใจจะนำประเด็นสำคัญที่สุดมาให้นักเรียนและครูร่วมวิพากษ์และหาทางออกร่วมกัน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ประเด็นเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหา ว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจเดิมเป็นอย่างไร มีข้อสงสัย หรืออยากทำความเข้าใจในเนื้อหาของส่วนใดเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการฝึกคิดหาเหตุผลและสะท้อนตนเองว่ารู้อะไร และอยากรู้อะไรเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 วางแผนแก้ไขประเด็นปัญหา ครูพยายามคิดวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับประเด็นทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ซึ่งทำให้ครูฝึกคิดหาแนวทางที่จะกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ กระบวนการกลุ่มคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดตัดสินใจ

ขั้นที่ 5 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางที่ได้วิเคราะห์ไว้ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วยองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องส่งเสริมให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 6 ประเมินผล ครูทำการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงประกอบด้วยหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านกระบวนการคิดขั้นสูง และมีการรับรู้วิทยาศาสตร์ประกอบ การพิจารณาประเด็นทางสังคมให้สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมตามที่แต่ละสังคมยอมรับตามความน่าจะเป็นในแต่ละบริบท

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ที่เป็นระบบกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นอิสระ 80 ตอบสนองความสนใจของนักเรียน ที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นไปในทางที่ดีสอดคล้องตามงานวิจัย ประสาท เนืองเฉลิม (2551) ได้สรุปการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิด Socio-scientific แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ กระบวนการ (Processes) ความรู้ (Knowledge) และเจตคติ (Attitudes) สามารถนำความรู้ แนวคิด หลักการ กฎและทฤษฎีที่มีไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับโลก รอบตัวได้เป็นอย่างดีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจและเกิดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จำเป็นที่จะต้องให้เขาเหล่านั้นมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์พร้อมที่จะแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตในแต่ละวัน โดยอาศัยวิทยาศาสตร์เป็นฐานประกอบการตัดสินใจ สอดคล้องตามงานวิจัยลักคณา มหันต์ และประสาท เนืองเฉลิม (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหาและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชนงพระเหนือ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เขาใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 13 คน เครื่องมือใช้ในการทดลอง ได้แก่แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัว เลือกจำนวน 2 ชุด ๆ ละ 30 ข้อ แบบทดสอบการคิดแก้ปัญหาแบบอัตนัย จำนวน 2 ชุด ชุดละ 5 สถานการณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 62.31 , 69.23, 77.95 ตามลำดับ และวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 83.33, 84.42, 93.91 ตามลำดับ

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, $S = .60$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, $S = .55$) รองลงมาคือนักเรียนมีความรู้สึกพอใจด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.61$, $S = .60$) และน้อยที่สุดคือนักเรียนมีความรู้สึกพอใจในด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.48$, $S = .66$) ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นเพราะการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านการสร้างบรรยากาศที่เป็นอิสระ เป็นไปตามความสนใจของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เน้นความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น อีกทั้งยังคำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะต้องได้รับเมื่อผ่านการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tulin (2021) ศึกษาทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแนวคิดประเด็นทางวิทยาศาสตร์และสังคม โดยใช้แบบประเมินทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ และ “แบบประเมินปัญหาทางวิทยาศาสตร์และสังคม ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานที่รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ระดับทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนถูกกำหนดจากผลการวิจัยเชิงปริมาณของการศึกษา พบว่านักเรียนมีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ในระดับปานกลาง ตามคะแนนทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม: ต่ำ ปานกลาง และสูง ความคิดเห็นของนักเรียนในกลุ่มต่ำและกลุ่มสูงในประเด็นทางวิทยาศาสตร์และสังคม วิเคราะห์จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์สูงมีความตระหนักและ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อทางสังคมและวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนที่มีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกาญจน์ จงสิริวัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรม เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.36, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .65)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกหัวข้อประเด็นทางสังคมควรเลือกประเด็นข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเรียนและควรเป็นประเด็นข่าวที่น่าสนใจ และควรนำเสนอโดยใช้รูปแบบของสื่อที่หลากหลาย เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน
2. ในระหว่างการจัดกิจกรรมครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและควรส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการปรับสถานการณ์ที่ให้นักเรียนศึกษาให้เป็นสถานการณ์ใกล้ตัวหรืออยู่ในชีวิตประจำวัน
2. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL ห้องเรียนกลับด้าน และระดับชั้นอื่นต่อไป
3. ควรมีการศึกษารูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์กับสังคม ที่มีต่อตัวแปรอื่น เช่น สมรรถนะ 6 ด้าน อื่น ๆ เช่น การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา จีก่อย และสุริยา ชาป. “แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 8, 8 (สิงหาคม 2566): 168-186
- ธีรวิทย์ เอกเกตุ. *ระบบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์, 2553.
- นุเจนตร อินธิดา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น กับแนวคิดประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม. *ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2562.
- ประสาธ นื่องเฉลิม. “การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิด Socioscientific,” *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 2,3 (กรกฎาคม-กันยายน 2551): 99-105.
- ลักคณา มหันต์. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดแก้ปัญหาและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับประเด็นวิทยาศาสตร์กับสังคม. *ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2561.

ศิริกาญจน์ วงศิริวัฒน์ และประสาธ เนืองเฉลิม. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ลำพูน: โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยยะวงศาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2, 2560.

Tulin, GENC. "Perspectives Related to Socio-Scientific Issues According to the Scientific Attitude Points of Secondary School Students International," *Journal of Psychology and Educational Studies*. 8, 2 (2021) 197-213.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Factors Affecting the Students' Decision to Study in the Bachelor of Education
Program, Physical Education Major, Faculty of Education, National Sports
University, the Northeastern Campus

สายพิน แก้วสร
Saipin Kaewsorn

สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ
Physical Education Program, Faculty of Education, Thailand National Sports University,
Si Sa Ket Campus.

Email: meaw.1980.j@gmail.com

Received: February 29, 2024; Revised May 19, 2024; Accepted: May 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 199 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ เกลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84, 3.82, 3.76$ และ 3.73 ตามลำดับ) ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69, 3.77$) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ด้านหลักสูตร ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การตัดสินใจ นักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

Abstract

The objectives of this research were to study and compare factors affecting the students' decision to study the Bachelor of Education Program, Physical Education Major, Faculty of Education, National Sports University, the Northeastern Campus. The samples were 199 freshmen students studying in the physical education major. They were randomized by stratified sampling based on proportion. The research instrument was a questionnaire created by the researcher with the reliability of .91. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and pairwise comparisons using the LSD procedure.

The research findings were as follows.

1. The mean of the opinions about the factors affecting the students' decision to study the Bachelor of Education Program, Physical Education Major, Faculty of Education, National Sports University, the Northeastern Campus in the overall was at a high level ($\bar{x} = 3.73$). When the aspects were considered, the findings showed that the equipment and places, the lecturers, the images of the university, and the curriculum were at a high level ($\bar{x} = 3.84, 3.82, 3.76$, and 3.73 , respectively) while the public relations had the mean at a moderate level ($\bar{x} = 3.47$).

2. The findings of the comparison of the opinions about the factors affecting the students' decision to study the Bachelor of Education Program, Physical Education Major, Faculty of Education, National Sports University, the Northeastern Campus between male and female students showed that the mean of the opinions was at a high level ($\bar{x} = 3.69, 3.77$). In the overall, the means of the opinions between male and female students were not different. When the aspects were considered, the findings of the factors affecting the students' decision to study showed that the curriculum and the equipment and places were not different while the images of the university, the public relations, and the lecturers were different with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Decision, Students, Thailand National Sports University

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการการศึกษาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความคิดความสามารถรวมถึงพฤติกรรมเจตคติและค่านิยมของบุคคล

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชนเป็นการเปิดโอกาสและทางเลือกให้แก่ผู้เรียนมากขึ้นส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษาตามมา ในแต่ละสถาบันมีการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อรับผู้เข้าเรียนเข้าศึกษาให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายของสถาบัน การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของผู้เข้าเรียนเข้าศึกษาซึ่งในปัจจุบันแนวโน้มทางการศึกษาได้พัฒนามากขึ้นซึ่งเป็นกระแสทำให้ผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นพยายามหาทางศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะนำไปสู่การแข่งขันในช่วงชีวิตวัยทำงาน การเลือกงานอาชีพตำแหน่งที่มีความเหมาะสม รายได้ ที่เพิ่มขึ้นตลอดเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนฝูง ชุมชนและสังคม (ฉัตรชัย อินทสังข์ และคณะ, 2552)

การจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีสุขภาพอนามัยดีทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีความสุขมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมมีน้ำใจ มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษา ซึ่งนอกจากมีบทบาทการผลิตและพัฒนากำลังคนแล้ว ยังต้องขัดเกลาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุข เป็นทั้งคนเก่งและคนดี สามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมได้ ทั้งนี้จะต้องเป็นคนที่มีความสนใจใฝ่รู้ และสร้างสรรค์ มีน้ำใจ มีวินัย ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา จึงได้มีการบรรจุหลักสูตรวิชาพลศึกษาไว้ในหลักสูตร ของโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เพราะถือว่าการพลศึกษาในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น ที่ทางโรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนการสอนขึ้นอย่างทัดเทียม กับการเรียนการสอนวิชาอื่นเพราะสิ่งที่เขาเรียนรู้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเขา

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการศึกษา มีการกีฬาหน้าที่โดยตรงในการผลิตและพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ตอบสนองและแก้ปัญหาตามนโยบายแห่งรัฐ จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรีขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีสมรรถภาพในทั้งวิชาชีพในด้านเทคนิควิธีการจัดการงานวิชาชีพ และด้านคุณธรรม (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2563)

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นสถาบันที่เน้นการศึกษาเฉพาะด้าน พลศึกษา กีฬาและสุขภาพ โดยยึดหลักปรัชญา “พลศึกษา และกีฬา พัฒนาชาติ” และมีพันธกิจสำคัญด้านหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากรด้านศาสตร์การกีฬา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการเป็นผู้สอน การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา การเป็นผู้ตัดสินกีฬา มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2563) มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีหน้าที่ในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาด้านวิชาชีพครูพลศึกษาโดยตรงจึงเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อคุณภาพของนักศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นมหาวิทยาลัยอีกทางเลือกหนึ่งของผู้เรียน จึงเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่สนใจได้มีทางเลือกที่จะเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีได้หลากหลายช่องทางเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับสถานประกอบการและความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันเพื่อรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ค่อนข้างสูงจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งผู้เรียนจะเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาใด ๆ ก็ตาม ย่อมมีปัจจัยในการเลือกเรียนที่แตกต่างกันออกไป อาจจะมาจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร ฯ แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ มุ่งในเชิงพาณิชย์มากขึ้น ทำให้การแข่งขันด้านการศึกษา รุนแรงมากขึ้นตามไปด้วย ความต้องการเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รวมถึงมหาวิทยาลัยจากส่วนกลางที่มาเปิดสอนในรูปแบบการศึกษา นอกเขตที่ตั้งโดยเฉพาะการเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาภาคสมทบหรือภาคพิเศษเพราะไม่ต้องลงทุนมากแต่มีความต้องการสูง ต่างเปิดสอนกันอย่างหลากหลายรูปแบบ (พรเพ็ญ วงศ์พจน์, 2558)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านอุปกรณ์และสถานที่ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวางแผนระบบ

การศึกษา และการบริหารจัดการภายในคณะ ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไปเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อตามตัวแปรเพศ และวิทยาเขต ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตชัยภูมิ จำนวน 86 คน วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 82 คน วิทยาเขตศรีสะเกษ จำนวน 110 คน และวิทยาเขตอุดรธานี จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น 382 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการประมาณการขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan, (1970) ที่ประชากร 382 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 191 คน แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ตัวอย่าง จำนวน 199 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 120 คน เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 79 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลางและน้อยที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. ด้านการประชาสัมพันธ์
3. ด้านหลักสูตร
4. ด้านอาจารย์ผู้สอน
5. ด้านอุปกรณ์และสถานที่

โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

และแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

- 4.50–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50–4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 2.50–3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50–2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1.00–1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended

Questionnaires)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำเรื่องขออนุมัติการทำวิจัยในคนจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ถึงรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตอุดรธานี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มิถุนายน 2564 ถึง เดือน สิงหาคม 2564
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเห็นแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างนักศึกษายาย และนักศึกษาน้อง โดยการทดสอบที (t-test Independent) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวิทยาเขตที่ศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของแอลเอสดี กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 199)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	120	60.30
หญิง	79	39.70
รวม	199	100.00
วิทยาเขต		
ชัยภูมิ	49	24.64
มหาสารคาม	50	25.12
ศรีสะเกษ	50	25.12
อุดรธานี	50	25.12
รวม	199	100.00
รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	53	26.6
10,001-15,000 บาท	62	31.2
15,001-20,000 บาท	40	20.1
20,001-25,000 บาท	22	11.1
25,001-30,000 บาท	14	7.0
30,001 บาท ขึ้นไป	8	4.0
รวม	199	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 60.30 และเป็น นักศึกษาหญิง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 และเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตชัยภูมิ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.64 วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.12 วิทยาเขตศรีสะเกษ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.12 และวิทยาเขตอุดรธานีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.12 รวมนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 199 คน รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว ส่วนใหญ่ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมารายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n = 199)

รายการ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.76	.75	มาก
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.47	.44	ปานกลาง
3. ด้านหลักสูตร	3.73	.50	มาก
4. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.82	.47	มาก
5. ด้านอุปกรณ์และสถานที่	3.84	.49	มาก
รวม	3.73	.97	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, $S = .97$) พิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อค่าเฉลี่ยรายปัจจัยในอันดับที่ 1 คือ ด้านอุปกรณ์และสถานที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, $S = .49$) ลำดับที่ 2 ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $S = .47$) ลำดับที่ 3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, $S = .75$) ลำดับที่ 4 ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, $S = .50$) และอันดับสุดท้าย ด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, $S = .44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรเพศ

รายการ	นักศึกษาชาย (n = 120)		นักศึกษาหญิง (n = 79)		t	P - Value
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.55	1.10	3.68	.79	-1.213	.212
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.49	1.05	3.45	1.01	.668	.505
3. ด้านหลักสูตร	3.70	.88	3.78	.80	-1.199	.232
4. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.85	.91	3.77	1.05	1.263	.226
5. ด้านอุปกรณ์ และสถานที่	3.88	.90	3.79	.94	1.187	.237
รวม	3.69	.99	3.77	.95	-1.558	.121

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยเพศชาย มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.69$) เพศหญิง ($\bar{x} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4 ความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวิทยาเขต

รายการ	วิทยาเขตที่ศึกษา							
	ชัยภูมิ (n = 49)		มหาสารคาม (n = 50)		ศรีสะเกษ (n = 50)		อุดรธานี (n = 50)	
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	2.86	1.05	4.04	.84	4.01	.84	4.14	.79
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.29	1.13	3.65	.94	3.53	.94	3.42	.78
3. ด้านหลักสูตร	3.62	.95	3.72	.84	3.76	.84	3.83	.78
4. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.67	.94	3.97	.90	3.96	.90	3.63	1.15
5. ด้านอุปกรณ์และสถานที่	3.88	.83	3.90	.92	3.83	.92	3.76	.95
รวม	3.46	.66	3.85	.46	3.83	.48	3.76	.52

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาโดยรวมเป็นรายวิทยาเขต พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อค่าเฉลี่ยรายปัจจัยในอันดับที่ 1 คือวิทยาเขตมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, $S = .46$) อันดับ 2 วิทยาเขตศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, $S = .48$) อันดับ 3 วิทยาเขตอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, $S = .52$) และ อันดับสุดท้าย วิทยาเขตชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$, $S = .66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรวิทยาเขต เป็นรายคู่ โดยวิธีของแอลเอสดี (Least Significant Difference)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	ระหว่างกลุ่ม	53.898	3	17.966	62.519*	.000
	ภายในกลุ่ม	56.037	195	.287		
	รวม	109.934	198			

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรวิทยาเขต เป็นรายคู่ โดยวิธีของแอลเอสดี (Least Significant Difference) (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3.694	3	1.231	6.894*	.000
	ภายในกลุ่ม	34.830	195	.179		
	รวม	38.524	198			
3. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.155	3	.385	1.565	.199
	ภายในกลุ่ม	47.967	195	.246		
	รวม	49.121	198			
4. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	5.610	3	1.870	9.368*	.000
	ภายในกลุ่ม	38.925	195	.200		
	รวม	44.535	198			
5. ด้านอุปกรณ์และสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.594	3	.198	.828	.480
	ภายในกลุ่ม	46.610	195	.239		
	รวม	47.204	198			

* ที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ศึกษาในวิทยาเขตต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านทุกปัจจัยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มาจากวิทยาเขตทั้ง 4 วิทยาเขต มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แตกต่างรายด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร และด้านอุปกรณ์และสถานที่ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย** ตามตัวแปรวิทยาเขต

วิทยาเขต	$\bar{x}$	ชัยภูมิ	มหาสารคาม	ศรีสะเกษ	อุดรธานี
		2.86	4.04	4.01	4.14
ชัยภูมิ	2.86	-	0.000*	0.002*	0.001*
มหาสารคาม	4.04		-	0.923	0.112
ศรีสะเกษ	4.01			-	0.071
อุดรธานี	4.14				-

* ที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกับ การเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาแต่ละวิทยาเขตที่เลือกลำดับการเข้าเรียนที่แตกต่างกันโดยรวม โดยผู้ที่เลือกวิทยาเขตอุดรธานีเป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) เลือกลำดับที่ 2 วิทยาเขตมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) เลือกลำดับที่ 3 วิทยาเขตศรีสะเกษมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.01$) และเลือกลำดับที่ 4 วิทยาเขตชัยภูมิมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.86$) และเมื่อพิจารณา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขต มหาสารคาม ศรีสะเกษและ อุดรธานี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **ด้านการประชาสัมพันธ์** ตามตัวแปรวิทยาเขต

วิทยาเขต	$\bar{x}$	ชัยภูมิ	มหาสารคาม	ศรีสะเกษ	อุดรธานี
		3.29	3.65	3.53	3.42
ชัยภูมิ	3.29	-	0.030*	0.729	0.691
มหาสารคาม	3.65		-	0.139	0.126
ศรีสะเกษ	3.53			-	0.213
อุดรธานี	3.42				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการประชาสัมพันธ์ แตกต่างกับ การเลือกเข้าศึกษา

ของนักศึกษาแต่ละวิทยาเขตที่เลือกลำดับการเข้าเรียนที่แตกต่างกันโดยรวม โดยผู้ที่เลือกวิทยาเขตมหาสารคามเป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.65$) เลือกลำดับที่ 2 วิทยาเขตศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.53$) เลือกลำดับที่ 3 วิทยาเขตอุดรธานีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.42$) และเลือกลำดับที่ 4 วิทยาเขตชัยภูมิมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาจากการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขต มหาสารคาม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **ด้านอาจารย์ผู้สอน** ตามตัวแปรวิทยาเขต

วิทยาเขต	$\bar{x}$	ชัยภูมิ	มหาสารคาม	ศรีสะเกษ	อุดรธานี
		3.67	3.97	4.00	3.63
ชัยภูมิ	3.67	-	0.065	0.001*	0.081
มหาสารคาม	3.97		-	0.147	0.019*
ศรีสะเกษ	3.96			-	0.001*
อุดรธานี	3.63				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกับการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาแต่ละวิทยาเขตที่เลือกลำดับการเข้าเรียนที่แตกต่างกันโดยรวม โดยผู้ที่เลือกวิทยาเขตมหาสารคามเป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.97$) เลือกลำดับที่ 2 วิทยาเขตศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.96$) เลือกลำดับที่ 3 วิทยาเขตอุดรธานีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.63$) และเลือกลำดับที่ 4 วิทยาเขตชัยภูมิมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาจากการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต ศรีสะเกษ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขต อุดรธานี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขต อุดรธานี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี กับ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขต มหาสารคามและ ศรีสะเกษ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$)

พิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อค่าเฉลี่ยรายปัจจัยในอันดับที่ 1 คือ ด้านอุปกรณ์ และสถานที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) ลำดับที่ 2 ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) ลำดับที่ 3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) ลำดับที่ 4 ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) และ อันดับสุดท้าย ด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอุปกรณ์และสถานที่ในการเรียน เนื่องจากเป็นสถาบันกึ่งวิชาชีพชั้นนำระดับภูมิภาค และนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักกีฬาและต้องการประกอบอาชีพเป็นครู เนื่องจากชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการศึกษา มีภารกิจหน้าที่โดยตรงในการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ตอบสนองและแก้ปัญหาตามนโยบายแห่งรัฐจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรีขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิควิธีการจัดการงานวิชาชีพและด้านคุณธรรม ทำให้นักศึกษาจึงตัดสินใจในการศึกษาต่อในด้านความสนใจ ความชอบ และความถนัดด้านกีฬา สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) กล่าวถึงประเด็นของค่านิยมความคิดทางการศึกษาต่อของผู้เรียนปัจจุบัน ว่าผู้เรียนมักเลือกเรียนเพื่อลดการแข่งขันในการประกอบอาชีพ เรียนเพื่อต้องการเลื่อนตำแหน่ง เรียนเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ เรียนเพื่อสร้างความมีหน้ามีตาในสังคม เรียนเพราะนิยมมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เรียนเพราะเห็นว่าจบกันง่าย และเรียนเพราะพ่อแม่คาดหวัง การศึกษาต่อ และการเลือกเรียนที่เหมาะสมกับสายงานอาชีพเป็นการเลือกศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อมุ่งศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความสามารถในการนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูงยังเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว ยังส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอีกด้วย และสอดคล้องกับ Fernandez (2010) ได้ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน เพื่อเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งมาเลเซีย การวิจัยในครั้งนี้จะศึกษา 1) เหตุผลที่นักเรียนศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 2) แหล่งของข้อมูลที่นักเรียนใช้เพื่อช่วยเลือกสถาบันระดับอุดมศึกษา 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถาบันของรัฐ กับสถาบันเอกชนของนักเรียน และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลหลักที่นักเรียนศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา คือ เพื่อให้ได้โอกาสในการทำงานของพวกเขา และเพื่อได้รับความรู้และประสบการณ์ การศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเลือกสถาบันอุดมศึกษาโดยอิงจากข้อมูลที่รวบรวมมาจากหลายแห่ง ซึ่งแหล่งข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต เป็นที่นิยมมากที่สุด ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสถาบันการศึกษาของรัฐบาลได้รับผลกระทบอย่างสำคัญจากการพิจารณาคุณภาพของการศึกษา และปัจจัยด้านการเงิน โดยสรุปการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งมาเลเซีย มีสาเหตุมาจากความเชื่อมโยงทางธุรกิจที่เข้มแข็งของมหาวิทยาลัยแห่งมาเลเซีย ชื่อเสียงที่เป็นที่ยอมรับ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และการมีโปรแกรมวิชา และรายวิชาที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อตามตัวแปรเพศและวิทยาเขตของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการวิจัยพบว่าเหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แตกต่างกันในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร และด้านอุปกรณ์และสถานที่ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า วิทยาเขตที่นักศึกษาเลือกเข้าศึกษานักศึกษาพิจารณาตามภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์และคุณภาพความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน สอดคล้องกับอมรพร ปะบุตร และคณะ (2550) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษานั้น มีหลายสาเหตุมาจากการเลือกจากภาพที่เกิดจากความนึกคิด หรือที่คิดว่าควรจะ

เป็นเช่นนั้น ดังนั้นภาพลักษณ์ของสถาบันจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสถาบันการศึกษา มีความรู้สึกประทับใจต่อหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ขององค์การ เพราะถ้าหากองค์การได้รับความสนใจจากสาธารณชนในด้านบวกที่มากขึ้นก็จะได้รับ ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ และเป็นส่วนสนับสนุนให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ในทางกลับกันหากองค์การใดมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลให้ได้รับการต่อต้านและการดูหมิ่นเหยียดหยามและมีเจตคติทางด้านลบต่อองค์การนั้น ๆ ดังนั้นภาพลักษณ์ จึงเป็นรากฐานของความมั่นคงและความสำเร็จขององค์การ และสิ่งที่มีบทบาทต่อการเกิดภาพลักษณ์ขององค์การ คือ ความน่าเชื่อถือที่รวมไปถึงการกระทำโดยมุ่งเน้นในการให้บริการที่ดีที่สุด องค์การเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน จากความประทับใจที่เป็นภาพรวมขององค์การที่ได้รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัว และความรู้สึก เกิดความศรัทธาจากความสามารถในการเปลี่ยนความรู้สึกให้กลายเป็นบวก ด้วยการให้เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังอย่างน่าเชื่อถือ รวมไปถึงชื่อเสียงความดีงามขององค์การหรือบุคคลที่สาธารณชนรับรู้ การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมของบุคลากรและ ความยุติธรรม สามารถยึดหลักปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีที่สุดในสังคมและองค์การ และสอดคล้องกับ Abeygunawardena (2018) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศศรีลังกา: การศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมหลักสูตรนานาชาติ โดยได้วิเคราะห์ปัจจัยหลัก 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูล ปัจจัยด้านการประเมินโปรแกรมวิชา ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ปัจจัยด้านกลยุทธ์ทางการตลาด ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยด้านอิทธิพลของเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับการจัดอันดับว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุด ที่มี 9 ตัวแปรที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังพบการสนับสนุนกลยุทธ์ทางการตลาด คุณลักษณะของมหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่าย การประเมินโปรแกรมวิชา และแหล่งข้อมูล อีกด้วย ตลอดจนมีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยด้านอิทธิพลของเพื่อน แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตได้ว่าตัวแปรต่าง ๆ ที่ถูกจัดหมวดหมู่ไว้ภายใต้ปัจจัยด้านอิทธิพลของเพื่อน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด ผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจจะเป็นประโยชน์ในการใช้กลยุทธ์การสมัครเข้าเรียนให้เหมาะสม ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศศรีลังกา และในการแนะนำศึกษาต่อให้กับนักศึกษาในอนาคตต่อการเลือกของนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ส่วนหลักสูตรก็มีความสำคัญในการเลือกเรียนเนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องจบออกไปเป็นครูสอนพลศึกษา ฉะนั้น การเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติจึงมีความเหมาะสม สอดคล้องกับธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรที่ผู้เรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนเนื่องจากหลักสูตรเปรียบเสมือนเป็นแม่บทสำคัญของการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกสาขาวิชาหลักสูตรจะระบุถึงสิ่งที่ต้องการและแนวทางในการจัดการกับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด และปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนั้นจะต้องมีลักษณะคือ สอนดี มีคุณธรรม และ นำชุมชนไปสู่การพัฒนา นอกจากนั้นควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเรียนการสอนให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ศศิรินทร์ มิตรสันเทียะ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย และสัมฤทธิ์ สมนาม (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในภาพรวมทุกด้านมีค่าระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนปัจจัยอื่น ๆ ขอบบรรยากาศ มีทีวีคันสวยงาม อยู่ใกล้บ้าน มีคณะและสาขาที่ตรงกับความต้องการที่ไม่แตกต่างจากที่อื่น และสอดคล้องกับ Briones and Bueno (2019) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรปริญญาและสถานศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา และหลักสูตรปริญญา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสำรวจแบบพรรณนา กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัย Columban ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นเอง โดยครอบคลุมตัวแปรทั้งหมด ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท

แบบ 4 จุด ซึ่งได้รับการแก้ไขและปรับใช้จากเจ้าหน้าที่หลายคนในสาขาการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าเป็นการเลือกส่วนตัวของพวกเขาเอง ที่จะเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา และหลักสูตรปริญญาที่ตนเองเลือก นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า เหตุผลหนึ่งในหลายเหตุผลสำหรับการเลือกสถานศึกษานั้น คือ มาตรฐานระดับคุณภาพสูงเป็นที่ยอมรับ อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิเหมาะสม และศักยภาพของสถานศึกษาในการเป็นที่พึงพิงของผู้สัจจรไปมา ดังนั้น จึงมีความสนใจในหลักสูตรปริญญาที่เลือกเรียน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ความต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนาศักยภาพด้านใดให้ศึกษาเพิ่มเติม และศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ แต่ละวิทยาเขตและแต่ละภาค

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้บัณฑิต ในแต่ละหน่วยงานหรือสถานประกอบการที่นักศึกษาปฏิบัติงานอยู่

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ให้ความกรุณา และความร่วมมือเป็นอย่างดี จาการองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตศรีสะเกษ และวิทยาเขตอุดรธานี รวมถึงอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอบคุณนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างดีจนผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย, 2545.

ฉัตรชัย อินทสังข์ และคณะ. ความต้องการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของนักศึกษาจังหวัด นครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, 2552.

อึ้ง บัควรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา, 2542.

พรเพ็ญ วงศ์พจน์. ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนระดับบัณฑิตศึกษาและแนวทางการเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2558:

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา 4 ปี หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2563.

- ศศิรินทร์ มิตรสันเทียะ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย และสัมฤทธิ์ สมนาม. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ,” **วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ**. 2, 1 (มกราคม-เมษายน 2563): 53.
- อมราพร ปวะบุตร และคณะ. “ความสัมพันธ์ระหว่างความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ขององค์กรของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน,” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 26, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2550): 99-109.
- Abeygunawardena, KAV. “Influential Factors in Selecting a Bachelor’s Degree from Private Higher Educational Institutes in Sri Lanka: A Study Based on Undergraduates of International Degree Programmes,” **International Journal of Social Sciences**. 4, 2 (2018): 75-96.
- Briones, E.R. and D.C. Bueno. “Factors Affecting the Decision of First Year Students in Choosing their Degree Program and School,” **Institutional Multidisciplinary Research and Development (IMRaD) Journal**. 2, 1 (June 2019): 130.
- Fernandez, J. L. “An Exploratory Study of Factors Influencing the Decision of Students to Study atUniversiti Sains Malaysia,” **Kajian Malaysia**. 28, 2 (January 2010): 107-108.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. “Determining sample size for research activities,” **Educational and Psychological Measurement**. 30, 3 (1970): 607-610.

แนวทางพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ
Guidelines for Developing the Youth Football Players in Si Sa Ket Province
to Become Professional Football Players

ธัชชนธ์ จินดาปุก
Tatchanon Chindapuk

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ
Faculty of Education, Thailand National Sports University,
Si Sa Ket Campus

Email: sense10tatchanon@gmail.com

Received: March 1, 2024; Revised June 3, 2024; Accepted: June 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนานักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ โดยใช้รูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับฟุตบอลระดับเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 20 คน จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ด้านนักกีฬา นักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ มีความสามารถทางเทคนิค ความเข้าใจแท็คติก สมรรถภาพร่างกาย และความพร้อมด้านจิตใจอยู่ในระดับดี แต่ควรได้รับความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์การกีฬามากยิ่งขึ้น ด้านผู้ฝึกสอน ควรมีแผนพัฒนาผู้ฝึกสอนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมผู้ฝึกสอนใหม่และต่อยอดผู้ฝึกสอนเดิมให้พัฒนาสู่ระดับที่สูงขึ้น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มโอกาสให้เยาวชนสามารถเข้าถึงสนามฟุตบอลมาตรฐานได้มากขึ้น ควรพัฒนาสนามฝึกซ้อมในพื้นที่อื่นนอกเขตอำเภอเมืองให้มีคุณภาพทัดเทียมสนามฟุตบอลมาตรฐาน และควรมีการจัดสรรอุปกรณ์การฝึกซ้อมฟุตบอลไปสู่ทีมโรงเรียนหรือคาเดมีในจังหวัดตลอดทุกปี ด้านรายการแข่งขัน ควรมีการแข่งขันฟุตบอลลีกเยาวชนภายในจังหวัดศรีสะเกษ โดยกำหนดช่วงระยะเวลาให้สอดคล้องกับปฏิทินฟุตบอลเยาวชนรายการอื่นในระดับภูมิภาคและระดับชาติ ด้านการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ควรมีสโมสรฟุตบอลอาชีพรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่ผลิติดอกมา โดยสโมสรต้องมียุทธศาสตร์ให้โอกาสเด็กเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการต่อยอดนักฟุตบอลเยาวชนไปสู่ระดับอาชีพ

คำสำคัญ: นักกีฬาฟุตบอลเยาวชน นักฟุตบอลอาชีพ ผู้บริหาร ผู้ฝึกสอน

Abstract

The objective of this research was to study guidelines for developing the youth football players in Si Sa Ket Province to become the professional football players. The research was conducted by using the qualitative research methods. The target group used in this research consisted of 20 staff involving with the youth football players in Si Sa Ket Province selected by purposive sampling. The research instrument was a semi-structural interview form, and the data were analyzed by content analysis.

The research findings were as follows.

In the athletes, the youth football players in Si Sa Ket Province had the technique ability, understanding tactics, physical fitness, and mental readiness at a high level, but they should gain more knowledge of sports science. In the coaches, the systemic development plans for the coaches should be included, the new coaches should be promoted, and the old coaches should be developed to be in higher levels. In the facilities, the youth football players should have more opportunities to access the standard football fields, the training football fields in other areas besides the areas in Muang Ubon Ratchathani District should be developed to have the quality the same as the standard football fields, and the football training equipment should be allocated to the school teams or the academy teams in the province annually. In the competition programs, the youth football leagues in Si Sa Ket Province should be held by determining the duration of the competition programs to be related to the calendars of the other youth football competition programs in the local and national levels. In the development to become the professional level, the professional football clubs should be founded to nourish the youth football players who were the professional football players. The football clubs needed to issue the policies to provide the opportunities to the youth football players in Si Sa Ket Province clearly to develop the youth football players to the professional football players.

Keywords: Youth football Players, Professional Football Players, Executives, Coaches

บทนำ

ในปีพ.ศ. 2542 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีผู้ดูแลงานด้านการกีฬา มีนโยบายในการจัดทำแผนปฏิรูปการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ซึ่งกีฬาฟุตบอลได้รับการพิจารณาเป็นกีฬานานาชาติแรก มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการกีฬาฟุตบอลอาชีพขึ้นและให้ถือว่ากีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นกีฬานำร่อง ผู้รับผิดชอบและนำนโยบายไปปฏิบัติคือ การกีฬาแห่งประเทศไทยและสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการแข่งขันฟุตบอลอาชีพเป็นกีฬานำร่องที่เรียกกันว่า “โปรวินเชียลลีก” (Provincial League) ประจำปี พ.ศ. 2542 จัดการแข่งขันโดยการกีฬาแห่งประเทศไทย (กฤษฎณะ สมจิตร, 2545) ในขณะที่สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ ได้มีการจัดการแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยพระราชทานมาตลอด ซึ่งแบ่งการแข่งขันออกเป็นระดับสูงสุดเรียกว่า “ไทยลีก ดิวิชั่น 1” และระดับต่อมาเป็น ถ้วยพระราชทาน ข, ค และ ง ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนกันมาตลอดระยะเวลา 5 ปี ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการกีฬาฟุตบอลอาชีพ เนื่องจากนานาชาติทั่วโลกจะมีการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพเพียงองค์กรเดียว (สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย, 2543) ในปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลได้ปรับปรุงโครงสร้าง

จัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาคนแรก มีนโยบายให้รวมสองลีกการแข่งขันให้เป็นหนึ่งเดียว แต่ยังคงมีปัญหาในการดำเนินการและการจัดการที่ไม่สามารถทัดเทียมกับนานาชาติประเทศได้ แต่ในปัจจุบันฟุตบอลไทยกลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้งหนึ่ง หลายสโมสรมีการบริหารจัดการทีมแบบมืออาชีพ มีสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานสามารถรองรับแฟนบอลได้จำนวนมาก มีการซื้อนักเตะต่างชาติที่มีชื่อเสียงและมีความสามารถ เข้ามาสร้างสีสันและยกระดับมาตรฐานฟุตบอลไทย ทำให้คนไทยส่วนมากกลับมาติดตามรับชมฟุตบอลไทยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ฟุตบอลลีกของไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย มีการจ้างงาน การขายชุดแข่งขัน บัตรเข้าชมการแข่งขัน รวมถึงการซื้อ ขายผู้เล่น ทำให้ในแต่ละปีธุรกิจฟุตบอลมีเงินหมุนเวียนหลายพันล้านบาท ส่งผลให้กระแสความนิยมในตัวนักฟุตบอลเพิ่มมากขึ้น หนึ่งในอาชีพในฝันของเด็กและเยาวชนหลายคนคือการเป็นนักฟุตบอลอาชีพ เพราะเป็นอาชีพที่มีผู้คนให้ความสนใจ สังคมให้การยอมรับรวมทั้งรายได้ต่อเดือนของนักฟุตบอลอาชีพนั้นนับว่าสูงกว่าหลากหลายอาชีพอีกด้วย

สอดคล้องกับจังหวัดศรีสะเกษซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดว่าเมืองน่าอยู่ประชากรการค้าการท่องเที่ยวสู่อารยธรรมขอมโบราณ เป็นเลิศด้านกีฬา มีสินค้าเกษตรได้มาตรฐานและปลอดภัยสู่ครัวโลก จะเห็นได้ว่ามีศักยภาพ และจุดแข็งของจังหวัดดีมาก ยังมีการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของจังหวัดอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับเยาวชน โดยสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมด้านกีฬาระดับเยาวชน รวมทั้งสมาคมกีฬาจังหวัดศรีสะเกษก็เป็นอีกสมาคมหนึ่งที่มีการพัฒนากีฬาไปเพื่อความเป็นเลิศอย่างแท้จริง (พญกษศาสตร์ ลาพุทธา, 2557) นอกจากนี้ตั้งแต่ปี 2561 การกีฬาแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการคัดเลือกจังหวัดต้นแบบในการจัดตั้งเมืองกีฬา (Sports City) ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาแบบครบวงจร สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬา (Sports Industry Promotion) การกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว (Sports Tourism) และการจัดตั้งเมืองกีฬา (Sports City) ซึ่งจังหวัด ศรีสะเกษมีคุณสมบัติทั้ง 4 ด้านที่กำหนด ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย 2) การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ 3) การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ และ 4) การส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬาและการท่องเที่ยว ซึ่งการเป็นเมืองกีฬานั้นจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำ การพัฒนานักกีฬาและบุคลากรกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ จัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ และส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬาในจังหวัดเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปัจจุบันจังหวัดศรีสะเกษมีศูนย์ฝึกฟุตบอลหรือคาเดมีทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงทีมฟุตบอลระดับกึ่งอาชีพซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เกิดขึ้นมากมาย ที่เห็นได้ชัดคือในการแข่งขันฟุตบอลระดับกึ่งอาชีพ รายการไทยแลนด์เอเอเจอร์ลีก 2021/22 และไทยแลนด์ เอเอเจอร์ ลีก ปี 2022/23 มีทีมฟุตบอลจากจังหวัดศรีสะเกษส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันมากถึง 10 ทีม นั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงความสนใจและความตื่นตัวของผู้ที่นิยมชมชอบกีฬาฟุตบอลในจังหวัดศรีสะเกษได้เป็นอย่างดี แต่ในจุดเพื่อรองรับความสนใจของทั้งเด็กและผู้ปกครอง ที่ต้องการผลักดันตนเองและบุตรหลานเข้าสู่เส้นทางของการเป็นนักฟุตบอลอาชีพ ส่งผลให้จำนวนทรัพยากรของนักกีฬาฟุตบอลในระดับเยาวชนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ในปัจจุบันจังหวัดศรีสะเกษมีนักกีฬาฟุตบอลจำนวนมาก ซึ่งสังกัดอยู่ในหลายระดับและในหลายช่วงอายุ ทั้งในทีมฟุตบอลระดับอาชีพ ระดับกึ่งอาชีพ รวมถึงทีมฟุตบอลระดับเยาวชนในนามโรงเรียนหรือคาเดมีฟุตบอล จึงทำให้ทรัพยากรทางฟุตบอลเกิดขึ้นมากตามไปด้วย อย่างไรก็ตามนักกีฬาฟุตบอลระดับเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษที่พัฒนาตนเองจนสามารถเข้าสู่ระดับอาชีพยังมีจำนวนน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ เพื่อเป็นการสร้างแนวทางพัฒนาฟุตบอลเยาวชนภายในจังหวัดอย่างเป็นระบบ และพัฒนานักฟุตบอลในระดับเยาวชนอย่างมีขั้นตอนตามกระบวนการและหลักปฏิบัติสากล ส่งเสริม

ให้นักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษเติบโตไปเป็นนักฟุตบอลที่มีคุณภาพและสามารถต่อยอดไปสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพต่อไป เพื่อให้พวกเขาได้ใช้ความสามารถด้านกีฬาฟุตบอลยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ
2. เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนานักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฟุตบอลระดับเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 คน
2. ผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษที่มีประสบการณ์การควบคุมดูแลนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนไม่น้อยกว่า 3 ปี และเคยเป็นตัวแทนจังหวัดศรีสะเกษเข้าร่วมการแข่งขันในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ จำนวน 8 คน
3. นักกีฬาฟุตบอลจังหวัดศรีสะเกษที่เคยมีประสบการณ์ในการลงเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย และเคยมีประสบการณ์การเล่นในระดับฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฟุตบอลระดับเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ
2. แบบสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษที่มีประสบการณ์การควบคุมดูแลนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนไม่น้อยกว่า 3 ปี และเคยเป็นตัวแทนจังหวัดศรีสะเกษเข้าร่วม การแข่งขันในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ
3. แบบสัมภาษณ์นักกีฬาฟุตบอลจังหวัดศรีสะเกษที่เคยมีประสบการณ์ในการลงเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยและเคยมีประสบการณ์การเล่นในระดับฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ

โดยแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 แบบ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยหลักและแนวคิดในการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอล
2. ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการเกี่ยวกับการฟุตบอล
3. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

4. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มผู้บริหาร

4.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มผู้ฝึกสอน

4.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มนักฟุตบอลอาชีพ

โดยทุกกลุ่มจะมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

- ความเกี่ยวข้องของตัวผู้สัมภาษณ์กับการพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ
- Athlete (นักกีฬา)
- Technique (ด้านทักษะพื้นฐานและความสามารถเฉพาะตัวของนักกีฬาฟุตบอล)
- Tactic (ด้านความเข้าใจในหลักการและระบบการเล่นฟุตบอล)
- Physical Fitness (ด้านสรีระและสมรรถภาพทางกาย)
- Mentality (ด้านจิตใจ)
- Coach (ผู้ฝึกสอน)
- จำนวนผู้ฝึกสอนที่มี License รับรองตามมาตรฐานสากลในจังหวัดศรีสะเกษ
- การจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอลในจังหวัด
- Facility (สนามแข่งขันและสิ่งอำนวยความสะดวก)
- สนามสำหรับการฝึกซ้อมและแข่งขัน
- อุปกรณ์การฝึกซ้อมพื้นฐาน
- Tournament (รายการแข่งขัน)
- รายการแข่งขันภายในจังหวัดที่มีมาตรฐานและความต่อเนื่อง
- รายการแข่งขันระดับภูมิภาคและระดับชาติ
- Pathway (แนวทางการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ)
- การคัดเลือกนักกีฬาเพื่อเป็นตัวแทนจังหวัด
- การต่อยอดนักกีฬาเยาวชนสู่ระดับอาชีพและระดับชาติ

5. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาโดยใช้ค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Congruence) หรือ IOC ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการวัด โดยข้อคำถามทั้ง 12 ข้อที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์นั้นมีดัชนีตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาฟุตบอลระดับเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักฟุตบอลอาชีพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงาน เพื่อบันทึกหมายวัน เวลา ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง
2. มหาวิทยาลัยทำหนังสือแจ้งกำหนดการสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายตามวัน เวลาที่กำหนด โดยระหว่างการสัมภาษณ์มีการขออนุญาตบันทึกเสียง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้รับความยินยอมจากกลุ่มเป้าหมายทุกราย
4. นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา ผ่านตาราง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ตารางข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฟุตบอลระดับเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 คน กลุ่มผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษที่มีประสบการณ์การควบคุม ดูแลนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนไม่น้อยกว่า 3 ปี และเคยเป็นตัวแทนจังหวัดศรีสะเกษเข้าร่วมการแข่งขันในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ จำนวน 8 คน และกลุ่มนักกีฬาฟุตบอลจังหวัดศรีสะเกษที่เคยมีประสบการณ์ในการลงเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยและเคยมีประสบการณ์การลงเล่นในระดับฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 8 คน จากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วยประเด็นดังนี้ ด้านนักกีฬา ด้านผู้ฝึกสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านรายการแข่งขัน และด้านการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบโดยวิธีการแบบสามเส้า (Data Triangulation)

2. ตารางแสดงข้อมูลมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อนักฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฟุตบอลระดับเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 คน กลุ่มผู้ฝึกสอน นักฟุตบอลเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษที่มีประสบการณ์การควบคุม ดูแลนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนไม่น้อยกว่า 3 ปี และเคยเป็นตัวแทนจังหวัดศรีสะเกษเข้าร่วมการแข่งขันในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ จำนวน 8 คน และกลุ่มนักกีฬาฟุตบอลจังหวัดศรีสะเกษที่เคยมีประสบการณ์ในการลงเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยและเคยมีประสบการณ์การลงเล่นในระดับฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 8 คน จากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ด้านนักกีฬา กลุ่มผู้บริหาร มีความเห็นตรงกันว่านักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษมีความสามารถด้านเทคนิค และมีความเข้าใจในระบบการเล่นพื้นฐานอยู่ในระดับที่ดี เพราะมีโค้ชที่ฟุตบอลหรือโรงเรียนภายในจังหวัดที่มีการฝึกซ้อมและส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลเป็นจำนวนมาก ส่วนสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาอยู่ในระดับที่ดีเพราะมีการฝึกซ้อมและแข่งขันอยู่ตลอด เรื่องสภาพจิตใจก็อยู่ในระดับที่ดี เพราะพื้นฐานความยากลำบากของครอบครัวเป็นแรงผลักดันให้นักฟุตบอลเหล่านี้ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจที่แข็งแกร่ง มุ่งมั่นในการพัฒนาสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฝึกสอนซึ่งมีความเห็นตรงกันว่า เด็กเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษเป็นเด็กที่มีทักษะพื้นฐานการเล่นอยู่ในระดับดี เพราะฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในจังหวัด พวกเขาสนใจและติดตามเชียร์ทีมจังหวัด นับเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้พวกเขามุ่งมั่นทุ่มเทในการฝึกซ้อม และปัจจุบันสามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย ทำให้พวกเขาสามารถฝึกฝนเทคนิคต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบแล้วจะพบว่า เด็กนักฟุตบอลจังหวัด ศรีสะเกษมีพื้นฐานฟุตบอลที่ดีเป็นต้นทุนอยู่แล้ว นอกจากนี้กลุ่มนักกีฬาอาชีพยังมีความเห็นว่าเพิ่มเติมว่านักกีฬาฟุตบอลเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษมีทักษะพื้นฐานในการเล่นฟุตบอลอยู่ในระดับที่ดี เพราะได้รับการฝึกสอนจากโค้ชหรือครูตามโค้ชหรือโรงเรียนต่าง ๆ ที่กระจายกันอยู่มาก ครอบครัวทั่วจังหวัดสังเกตได้จากการเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลรายการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เช่น กีฬานักเรียน ไพรมินิสเตอร์คัพ เป็นต้น ซึ่งแต่ละโรงเรียนแสดงออกถึงความสามารถทั้งด้านเทคนิคเฉพาะตัวของผู้เล่น รวมทั้งระบบการเล่นที่มีมาตรฐาน มีความเข้าใจในตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง นั้นแสดงให้เห็นคุณภาพของเด็กศรีสะเกษได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในด้าน

สมรรถภาพร่างกายและสรีระของนักกีฬา อาจไม่มีจุดเด่นด้านสรีระที่สูงใหญ่ แต่สมรรถภาพทางกายด้านความทนทาน แข็งแรงและจิตใจที่ไม่ยอมแพ้ เป็นพื้นฐานสำคัญอีกประการที่มีอยู่ในตัวนักฟุตบอลศรีสะเกษ

ด้านผู้ฝึกสอน กลุ่มผู้บริหาร มีความเห็นว่าผู้ฝึกสอนฟุตบอลในจังหวัดศรีสะเกษที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ฝึกสอนฟุตบอลระดับมาตรฐาน (License) ที่ทางสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์กำหนดนั้น มีจำนวนน้อยเกินไป ควรมีโครงการส่งเสริมการจัดอบรมเพื่อสร้างทรัพยากรผู้ฝึกสอนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพให้มากขึ้น และควรต่อยอดผู้ฝึกสอนที่ผ่านการอบรมในระดับหนึ่งให้พัฒนาต่อไปในระดับที่สูงมากขึ้น เพราะผู้ฝึกสอนคือผู้สร้าง นักกีฬา หากผู้ฝึกสอนมีคุณภาพก็มีโอกาสสร้างนักกีฬาที่มีคุณภาพเช่นกัน กลุ่มผู้ฝึกสอน หลายคนมองว่าควรมีการส่งเสริมให้ ผู้ฝึกสอนฟุตบอลภายในจังหวัดมีโอกาสเข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้ ตามหลักสูตรมาตรฐานที่สมาคมฟุตบอลฯ กำหนดขึ้น เพราะในปัจจุบันมาตรฐานการจัดการแข่งขันฟุตบอลในประเทศไทยพัฒนามากขึ้น ซึ่งระเบียบการแข่งขันกำหนดให้ ผู้ฝึกสอนต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ฝึกสอนฟุตบอลที่มีมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับและพัฒนา วงการฟุตบอลไปในทิศทางเดียวกันอย่างถูกต้อง ซึ่งที่ผ่านมาผู้ฝึกสอนต้องดิ้นรน เสียสละทั้งเวลา กำลังกาย และกำลัง ทรัพย์ เพื่อไปเข้าร่วมการฝึกอบรม จึงอยากได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ กลุ่มนักฟุตบอลอาชีพ มองว่าผู้ฝึกสอนในจังหวัดควรได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนามากขึ้น เพราะการ ได้มีโอกาส พบเจอผู้ฝึกสอนระดับสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้พวกเขาเกิดการเปรียบเทียบ และรับรู้ได้ว่า ผู้ฝึกสอน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างและพัฒนานักกีฬาไปสู่ความสำเร็จ เมื่อผู้ฝึกสอนมีความรู้ที่ถูกต้องตามหลัก การและ มีประสบการณ์ที่เพิ่มมากขึ้นย่อมนำความรู้ที่เพิ่มพูนส่งต่อไปสู่นักกีฬาของตนเอง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้บริหารมองว่าค่อนข้างพร้อม เพราะศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีสนามฟุตบอล มาตรฐาน มีคุณภาพมากพอสำหรับการฝึกซ้อมและแข่งขันกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง ด้านการ ช่วยเหลือเรื่องงบประมาณหรือการจัดหาอุปกรณ์การฝึกซ้อมพื้นฐาน เช่น ลูกฟุตบอล กรวย มาร์กเกอร์ เป็นต้น สำหรับแจกจ่ายไปสู่คาเฟ่ หรือโรงเรียนที่ขาดแคลน เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายที่ทางคาเฟ่หรือโรงเรียน ต้องแบกรับ กลุ่มผู้ฝึกสอน หลายคนมองว่าอยู่ในระดับพอใช้ กล่าวคือ ในจังหวัดมีสนามฟุตบอลระดับมาตรฐาน ที่สามารถใช้แข่งขันฟุตบอลระดับอาชีพได้ (ผ่าน Club Licensing) ประมาณ 3-4 สนามเท่านั้น โดยในแต่ละสนาม มีเพียงบุคคลบางกลุ่มบางองค์กรเท่านั้นที่สามารถใช้บริการสนามได้สม่ำเสมอ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนภายในจังหวัด ยังมีโอกาสเข้าถึงหรือใช้บริการได้น้อย ดังนั้นจึงควรมีรายการแข่งขันที่สร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้าไปใช้สนาม แข่งขันที่มีมาตรฐานของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจและประสบการณ์ที่ดีให้แก่พวกเขา อีกปัจจัยหนึ่ง คืออุปกรณ์การฝึกซ้อมพื้นฐาน เช่น ลูกฟุตบอล กรวย มาร์กเกอร์ ตาช่าย เป็นต้น โค้ชทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า ควรได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดหรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งมากขึ้น เพราะปัจจุบันต้องใช้งบประมาณจากโรงเรียน หรือบางแห่งใช้จากองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งค่อนข้างจำกัดเพราะงบประมาณต้องถูกจัดสรรสำหรับใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ ที่ ทำให้ได้รับอุปกรณ์การฝึกซ้อมมาน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักกีฬา และส่วนมากเป็นอุปกรณ์ที่คุณภาพไม่ถึงระดับ ที่ใช้สำหรับแข่งขัน กลุ่มนักฟุตบอลอาชีพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พวกเขามองว่าควรมีการพัฒนาสนามฝึกซ้อม ในต่างอำเภอให้ได้มาตรฐานมากขึ้น และควรมีอุปกรณ์การฝึกซ้อมพื้นฐานแจกจ่ายไปตามคาเฟ่ต่าง ๆ ในทุก ๆ ปี อย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในโรงเรียนหรือ คาเฟ่ที่อยากทำแต่ไม่มีความพร้อม ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง

ด้านรายการแข่งขัน กลุ่มผู้บริหาร ทุกคนมีความเห็นตรงกันคือ นอกจากการส่งเสริมแข่งขันในรายการที่ภาครัฐ หรือเอกชนจัดแข่งขันทุกปีอยู่แล้ว ควรจัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนภายในจังหวัดเป็นประจำอีกด้วย โดยการ แข่งขันในรูปแบบฟุตบอลลีก ในช่วงที่ว่างจากการแข่งขันรายการอื่น เพื่อส่งเสริมให้นักกีฬาได้มีการฝึกซ้อมและมี พัฒนาการที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี กลุ่มผู้ฝึกสอนมีความเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดการรายการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน ในจังหวัดอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องกับปฏิทินการแข่งขันในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติที่จัดแข่งขันเป็นประจำ โดยการแข่งขันควรเป็นในรูปแบบฟุตบอลลีก เพราะมีความต่อเนื่อง และมีจำนวนแมตช์ในการแข่งขันมากกว่า

ในรูปแบบฟุตบอลถ้วย ทำให้แต่ละทีมจะได้ฝึกฝนและพัฒนานักกีฬาในระยะยาว นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเวทีในการคัดเลือกนักฟุตบอลตัวแทนจังหวัดในการร่วมแข่งขันรายการอื่น ๆ ระดับชาติได้อีกด้วย กลุ่มนักฟุตบอลอาชีพมองว่ารายการแข่งขันที่มีอยู่ในปัจจุบันก็น้อยเกินไปและยังขาดความต่อเนื่อง เพราะส่วนใหญ่การแข่งขันฟุตบอลเยาวชนในจังหวัด หรือระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ ส่วนมากจะจัดการแข่งขันแบบทัวร์นาเมนต์ ซึ่งจำนวนแมตช์การแข่งขันในแต่ละทัวร์นาเมนต์ มีน้อยเกินไป โดยเฉพาะกับบางทีมที่ต้องตรึงตัวตั้งแต่รอบแรก และเมื่อจำนวนแมตช์การแข่งขันน้อย ย่อมส่งผลให้การพัฒนายากตามไปด้วย

ด้านการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ กลุ่มผู้บริหาร เสนอมุมมองไว้ว่า ควรมีทีมฟุตบอลอาชีพรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่สร้างขึ้นมา เพื่อต่อยอดให้พวกเขาได้พัฒนาสู่ระดับอาชีพและระดับชาติต่อไป โดยสิ่งสำคัญ คือ นโยบายของสโมสรและแนวทางของทีม ต้องมุ่งเน้นการให้โอกาสเยาวชนโดยเฉพาะลูกหลานผู้มีเลือดเนื้อเชื้อไขของศรีสะเกษ กลุ่มผู้ฝึกสอนมีความเห็นว่าควรมีการจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น ในการคัดเลือกหาตัวแทนจังหวัดเพื่อไปแข่งขันรายการต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ ควรมีข้อตกลงที่เห็นชอบร่วมกันระหว่างผู้ฝึกสอนแต่ละทีมภายในจังหวัดเพื่อความชัดเจนและยุติธรรมสำหรับทุกทีม นอกจากนั้นยังควรมีสโมสรฟุตบอลอาชีพที่คอยรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่ผลิตออกมาทุก ๆ ปี เพื่อการต่อยอดสู่ระดับอาชีพ หรือระดับชาติต่อไป กลุ่มนักฟุตบอลอาชีพ มองว่าต้องมีสโมสรรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่พัฒนาขึ้นมาในแต่ละรุ่น ซึ่งมีนโยบายหรือทิศทางของสโมสรที่ชัดเจนเพื่อให้โอกาสเด็กและส่งเสริมสนับสนุนให้มีพัฒนาการต่อเนื่องในระดับอาชีพ โดยเฉพาะเด็กท้องถิ่นที่ใช้เวลาสร้างกันมาหลายปี

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ มีแนวทางในการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. มีกระบวนการในการพัฒนาผู้ฝึกสอนฟุตบอลในจังหวัดอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง
2. มีการสนับสนุนอุปกรณ์การฝึกซ้อมขั้นพื้นฐานให้โรงเรียนหรือคาเฟ่ฟุตบอลอย่างเหมาะสมในทุก ๆ ปี
3. มีการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกเยาวชนภายในจังหวัด และต้องจัดการแข่งขันในสนามที่มีมาตรฐานระดับฟุตบอลอาชีพ
4. มีสโมสรฟุตบอลอาชีพซึ่งมีนโยบายให้โอกาสเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษไว้รองรับนักฟุตบอลที่ผลิตขึ้นมา

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยโดยแบ่งองค์ประกอบในการพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพออกเป็น 5 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านนักกีฬา พบว่าทั้ง 3 กลุ่มวิเคราะห์ความสามารถของนักกีฬาโดยแบ่งเป็น 4 เรื่องสำคัญ คือ 1. เทคนิคหรือความสามารถเฉพาะตัว 2. แท็คติกหรือความเข้าใจในระบบการเล่น การเคลื่อนที่และความรับผิดชอบในตำแหน่ง 3. สมรรถภาพทางกาย 4. สภาพจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกสารการอบรม AFC C Coaching Certificate Course โดย FA Thailand (2563) ซึ่งระบุว่า Factor of performance หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเล่นประกอบด้วย เทคนิค แท็คติก สภาพร่างกาย สภาพจิตใจ สุขภาพร่างกาย และความสัมพันธ์ของร่างกายและระบบประสาท ซึ่งทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ นักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ มีเทคนิค แท็คติก สมรรถภาพร่างกาย และความพร้อมด้านจิตใจอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการอบรม ให้ความรู้ในเรื่องวิทยาศาสตร์การกีฬาสำหรับผู้ฝึกสอนและนักกีฬา เพื่อช่วยในการส่งเสริมสมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางกลไกของนักกีฬาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ด้านผู้ฝึกสอน ควรมีแผนพัฒนาผู้ฝึกสอนอย่างเป็นระบบทั้งการสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสได้รับการอบรม และส่งเสริมผู้ฝึกสอนที่มีพื้นฐานการอบรมในระดับหนึ่งแล้วได้พัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น เพราะองค์ความรู้ที่ผู้ฝึกสอนได้รับจะถูกนำมาถ่ายทอดเพื่อพัฒนานักกีฬาอย่างถูกต้องตามหลักการและเติบโตเป็นนักฟุตบอลที่มีคุณภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับชัยชนะ นิมสุวรรณ (2562) กล่าวว่า ความรู้ในกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วยความรู้จากการเข้าร่วมอบรมระดับไลเซนส์ คือการรู้ถึงคุณลักษณะในสิ่งที่ผู้ฝึกสอนควรมี ซึ่งก็เหมือนกับก่อนที่จะพัฒนาผู้อื่นได้ สิ่งสำคัญคือเราต้องพัฒนาตัวเองก่อน โดยเฉพาะในเรื่องพื้นฐานสำคัญที่เราต้องรู้ก่อนว่าผู้ฝึกสอนควรมีอะไรบ้าง และต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แข่งขันในสนามฟุตบอลมาตรฐาน ซึ่งใช้จัดการแข่งขันในระดับฟุตบอลอาชีพ เพื่อให้พวกเขามีแรงจูงใจและมีประสบการณ์ในการแข่งขัน และควรพัฒนาสนามฝึกซ้อมในพื้นที่อื่นนอกจากอำเภอเมืองให้มีความเหมาะสมทัดเทียมกับสนามฟุตบอลมาตรฐาน และควรมีการจัดสรรอุปกรณ์การฝึกซ้อมฟุตบอลเพื่อแจกจ่ายไปสู่ทีมโรงเรียนหรือคาเดมีในจังหวัด

4. ด้านรายการแข่งขัน พบว่าควรมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ โดยกำหนดช่วงระยะเวลาการแข่งขันให้มีความสอดคล้องกับปฏิทินการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนรายการอื่น ๆ ในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักฟุตบอลได้มีการฝึกซ้อมและแข่งขันตลอดปี เพราะนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อม แข่งขัน เพื่อสั่งสมประสบการณ์และพัฒนาด้านทักษะกีฬา ความคิด สมรรถภาพร่างกาย รวมทั้งจิตใจตามช่วงวัยของตนเอง สอดคล้องกับเทิดทูน โตศิริ และคณะ (2560) กล่าวว่า โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรปจะทำการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลเยาวชนผ่านศูนย์ฝึกนักกีฬาฟุตบอลเยาวชน (Academy) ของสโมสรฟุตบอล ภายใต้แนวคิดการพัฒนานักกีฬาระยะยาว (Long Term Player Development) ที่ใช้เวลา 10,000 ชั่วโมงหรือประมาณ 10 ปี ปลูกฝังเฉพาะทักษะวิธีการ ทักษะยุทธวิธี เสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย โดยการนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาแขนงต่าง ๆ มาพัฒนา รวมทั้งการปลูกฝังความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมการเป็นนักกีฬาอาชีพที่มีคุณภาพให้แก่ักกีฬาฟุตบอลเยาวชน เพื่อให้พวกเขามีความพร้อมด้านทักษะ วิธีการ ทักษะยุทธวิธี สภาพร่างกาย ความรู้และประสบการณ์การเล่นฟุตบอลระดับสูงทำให้สามารถก้าวไปสู่ นักกีฬาระดับอาชีพได้เร็วขึ้น

5. ด้านการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ควรมีสโมสรฟุตบอลอาชีพรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่ถูกผลิตออกมา ซึ่งสโมสรฟุตบอลนั้นต้องมีนโยบายการให้โอกาสเด็กเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการต่อยอดนักฟุตบอลเยาวชนไปสู่ระดับอาชีพต่อไป สอดคล้องกับเทิดทูน โตศิริ และคณะ (2560) กล่าวว่า นักกีฬาส่วนใหญ่มาจากการพัฒนาของศูนย์ฝึกนักกีฬาของสโมสรเอง เพราะการพัฒนานักกีฬา ระดับเยาวชนของสโมสรฟุตบอลเองจะสามารถปลูกฝังรูปแบบวิธีและแนวคิดในการเล่นที่เป็นปรัชญาของสโมสร ทำให้ได้ผู้เล่นที่มีรูปแบบวิธีและแนวคิดในการเล่นอย่างเดียวกันเมื่อเข้ามาเล่นในทีมของสโมสรไม่ต้องเสียเวลา ปรับแต่งและก่อให้เกิดรูปแบบการเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ของสโมสร การที่นักกีฬาเยาวชนใช้ชีวิตและฝึกซ้อมอยู่ กับสโมสรย่อมมีความรักและผูกพันอันก่อให้เกิดความรักและภักดี เป็นการประหยัดค่าจ้างนักกีฬาเพราะไม่ต้อง จ้างนักกีฬาจากที่อื่นและนักกีฬาที่สโมสรพัฒนามาเองย่อมมีค่าจ้างถูกกว่าอีกทั้งสโมสรยังสามารถสร้างรายได้ จากการพัฒนานักกีฬาเยาวชนในกรณีที่นักกีฬาโอนย้ายสังกัดไปสโมสรอื่นที่มีความต้องการ

จากการสรุปผลการวิจัย พบว่าหากต้องการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษสู่การเป็นนักฟุตบอลอาชีพ ควรมุ่งเน้นประเด็นการพัฒนาให้ครอบคลุมในทุกมิติดังนี้ ด้านนักกีฬา ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องวิทยาศาสตร์การกีฬาสำหรับผู้ฝึกสอนและนักกีฬา เพื่อช่วยในการส่งเสริมสมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางกลไกของนักกีฬาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้านผู้ฝึกสอน ควรมีแผนพัฒนาผู้ฝึกสอนอย่างเป็นระบบและได้รับการสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสได้รับการอบรม รวมทั้งส่งเสริมผู้ฝึกสอนที่มีพื้นฐานการอบรมในระดับหนึ่ง

แล้วได้พัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการเปิดโอกาสให้นักฟุตบอลระดับเยาวชนภายในจังหวัดศรีสะเกษ มีโอกาสได้แข่งขันในสนามฟุตบอลมาตรฐานซึ่งใช้จัดการแข่งขันในระดับฟุตบอลอาชีพ และควรพัฒนามีสโมสรในพื้นที่อื่นนอกจากอำเภอเมืองให้มีคุณภาพทัดเทียมกับสนามฟุตบอลมาตรฐาน และควรมีการจัดสรรอุปกรณ์การฝึกซ้อมฟุตบอลเพื่อแจกจ่ายไปสู่ทีมโรงเรียนหรือคาเฟ่ในจังหวัดอย่างทั่วถึง อีกประเด็นที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันคือ ด้านรายการแข่งขัน ควรมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ โดยกำหนดช่วงระยะเวลาการแข่งขันให้มีความสอดคล้องกับปฏิทินการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนรายการอื่น ๆ ในระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักฟุตบอลได้มีการฝึกซ้อมและแข่งขันตลอดปี และประเด็นสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ควรมีสโมสรฟุตบอลอาชีพรองรับนักฟุตบอลเยาวชนที่ถูกผลิตออกมา ซึ่งสโมสรฟุตบอลนั้นต้องมียุทธศาสตร์ให้โอกาสเด็กเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการต่อยอดนักฟุตบอลเยาวชนไปสู่ระดับอาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรหรือหน่วยงานทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่มีนโยบายหรือพันธกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนกีฬาฟุตบอล ควรร่วมกันกำหนด นโยบาย พันธกิจ การพัฒนาฟุตบอลเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษอย่างเป็นระบบ
2. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ วิธีการและปฏิทินการดำเนินงาน ให้ชัดเจน
3. จัดทำหลักสูตรในการพัฒนานักกีฬาเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ โดยความร่วมมือกันของผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถในจังหวัด เพื่อให้การพัฒนานักฟุตบอลเยาวชนของจังหวัด ศรีสะเกษเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
4. มีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้ฝึกสอนรุ่นใหม่ และต่อยอดผู้ฝึกสอนเดิม ให้มีระดับความรู้ที่สูงขึ้นตามมาตรฐานของสมาคมฟุตบอลฯ เพื่อพัฒนาตามความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น และรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการแข่งขันที่สูงขึ้น
5. จัดสรรอุปกรณ์การฝึกซ้อมขั้นพื้นฐานให้โรงเรียนหรือคาเฟ่ที่เป็นสมาชิก รวมทั้งพัฒนามีสโมสรในจังหวัด เพื่อยกระดับการฝึกซ้อมและพัฒนานักกีฬาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
6. จัดการแข่งขันฟุตบอลลีกเยาวชนในจังหวัด โดยกำหนดโปรแกรมการแข่งขันให้สอดคล้องกับรายการแข่งขันฟุตบอลในระดับภูมิภาค และระดับชาติ
7. ทำ MOU กับทีมสโมสรฟุตบอลระดับอาชีพที่มีนโยบาย และวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของจังหวัดศรีสะเกษ หรือสร้างทีมฟุตบอลอาชีพขึ้นมารองรับการต่อยอดของเยาวชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนานักฟุตบอลในระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมนักกีฬาก่อนเข้าสู่ระดับเยาวชน
2. ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนานักกีฬาเยาวชนในชนิดกีฬาอื่น ที่สามารถต่อยอดไปสู่การแข่งขันในระดับอาชีพได้ เช่น วอลเลย์บอล ตะกร้อ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- การกีฬาอาชีพการกีฬาแห่งประเทศไทย, สำนักงาน. สรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพ เป็นกีฬานำร่อง 5 ปี (2542-2546) ประจำปี 2542-2543. กรุงเทพฯ: สำนักงานกีฬาอาชีพ การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2543.
- กฤษณะ สมจิตร์. การแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์โปรวินเชียลลีก ประจำปี 2543 : กรณีศึกษาทีมฟุตบอลสมาคม กีฬาจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.
- ชัยชนะ นิมสุวรรณ. คุณลักษณะผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอลที่มีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในวิทยาเขตภาคเหนือ. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.
- พลยุทธศาสตร์ ลำพูนธา. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาจักรยานเพื่อความเป็นเลิศของสมาคมกีฬา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- เทิดทูน โตศิริ และคณะ. “รูปแบบการพัฒนาศูนย์ฝึกนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของสโมสรฟุตบอลอาชีพ” วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.) 1 (มกราคม-เมษายน 2560): 85.
- FA Thailand. The Analysis บทวิเคราะห์ฟุตบอลไทย 2019. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563). จาก <https://fathailand.org/uploads/download/c084cac544af1e8b033857c31696de86.pdf>

สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
Conditions, Needs, and Guidelines for Developing the Strategic Leadership in the
21st Century for the School Administrators under Sakon Nakhon Primary
Educational Service Area Office 3

วราวุธ บัญชาญ นาวิ อุดร และวัชรีย์ แซงบุญเรือง
Warawut Bunchan, Nawee Udorn, and Watcharee Sangboonraung

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
Faculty of Education, Nakhon Phanom University
E-mail: wawut.holyhandsome@gmail.com

Received: January 10, 2024; Revised April 19, 2024; Accepted: April 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประเมินความต้องการจำเป็น 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .75-.94 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .83-.95 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 (3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ (4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 4 ฉบับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ทุกฉบับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานครอบคลุมทุกกิจกรรม และนำวิสัยทัศน์ที่กำหนดมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์ และมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่

บุคลากร และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ คิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร การศึกษา ยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ จากคนรุ่นใหม่ และนำแนวคิดนั้นมาใช้ในการบริหารงานแนวใหม่ให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน ผลการประเมินแนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความ เป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น แนวทางพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current and desirable conditions, 2) to evaluate the needs, and 3) to develop guidelines for developing the strategic leadership in the 21st century for the school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The samples used in the research were 155 school administrators randomized by stratified sampling. The sample size was determined by using Krejcie and Morgan's Table. The research instruments consisted of four forms: (1) a questionnaire asking for the current conditions of the strategic leadership in the 21st century of the school administrators with the index of the item discrimination between .75-.94 and the reliability of .99, (2) a questionnaire asking for the desirable conditions of the strategic leadership in the 21st century of the school administrators with index of the item discrimination between .83-.95 and the reliability of the whole questionnaire of .99, (3) a structured-interview form, and (4) an evaluation form used to evaluate the appropriateness and the possibility of the guidelines for developing the strategic leadership in the 21st century of the school administrators. All of the four forms of the research instruments had the Index of Item Objective Congruence: IOC of 1.00 in every item and form. The statistics used were mean, standard deviation, and Priority Needs Index Modified (PNI_{Modified}).

The research findings were as follows.

1. The current conditions of the strategic leadership in the 21st century of the school administrators in the overall were at a high level. The desirable conditions of the strategic leadership in the 21st century of the school administrators in the overall were at the highest level.
2. The findings of the evaluation of the needs for developing the strategic leadership in the 21st century of the school administrators showed that the values of the aspects that were higher than the overall value and were organized from the highest to the lowest values were vision, ethics, and creativity.
3. The guidelines for developing the strategic leaderships in the 21st century of the school administrators were that in the vision, the school administrators should have the vision in administrating the schools, plan the operation to cover all activities, and bring the vision regulated to use in driving the operation to achieve the targets, in the ethics, the schools administrators should be honest and focus on the public benefits more than the personal benefits, perform with morality, and be good models for their staff, and in the creativity, the school administrators should have

creative thinking to use in administrating education, accept the new ideas from people in the new generation, and bring the new ideas to use in the new administration related to the current situations. The findings of the evaluation showed that the development guidelines in the overall were appropriate at the highest level and possible at a high level.

Keywords: Strategic Leadership in the 21st Century, Current and Desirable Conditions, Needs, Guidelines for Developing the Strategic Leadership in the 21st Century

บทนำ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) คือความสามารถของผู้นำที่มีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อเพิ่มโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในระยะยาวให้กับองค์กร แนวทางการเป็นผู้นำที่แตกต่างกันนั้นมีผลต่อวิสัยทัศน์และทิศทางการเติบโต และความสำเร็จที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร และเพื่อให้การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงได้สำเร็จ ผู้บริหารต้องมีทักษะและเครื่องมือในการกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินงาน ผู้นำไม่เพียงแต่มีความสามารถในการทำนายทิศทางภายหน้าแต่ต้องสามารถจัดการระบบงานภายในของตนเพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ (วรวัชร เทียมสุวรรณ และคณะ, 2562) อีกทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นลักษณะของผู้นำที่มีการบริหารองค์กรบรรลุตามวิสัยทัศน์นี้ให้ประสบความสำเร็จ โดยการแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณค่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การสร้างกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ซึ่งเป็นงานยากที่ต้องเป็นไปตามกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึง การตัดสินใจที่จะปฏิบัติโดยวิธีการเฉพาะที่จะทำให้บรรลุความสำเร็จเหนือกว่าคู่แข่งที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และมีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic in Action) เมื่อได้กำหนดกลยุทธ์แล้ว การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยากที่สุดและเป็นงานที่มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อน การปฏิบัติเกี่ยวข้องกับเครื่องมือหลายชนิดหรือส่วนขององค์กรหลายส่วนที่ปรับเข้าหากัน ผู้นำที่เข้มแข็งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพราะเป็นผู้กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้เป็นไปกลยุทธ์ใหม่ที่ต้องการ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ยังเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น โครงสร้างขององค์กร ระบบจ่ายค่าตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ภาวะเปี่ยมขององค์กร นโยบายและวิธีปฏิบัติขององค์กร ผู้นำรับผิดชอบต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงระบบทำงานและนโยบายต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้เป็นไปตามกลยุทธ์ นอกจากนี้แล้วยังมีการควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) ซึ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลของกลยุทธ์ให้มีกระบวนการทั้งหมดในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ การควบคุมคุณภาพงาน ปริมาณงาน ความสำเร็จที่ได้รับ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์นั้น ซึ่งผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคปัจจุบันต้องมีการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ คือ ต้องศึกษาสภาพแวดล้อม สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร รวมถึงการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแผนงานตามความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน (วิรัตน์รัตน์ เสือจอย, 2564)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบของภาวะผู้นำยุคใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการนำตนเอง หมายถึง การมีองค์ความรู้ในโลกาภิวัตน์ ความคิดเชิงบวกและทัศนคติแบบทำได้ กระบวนทัศน์ที่เป็นโลกาภิวัตน์ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตามสถานการณ์ การเป็นตัวอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านการนำทีม หมายถึง การสร้างขวัญกำลังใจ และการจูงใจ การบริหารทีมและความขัดแย้ง การติดต่อสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การสอนงานฝึกอบรมเพื่อพัฒนางาน

ของทีมด้านเทคโนโลยีและด้านต่าง ๆ และการส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านการนำองค์กร หมายถึง การกำหนดใช้และทบทวนวิสัยทัศน์ การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ร่วมให้เหมาะสม การกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมร่วม การเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง การควบคุมงานด้วยระบบสมดุล การพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดอบรมให้ความรู้ พัฒนาผลงานของทีมด้านเทคโนโลยี และการส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม (วรวัชร เทียมสุวรรณ และคณะ, 2562) โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ผู้นำจึงต้องปรับเปลี่ยนตนเอง และองค์กรให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก (Global Competitiveness) (จักรพันธ์ จันทรเจริญ, 2564)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการบริหารและความก้าวหน้าของสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับตำแหน่งและบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูงส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ขาดทักษะด้านการจัดการทางการศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ การมุ่งใจ การรับรู้วัฒนธรรมองค์กร การร่วมรับผิดชอบต่อการตัดสินใจกลุ่ม ซึ่งประสบการณ์เบื้องต้นนี้อาจจะเพียงพอสำหรับการบริหารงานในตำแหน่งบริหารระดับกลางเท่านั้นแต่สำหรับตำแหน่งที่สูงขึ้นบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งอาจขาดความพร้อม จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในสถานศึกษา พบว่าผู้นำที่ขาดความพร้อมจะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงรับมากกว่าเชิงรุกไม่ตระหนักถึงผลกระทบของยุคความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะเป็นอนาคตของสถานศึกษา (สุริรัตน์ โตเขียว, 2560)

ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงควรมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ คือ ต้องศึกษาสภาพแวดล้อมสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กรรวมถึงการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแผนงานตามความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ผู้นำจึงต้องปรับเปลี่ยนตนเอง และองค์กรให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และแข่งขันกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก (Global Competitiveness) (จักรพันธ์ จันทรเจริญ, 2564)

จากความสำคัญและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวทันยุคสมัยและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2565 จาก 182 โรงเรียน จำนวน 189 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2565) ตัวอย่าง จำนวน 155 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .75-.94 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .83-.95 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2. ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากข้อที่ 1 และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารจากบทที่ 2 มีการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 1

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

- 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ตารางค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.06	.82	มาก	4.54	.28	มากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.20	.48	มาก	4.55	.29	มากที่สุด
3. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	4.26	.37	มาก	4.70	.28	มากที่สุด
4. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.15	.45	มาก	4.56	.26	มากที่สุด
5. ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	4.33	.58	มาก	4.63	.37	มากที่สุด
6. ด้านการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.38	.53	มาก	4.73	.21	มากที่สุด
รวม	4.23	.44	มาก	4.62	.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.06-4.38$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 6 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.38$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1

ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.06$) ส่วนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{x} = 4.54-4.73$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 6 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.73$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านที่ 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.54$)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) สภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.06	4.54	0.118	1
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.20	4.55	0.083	4
3. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	4.26	4.70	0.103	2
4. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.15	4.56	0.099	3
5. ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	4.33	4.62	0.067	6
6. ด้านการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.38	4.73	0.080	5

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) โดยรวมมีค่าเท่ากับ .092 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม มีจำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงที่สุดไปค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($PNI_{Modified} = .118$) ด้านที่ 3 ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = .103$) และด้านที่ 4 ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($PNI_{Modified} = .099$) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 วิธีการจัดทำร่างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.1.2 นำข้อมูลแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการสังเคราะห์เอกสารในบทที่ 2 และข้อมูล

ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นร่างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.1.3 นำร่างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของการใช้ภาษา ความตรงตามโครงสร้างเนื้อหา และด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.1.4 นำร่างแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในขั้นตอนต่อไป

3.2 นำเสนอข้อมูล โดยแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางการตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S	แปลผล	$\bar{x}$	S	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.82	.25	มากที่สุด	4.30	.31	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.80	.26	มากที่สุด	4.22	.30	มาก
3. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	4.73	.27	มากที่สุด	4.20	.31	มาก
4. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.79	.23	มากที่สุด	4.21	.31	มาก
5. ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	4.65	.25	มากที่สุด	4.13	.28	มาก
6. ด้านการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.77	.23	มากที่สุด	4.26	.29	มาก
รวม	4.76	.22	มากที่สุด	4.21	.24	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{x} = 4.65 - 4.82$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.82$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 5 ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.65$)

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.13 - 4.30$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.23$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 5 ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.13$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์

ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นทิศทางการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานครอบคลุมทุกกิจกรรม นำวิสัยทัศน์ที่กำหนดมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน มีความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากร ให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะได้มีการระดมความคิดที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เพิ่มขึ้นเพื่อให้ครูและบุคลากรได้มีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์และมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร บริหารองค์กรด้วยความสุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้บรรยากาศการทำงานมีความยืดหยุ่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมสำหรับบุคลากรทุกคน โดยเท่าเทียมกัน และควรให้ขวัญและกำลังใจบุคลากรตามเห็นสมควร เพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ คิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารการศึกษา ยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ จากคนรุ่นใหม่ และนำแนวคิดนั้นมาใช้ในการบริหารงานแนวใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ได้แก่ ผู้บริหารควรมีทักษะในการพูดสื่อสารสร้างความเข้าใจของบุคลากรในองค์กร มีวาทีศิลป์ในการบริหารงานพูดสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันของบุคลากรในองค์กรได้อีกทั้งยังสามารถโน้มน้าวบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและเต็มศักยภาพ และ 6) ด้านการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ ผู้บริหารควรมีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานที่รวดเร็วและแม่นยำมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีประเด็นที่นำมา อภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคาดการณ์ วิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความยืดหยุ่น กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ

ให้แก่องค์กร ในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มีมุมมองที่หลากหลายและกล้าเผชิญหน้าความท้าทาย มีทักษะการสื่อสารที่ดีเป็นผู้ฟังอย่างตั้งใจจริง มีความยุติธรรมและคุณธรรม และมีความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและมีความก้าวหน้าสามารถนำวิสัยทัศน์ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังที่ จันทรวิมล วงศ์แดง (2564) ได้กล่าวว่า การมีทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหารงานที่เหมาะสม สร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และต้องอาศัยทักษะที่จำเป็นด้านการบริหาร กล่าวคือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น เพื่อให้การบริหารจัดการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้กำหนดทิศทาง และกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาไปสู่ในระดับที่สูงขึ้น และมีศักยภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ และจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ดีขึ้นและผลักดันให้เกิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้ประสบความสำเร็จเพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไปในอนาคต ดังที่ปรีดีนุกูล สมปรารถนา (2565) ได้กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์จะต้องมีความสามารถในการคาดการณ์ และมีส่วนร่วมในทุกสถานการณ์ มีมุมมองที่หลากหลายและกล้าเผชิญหน้าความท้าทายต่าง ๆ มีทักษะในการแปลหรือตีความสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กล้าที่จะการตัดสินใจที่เหมาะสมกับเงื่อนไขต่าง ๆ มีทักษะการบริหารจัดการทีมงานให้บรรลุเป้าหมาย และพร้อมเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีวิสัยทัศน์และกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ร่วมกันอย่างมีระบบ มีเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน มีความคิดที่เป็นระบบ รอบคอบและมองการณ์ไกล เป็นผู้ให้การสนับสนุน และสร้างแรงกระตุ้นที่ดีเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรในองค์กร ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อตั้งศักยภาพของบุคลากรในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานที่เต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพ ดังที่สายชล มัตตะปะโท (2564) ได้กล่าวว่า ผู้นำควรเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ไม่เห็นแต่ความคิดเห็นส่วนตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานร่วมกันและทำให้มองเห็นภาพของการพัฒนาองค์กรได้กว้างมากขึ้น

3. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนกว้างไกล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการวางแผนการดำเนินงานที่ผ่านการคิดวิเคราะห์และกระบวนการคิดที่เป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในมีส่วนร่วมริเริ่มและดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างเสมอภาคเพื่อให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา และสามารถนำพาสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังที่กรรณิกา เรตมอนต์ (2559) ได้กล่าวว่า ทักษะการมีวิสัยทัศน์ เป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ชัดเจน โดยการสื่อสารโน้มน้าวใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์ และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

3.2 ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน มีความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลและมี

มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากร ให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะได้มีการระดมความคิดที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เพิ่มขึ้นเพื่อให้ครูและบุคลากรได้มีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กรรณิกา เรตมอนด์ (2559) ได้กล่าวว่า การให้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย และเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมมีความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การให้ความสำคัญและเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกอย่างทั่วถึง โดยเป็นผู้ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในองค์กร ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและควรคำนึงถึงอย่างมาก นอกจากนี้ยังต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายอีกด้วย ทั้งนี้วิธีการหนึ่งคือการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีซึ่งจะทำให้เพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีให้กับบุคลากรขององค์กรและนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพให้กับทีมงานอีกด้วย โดยผู้นำต้องเข้าใจและพิจารณาผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีของทีมงานเป็นไปอย่างเหมาะสมแสดงถึงความเข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน และสอดคล้องกับความชอบหรือความสนใจของทีมงานได้เป็นอย่างดี มีการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ประกอบกับการคิดเชิงประยุกต์ สามารถกำหนดมาตรฐานเพื่อสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีวิธีการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและทำงานอย่างสร้างสรรค์โดยภาพรวมมีผลต่อวัฒนธรรมขององค์กร

3.3 ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารจะต้องมีความซื่อสัตย์และมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร บริหารองค์กรด้วยความสุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้บรรยากาศการทำงานมีความยืดหยุ่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมสำหรับบุคลากรทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และควรให้ขวัญและกำลังใจบุคลากรตามเห็นสมควร เพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังที่สุริรัตน์ โตเขียว (2560) ได้กล่าวว่า การที่ผู้นำมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ผู้นำต้องมีคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันดับแรกที่เด่นที่สุดของผู้นำที่ดี มีความเสียสละอดทนต่องานทุกชนิด พยายามทำงานให้เสร็จ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว การตรงต่อเวลา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ให้ได้รับความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นทางกายวาจาหรือใจ รักษาดี ภาวภูมิใจในความเป็นไทย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในทุกบทบาท ผู้นำที่ดีจะต้องไม่เห็นแก่ตัว มีความมุ่งมั่น คล้อยตาม สุภาพ ซื่อสัตย์จงรักภักดี มีมโนธรรมสูง เสียสละ มีคุณธรรมและตั้งใจทำงานด้วยความสุจริต และที่สำคัญคือสามารถตรวจสอบได้นอกจากนี้การปฏิบัติงานโดยใช้คุณธรรมนำผลงานยังรวมถึงการควบคุมสติอารมณ์ เหตุและผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้เป็นเหตุในการสร้างความเดือดร้อนอื่น ๆ ตามมา

3.4 ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ คิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารการศึกษา ยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ จากคนรุ่นใหม่ และนำแนวคิดนั้นมาใช้ในการบริหารงานแนวใหม่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังที่จักรพันธ์ จันทร์เจริญ (2564) ได้กล่าวว่า การริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดแบบองค์รวมอย่างสร้างสรรค์ การคิดนอกกรอบเพื่อหาเทคนิค และวิธีการที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ในการแก้ไขหรือพัฒนางาน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงาน

ที่แปลกใหม่ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ไม่กลัวต่อความไม่แน่นอนพร้อมที่จะเผชิญความเสี่ยงการการณ์ต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มเป็นผลงานที่แปลกใหม่ การมีแรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่น ความกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยไม่กลัวความผิดพลาดและเปิดกว้าง ทำหายในการทดลองในสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ยิ่งใหญ่และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคยและเป็นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระ มีอารมณ์ขันในการทำงานและมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3.5 ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการพูดสื่อสารสร้างความเข้าใจของบุคลากรในองค์กร มีวาทีศิลป์ในการบริหารงาน พูดสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันของบุคลากรในองค์กรได้ อีกทั้งยังสามารถโน้มน้าวบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและเต็มศักยภาพ ดังที่สุริรัตน์ โตเขียว (2560) ได้กล่าวว่า ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ที่ประกอบด้วยการพูด การฟัง และเข้าใจผู้อื่น ความสามารถทางการสื่อสารที่สำคัญคือการฟัง เพราะส่งเสริมการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอีกทั้งยังเป็นนักเล่าเรื่องที่ดีโดยใช้ทักษะการเล่านิทานมาช่วยในการพูดจูงใจ ช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตามการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการพูด และการแสดงออกเนื่องจากผู้นำต้องสื่อสารกับคนทำงานกับคนที่หลากหลาย ดังนั้นความสามารถในการพูดและการแสดงออกจึงเป็นลักษณะสำคัญที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจและปฏิบัติตาม ซึ่งทักษะการพูดและการแสดงออกนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทักษะทางสังคม การใช้วาจา มารยาท ภาษา ให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาทอย่างมากกับการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม ดังนั้น ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและรู้เท่าทันเทคโนโลยี สื่อสารสนเทศอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความวิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม จะต้องเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ที่ประกอบด้วยการพูด การฟัง และเข้าใจผู้อื่น ความสามารถทางการสื่อสารที่สำคัญคือการฟัง เพราะส่งเสริมการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอีกทั้งยังเป็นนักเล่าเรื่องที่ดีโดยใช้ทักษะการเล่านิทานมาช่วยในการพูดจูงใจ ช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตามการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการพูด และการแสดงออกเนื่องจากผู้นำต้องสื่อสารกับคนทำงานกับคนที่หลากหลาย ดังนั้นความสามารถในการพูด และการแสดงออกจึงเป็นลักษณะสำคัญที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจและปฏิบัติตาม ซึ่งทักษะการพูดและการแสดงออกนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทักษะทางสังคม การใช้วาจา มารยาท ภาษา ให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาทอย่างมากกับการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม ดังนั้น ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและรู้เท่าทันเทคโนโลยี สื่อสารสนเทศอีกด้วย

3.6 ด้านการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารจะต้องมีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานที่รวดเร็วและแม่นยำมีประสิทธิภาพ ดังที่กรณิกา เรตมอนด์ (2559) ได้กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อเทคโนโลยีรวมถึงข่าวสารได้รับโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อ รู้จักเลือกรับและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชนและสังคมถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบ

ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและทำให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย รู้เท่าทันและมีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการบริหารจัดการองค์กรได้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการการเรียนการสอนและการสอนงานให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อให้องค์กรก้าวทันความก้าวหน้าทางสารสนเทศในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดแปลกใหม่ สร้างสรรค์และทันสมัย นำองค์ความรู้เดิมมาเสนอเป็นแนวคิดใหม่ ๆ ในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ไม่กลัวต่อความไม่แน่นอน พร้อมที่จะเผชิญเสี่ยงสภาพการณ์ต่าง ๆ มีการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เปิดกว้าง พร้อมรับฟังความคิดใหม่ ๆ จากบุคลากรทั้งในและต่างองค์กรได้อย่างอิสระ และมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างสร้างสรรค์

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน กว้างไกล ให้บุคลากรในองค์กร และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อให้เกิดแนวคิดและสร้างการพัฒนาร่วมกัน มีความสามารถในการสร้างสรรค์และให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร รวมถึงสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีความต้องการจำเป็นและความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และกว้างไกล มีการวางแผนการดำเนินงานที่ผ่านการคิดวิเคราะห์และกระบวนการคิดที่เป็นระบบ แสดงวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมริเริ่มและดำเนินการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเสมอภาค และให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการทำงานที่ดีแก่ทุกคนในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานที่วางไว้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

4. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและรู้เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิ อุดร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรวิ แซงบุญเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนมทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้การสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจให้กับผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนด์. **ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2559.
- จักรพันธ์ จันทรเจริญ. “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง,” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ**. 10, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564):1-16.
- จันทร์วิมล วงศ์แดง. **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2564.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2560.
- ปรีดีนุกูล สมปรารถนา. **คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership)**. (ออนไลน์) 2565 (อ้างเมื่อ 12 ตุลาคม 2565). จาก <https://www.popticles.com/business/strategicleadership-characteristics/>
- วรวรรช เทียมสุวรรณ และคณะ. “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21.” **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**. 15, 1 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562): 219-231.
- วิรัตน์รัตน์ เสือจอย. **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.
- สุรรัตน์ โตเขียว. **รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2560.
- สุวิมล ว่องวาณิช. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- สายชล มัตตะปะโท. “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5,” **วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์**. 6, 1 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2564): 55-68.
- Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. “Determining sample size for research activities,” **Educational and psychological measurement**, 30, 3 (September 1970):607-610.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
ของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
Relationship Between the Academic Leadership of the School Administrators and the
Job Performance Motivation of the Teachers in the Koh Kaew Group Schools under
Rayong Primary Educational Service Area Office 1

ธนพร ปานธรรม เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์ และวิโรจน์ หมื่นเทพ
Thanaporn Pantham, Phetcharawalai Thirawanutpong, and Wirote Muenthep

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Educational Administration Program, North Bangkok University
E-mail: thanaporn.pant@northbkk.ac.th

Received: March 9, 2024; Revised April 1, 2024; Accepted: April 4, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว 2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วย 16 โรงเรียน จำนวน 134 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกนและได้มาโดยวิธีเทียบสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ เป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพหุคูณ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the levels of the academic leadership of the school administrators in the Koh Kaew Group Schools, 2) to study the levels of the job performance motivation of the teachers in the Koh Kaew Group Schools, and 3) to study the relationship between the academic leadership of the school administrators and the job performance motivation of the teachers in the Koh Kaew Group Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The samples were 134 participants from 16 schools randomized by proportion and simple sampling. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's Table. The research instrument was a rating scale questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and the analysis to find relationship between predictive variables by using Pearson's Correlation Coefficient.

The research findings were as follows.

1. The level of the opinions about the academic leadership of the school administrators in the Koh Kaew Group Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 in the overall was at a high level. When the aspects were considered, the aspect with the highest mean was the determination of the school missions, followed by teaching and learning management, and the aspect with the lowest mean was the educational supervision.

2. The level of the opinions about the job performance of the teachers in the Koh Kaew Group Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 in the overall was at a high level. When the aspects were considered, the aspect with the highest mean was the relationship with co-workers, followed by benefits and compensation, and the aspect with the lowest mean was the characteristics of the job performance.

3. The analysis of the relationship between the academic leadership of the school administrators and the job performance motivation of the teachers in the Koh Kaew Group Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 showed that the relationship was positive at a high level with the statistical significance at the level of .01.

Keywords: the Academic Leadership of the School Administrators, the Job Performance of the Motivation of the Teachers

บทนำ

ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่าง ๆ ตระหนักถึงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ระบบการจัดการศึกษาของไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าว การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันส่งผลต่อความอยู่รอดหรือความก้าวหน้าขององค์กรที่ต้องอาศัยการทำงานแบบบูรณาการของปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์กรเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น โดยบุคคลที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คือ ผู้นำหรือผู้บริหารขององค์กร ในความเป็นจริงองค์กรต้องการผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นผ่านการโน้มน้าวหรือจูงใจบุคลากรในองค์กรให้เห็นทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามในด้านการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561)

การบริหารการศึกษาในโรงเรียนมีผลต่อการศึกษาของชุมชน ซึ่งการบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับคณะครูและชุมชนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการนับว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นความสามารถในการนำและการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดำเนินการหรือจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ (จุฑามาศ อินนามเพ็ง, 2552) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมดำเนินการให้สถานศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพและได้มาตรฐานเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ยังมีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับสูงแล้ว จะก่อให้เกิดการพัฒนาคณะครูให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางวิชาการและมีภาวะผู้นำตามไปด้วย ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

โรงเรียนเป็นองค์ประกอบหลักทางการศึกษา บุคลากรที่มีความสำคัญในโรงเรียนนอกเหนือจาก ผู้บริหารแล้วยังมีครูผู้สอน ซึ่งจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานของครูย่อมมีผลต่อความสำเร็จของงานและความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นมาตรการจูงใจให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล นำไปสู่การบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งให้ครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี และผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบและการบริหารแบบร่วมมือ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1, 2565) จากความสำคัญของการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน โดยบุคคลที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คือ ผู้นำหรือผู้บริหาร ดังนั้น ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามในด้านการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 16 โรงเรียน จำนวน 204 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2565)

ตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำนวน 134 คน และได้มาโดยวิธีเทียบสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบ สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า $IOC = .67 - 1.00$

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของครอนบาค

5. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ .958

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพหุคูณ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient)

ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน

กลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (x_1)	4.10	.59	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (x_2)	4.03	.55	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (x_3)	3.98	.58	มาก
4. ด้านการนิเทศการศึกษา (x_4)	3.97	.62	มาก
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (x_5)	4.09	.60	มาก
รวม	4.03	.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, $S = .46$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, $S = .59$) รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, $S = .60$) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, $S = .62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม ดังนี้

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความสำเร็จของงาน (Y_1)	4.03	.59	มาก
2. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ (Y_2)	4.05	.61	มาก
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (Y_3)	4.02	.60	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Y_4)	4.08	.62	มาก
5. ด้านผลประโยชน์ตอบแทน (Y_5)	4.07	.57	มาก
รวม	4.05	.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, $S = .46$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, $S = .62$) รองลงมา คือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, $S = .57$) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $S = .60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X	Y
X_1	1.000						
X_2	0.570**	1.000					
X_3	0.400**	0.550**	1.000				
X_4	0.410**	0.551**	0.679**	1.000			
X_5	0.482**	0.566**	0.572**	0.391**	1.000		
X	0.728**	0.819**	0.819**	0.780**	0.770**	1.000	
Y	0.481**	0.498**	0.617**	0.653**	0.570**	0.723**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{XY} = 0.723$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

1. ด้านการนิเทศการศึกษา (X_4) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X4Y} = 0.653$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (X_3) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X3Y} = 0.617$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X5Y} = 0.570$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X2Y} = 0.498$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X1Y} = 0.481$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา คือ มีเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการอย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินแผนการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา คือ มีมีการจัดทำทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ มีและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้ครูพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

1.3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกระบวนการวางแผน การนำหลักสูตรมาใช้ และการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม รองลงมา คือ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนางานการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบการดำเนินงานการนิเทศการสอนที่มีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูนำผลการทดสอบมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนอย่างเหมาะสม รองลงมา คือ มีการให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการส่งเสริมให้ครูมีวิธีการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนที่หลากหลาย

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านความสำเร็จของงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผลงานของท่านได้รับความชมเชยจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติงานของท่านเห็นผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน

2.2 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รองลงมา คือ มีท่านสามารถนำความรู้ ความสามารถของท่านไปใช้ในการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับการมอบหมายงานที่มีปริมาณและมีระยะเวลาที่เหมาะสม รองลงมา คือ งานที่ท่านปฏิบัติสามารถส่งเสริมให้ท่านมีความรู้และมีทักษะด้านวิชาการที่สูงขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานที่ท่านปฏิบัติตรงตามความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของท่าน

2.4 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี รองลงมา คือ ท่านได้รับการชื่นชมยินดีในผลงานจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

2.5 ด้านผลประโยชน์ตอบแทน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับสวัสดิการต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม รองลงมา คือ มีการสนับสนุนผลประโยชน์ตอบแทนจากการทำงาน เช่น ค่าจ้าง เงินเดือนตามความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตของท่านในปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้รับการส่งเสริมขวัญและกำลังใจจากผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .723$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

3.1 ด้านการนิเทศการศึกษา (X_4) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x4y} = 0.653$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (X_3) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x3y} = 0.617$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x5y} = 0.570$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x2y} = 0.498$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (X_1) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x1y} = 0.481$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี สุขวิบูลย์ (2559) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการศึกษาค้นพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ปฏิมาภาญจน์ แสนโสภานัน (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียน บ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก จิตินันท์ ประชัยภูมิ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ตามความเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิท บุญด้วงและคณะ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ณัฐธิดา สุระเสนา (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวก อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนโดยรวมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำและสูงตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนโดยรวม และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำและสูง ตามลำดับ โกวิท บุญด้วงและคณะ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .530-.684 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แปลได้ว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณ มวลมนตรี (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรมีการกำหนดระบบการดำเนินงานการนิเทศให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะ นำ ชี้แจง ติดตาม ดูแล ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอน มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. ครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรได้รับการมอบหมายงานให้ปฏิบัติตรงตามความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ มีปริมาณและระยะเวลาที่เหมาะสมมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู และได้รับการช่วยเหลือ และคำแนะนำจากผู้บริหารอย่างรวดเร็วมากขึ้นเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรปรับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา แผนการดำเนินงานด้านวิชาการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีการกำกับ ติดตาม และประเมินแผนอย่างต่อเนื่องในการทำงานทุกครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และสมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

โกวิท บุญต้ว และคณะ. “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์,” วารสารวิจัยวิชาการ. 4, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2564): 125.

ขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2564.

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, สำนักงาน. รายงานผลการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2565. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2565.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553.

จุฑามาศ อินนามเพ็ง. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2552.

ชัยเสถียร พรหมศรี. ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2561

จิตินันท์ ประชัยภูมิ. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2561.

- ณัฐธิดา สุระเสนา. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2564
- ทักษิณ มวลมนตรี. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2564
- ปัทมิกาญจน์ แสนโสภานวัน. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.
- ศศิภาธิการ, กระทรวง. แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้, 2553.
- อัญชลี สุขวิบูลย์. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2559.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. "Determination sample size for research activities," *Education and Psychology Measurement*. 30, 3 (1970): 607-610.

การยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อ
กระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน
Technology Acceptance, Service Quality, and Service Marketing Mix Affecting the
Decision-Making Process to Use Food Delivery Services through Application

พัชริดา วงษ์หาญ¹ อโนทัย หาระสาร² และอัยรดา พรเจริญ²
Patcharida Wonghan,¹ Anothai Harasarn,² and Irada Phorncharoen²

¹บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Master of Business Administration Degree in Management, Ubon Ratchathani Rajabha University

²คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Email: patcharida.wg64@ubru.ac.th

Received: March 19, 2024; Revised May 22, 2024; Accepted: June 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน 2) เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการ สั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน ตัวอย่าง คือ ผู้ที่เคยใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การทดสอบที และการทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย ด้านความง่ายในการใช้งาน และด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน คุณภาพการบริการ ประกอบด้วย ด้านความเชื่อมั่นไว้วางใจ ด้านความเอาใจใส่ต่อลูกค้า และด้านความเป็นรูปธรรม ของบริการส่วนประสมการตลาดบริการ ประกอบด้วย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกายภาพ ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการ ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน

2. ผลการเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการ การตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน

Abstract

The objectives of the research were 1) to study technology acceptance, service quality, and service marketing mix affecting the decision-making process to use food delivery services through application and 2) to compare technology acceptance, service quality, and service marketing mix affecting the decision-making processes to use food delivery services through application. The sample group consisted of 400 participants who used to use the food delivery services through application. The participants were selected by purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, multiple regression analysis, t-test, and F-test.

The research findings were as follows.

1. The technology acceptance consisted of the ease of the use and the attitudes towards the use of the service quality: the trust, the care for the customers, and the tangibility. The service marketing mix consisted of distribution channels, marketing promotion, physical characteristics, personnel, and processes that affected the decision-making processes to use the food delivery service through application.

2. The findings of the comparison of the technology acceptance, the service quality, and the service marketing mix affecting the decision-making processes of the use of the food delivery services through application classified by basic information showed that the respondents with the differences of the genders, the ages, the careers, the education levels, and the monthly income had the different attitudes towards the decision-making processes to use the food delivery services through application.

Keywords: Technology Acceptance, Service Quality, Service Marketing Mix, Decision Making to Use Food Delivery Services through Application

บทนำ

ในปัจจุบันรูปแบบของธุรกิจร้านอาหารได้มีการปรับเปลี่ยนตามพฤติกรรมของผู้บริโภคตามยุคสมัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค จากอดีตผู้บริโภคจะมาใช้บริการร้านอาหารต้องเดินทางไปยังร้านอาหารท่ามกลางการจราจรที่หนาแน่น ข้อมูลจาก TomTom Traffic Index World Rank: (2019) ระบุว่า ประเทศไทย ในปี 2019 เป็นประเทศที่มีรถติดมากที่สุดเป็นอันดับที่ 7 ของเอเชีย และอันดับที่ 11 ของโลก ปัจจุบันจังหวัดมุกดาหาร ถูกจัดให้เป็นเมืองใหญ่ ที่มีปัญหาด้านการจราจร รถติดหนักและมึนงงท้องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดมุกดาหาร เป็นจำนวนมาก จนส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถหาที่จอดรถได้ และต้องต่อคิวเพื่อรอรับประทานอาหาร ผู้บริโภค จึงหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้ด้วยการยอมแลกเงินกับระยะเวลาที่ต้องเสียไปกับการรอ และแลกกับการหาที่จอดรถไม่ได้ ด้วยการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ติดตั้งไว้บนโทรศัพท์ก็สามารถสั่งอาหารได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการตอบสนองต่อวิถีชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยการเข้าสู่ยุคดิจิทัลซึ่งในยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาการสื่อสารข้อมูลให้สามารถเข้าถึงผู้คนในปัจจุบันได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ที่ไม่มีอุปสรรคทางด้านเวลาและระยะทาง ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้บริโภค มีความสะดวกมากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับการเติบโตของตลาดที่เติบโตขึ้นทุก ๆ ปี โดยพบว่า อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงสุด คือ อุตสาหกรรมค้าปลีกและค้าส่ง ในส่วนของสินค้าและบริการที่เป็นที่นิยม คือ ธุรกิจห้างสรรพสินค้า รองลงมาคือ ธุรกิจจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563)

การที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ส่งผลให้ทุกวันนี้เทคโนโลยีเหล่านี้ได้เข้ามาอยู่ใกล้ตัวผู้บริโภคแทบจะตลอดเวลา ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในหลากหลายมิติ การซื้อสินค้าก็จะเป็นการเดินไปร้านค้าเพื่อซื้อสินค้าแต่ปัจจุบันสามารถสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์แล้วรอรับสินค้าที่จะมาส่งถึงที่ได้อีก ผู้บริโภคในปัจจุบันมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและมักทำกิจกรรมหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ทำให้มีความเร่งรีบในชีวิตประจำวันมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บริโภคยังมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ประจักษ์กับระบบที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้บริโภคในปัจจุบันนิยมทำธุรกรรมต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เช่น การซื้อสินค้าออนไลน์ และการสั่งอาหารออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน เป็นต้น (พิมพ์พมผกา บุญนาพิรัชต์, 2560)

ซึ่งการศึกษาของธนรัตน์ ศรีสำอางค์ (2558) พบว่า การใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านเว็บไซต์ สามารถรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานและความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจสั่งอาหารเดลิเวอรี่และในขณะเดียวกันบริการขนส่งอาหารเดลิเวอรี่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นสำหรับผู้ที่ต้องการรับประทานอาหารสามารถใช้บริการขนส่งอาหารเดลิเวอรี่บริการจัดส่งอาหารที่บ้านหรือหอพักย่อมได้ และกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการความสะดวกสบายในการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ เพราะหากผู้บริโภคมีความต้องการที่จะบริโภคอาหารจากร้านอาหารดังกล่าวก็จำเป็นต้องเผชิญกับสภาพการจราจร ต้องหาที่จอดรถและที่สำคัญ ต้องใช้เวลาในการรออาหาร ด้วยวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มผู้บริโภคมักจะไม่ชอบการรอคอยเมื่อมีความต้องการบริโภคสิ่งใดก็ต้องได้สิ่งนั้นในทันที ธุรกิจการขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ที่เกิดขึ้นรองรับความต้องการของผู้บริโภครดังกล่าวได้อย่างสอดคล้องจากการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างมากด้านการยอมรับเทคโนโลยีคุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน เนื่องจากเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความง่ายในการใช้งาน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานของผู้บริโภคเปลี่ยนไป ผู้บริโภคส่วนมากชอบความสะดวกสบาย ประหยัดเวลา และไม่ต้องเผชิญกับสภาพจราจร ที่ติดขัด นอกจากนี้ยังสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ในระหว่างรอบริการขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ ซึ่งช่องทางการสั่งอาหารเดลิเวอรี่สามารถส่งผ่านแอปพลิเคชัน มีบริการขนส่งอาหารที่มีความน่าเชื่อถือ ตอบสนองต่อลูกค้า รวมถึงคุณภาพการบริการของพนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ที่มีความน่าเชื่อถือ

ผู้วิจัยจึงศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อใช้เป็นแนวทาง ศึกษาข้อมูลประกอบธุรกิจขนส่งอาหารที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน
2. เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยเป็นผู้ที่เคยใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน โดยไม่ทราบจำนวน กำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน การยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ ความง่ายในการใช้งาน และทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน คุณภาพการบริการ ได้แก่ ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองต่อลูกค้า และความเป็นรูปธรรมของบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการ ได้แก่ ผลិតภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และกระบวนการ

2. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาและขอบเขตการวิจัย ค้นคว้า สังเกต สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้มาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ท เพื่อวัดระดับความสำคัญของการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน โดยมีข้อคำถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรับรู้ถึงประโยชน์ ความง่ายในการใช้งาน และทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองต่อลูกค้า และความเป็นรูปธรรมของบริการ จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดบริการ ประกอบด้วย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และกระบวนการ จำนวน 27 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำนวน 7 ข้อ

2. การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยทำการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของวิจัยด้วยค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาซึ่งค่าความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .60 โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) .96 ถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ (ทองใบ สุดซิริ, 2549) จากนั้น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำไปทดสอบเครื่องมือ (Try Out) กับตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน จำนวน 30 ตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยเป็นผู้ที่เคยใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อหาความเชื่อมั่น ตามวิธีของ Cronbach โดยค่าที่เหมาะสมต้องไม่ต่ำกว่า .70 (Hair et al, 2006) สรุปได้ว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น .99 ถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามให้ตัวอย่างด้วยตนเอง โดยได้กำหนดตัวอย่าง 400 ตัวอย่างในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหารและนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้รวบรวมสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาลงรหัส เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไว้เพื่อทำการหาค่าร้อยละ การใช้สถิติเชิงอนุมานโดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) ด้วยวิธี Stepwise เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 247 คน (ร้อยละ 61.75) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 186 คน (ร้อยละ 46.50) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 170 คน (ร้อยละ 42.50) มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50) และมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50)

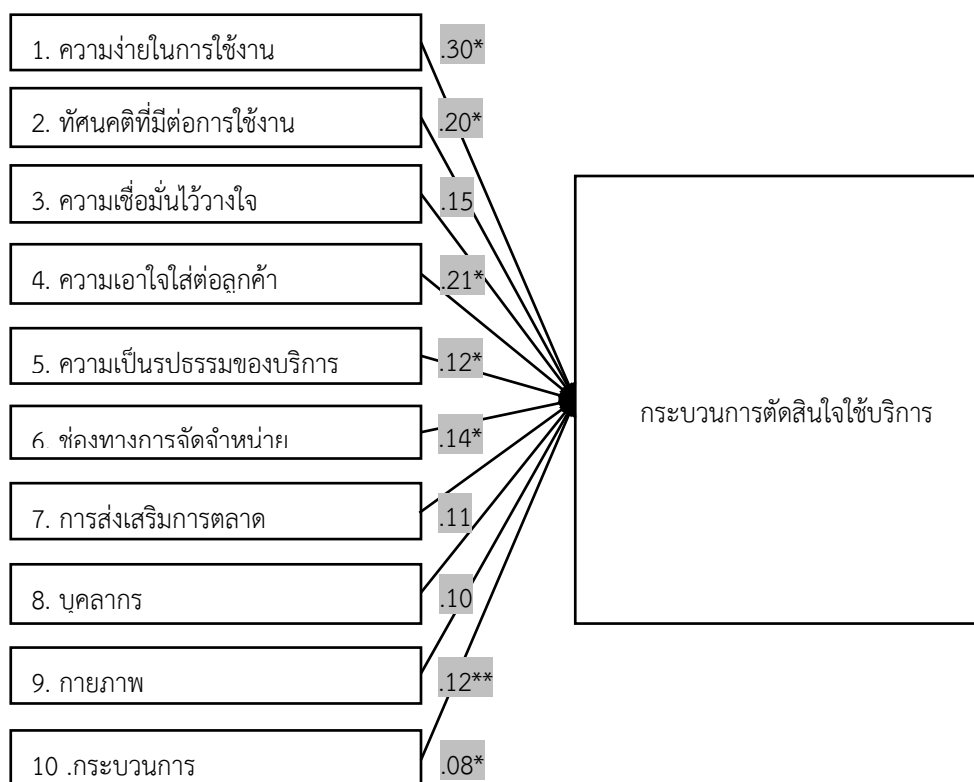
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการ และกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ การยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน โดยวิธี Stepwise (n=400)

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std. Error	Beta	t	P
1. ความง่ายในการใช้งาน	.28	.04	.30	6.99**	.00
2. ทักษะที่มีต่อการใช้งาน	.17	.03	.20	4.69**	.00
3. ความเชื่อมั่นไว้วางใจ	.14	.03	.15	4.19**	.00
5. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	.12	.04	.12	3.02**	.00
6. ช่องทางการจัดจำหน่าย	.13	.03	.14	4.33**	.00
7. การส่งเสริมการตลาด	.09	.03	.11	3.18**	.00
8. บุคลากร	.11	.04	.10	2.33*	.02
9. กายภาพ	.10	.03	.12	2.88**	.00
10. กระบวนการ	.07	.03	.08	2.01*	.04
Constant = .80 n = 400 F = 79.12 Sig. = .00 R = .79 R ² = .62 R ² _{adj} = .61					

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Stepwise เพื่อการพยากรณ์การยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการและส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่

ผ่านแอปพลิเคชัน ด้วยตัวแปรพยากรณ์ 10 ตัว คือ ความง่ายในการใช้งาน ทักษะที่มีต่อการใช้งาน ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความเป็นรูปธรรมของบริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และกระบวนการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 บุคลากรและกายภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร .62 ($R^2 = .62$) เมื่อนำตัวแปร 10 ตัว ที่สามารถพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน มาแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยวิธี Stepwise ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สมการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน

ผลการวิเคราะห์สามารถนำมาเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .30 (\text{ความง่ายในการใช้งาน}) + .20 (\text{ทักษะที่มีต่อการใช้งาน}) + .15 (\text{ความเชื่อมั่นไว้วางใจ}) + .21 (\text{ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า}) + .12 (\text{ความเป็นรูปธรรมของบริการ}) + .14 (\text{ช่องทางการจัดจำหน่าย}) + .11 (\text{การส่งเสริมการตลาด}) + .10 (\text{บุคลากร}) + .12 (\text{กายภาพ}) + .08 (\text{กระบวนการ})$$

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และ ส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ปัจจัย	เพศ		อายุ		อาชีพ		ระดับการศึกษา		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
	t	P	F	P	F	P	F	P	F	P
1. ความง่ายในการใช้งาน	2.41**	.01	4.68**	.00	10.49**	.00	8.24**	.00	6.47**	.00
2. ทักษะที่มิต้องการใช้งาน	.17	.86	7.81**	.00	8.90**	.00	12.69**	.00	6.84**	.00
3. ความเชื่อมั่นไว้วางใจ	3.05**	.00	17.90**	.00	13.92**	.00	39.92**	.00	23.50**	.00
4. ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า	.14	.88	8.54**	.00	16.41**	.00	26.51**	.00	21.69**	.00
5. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	1.42	.15	10.83**	.00	13.79**	.00	16.05	.00	18.27**	.00
6. ช่องทางการจัดจำหน่าย	-.51	.61	4.47**	.00	8.75**	.00	7.53**	.00	8.97**	.00
7. การส่งเสริมการตลาด	-1.03	.30	24.11**	.00	23.10**	.00	31.86**	.00	18.86**	.00
8. บุคลากร	2.30*	.02	11.24**	.00	22.65**	.00	30.98**	.00	23.63**	.00
9. กายภาพ	-.02	.98	5.96**	.00	11.83**	.00	21.07**	.00	14.47**	.00
10. กระบวนการ	.62	.53	10.87**	.00	20.59**	.00	41.74**	.00	27.33**	.00

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ จำแนกตามเพศ พบว่า ความง่ายในการใช้งาน และความเชื่อมั่นไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ พบว่า ความง่ายในการใช้งาน ทักษะที่มิต้องการใช้งาน ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความเป็นรูปธรรมของบริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ความง่ายในการใช้งาน ทักษะที่มิต้องการใช้งาน ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความเป็นรูปธรรมของบริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความง่ายในการใช้งาน ทักษะที่มิต้องการใช้งาน ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และด้านกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ความง่ายในการใช้งาน ทักษะที่มิต้องการใช้งาน ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ความเป็นรูปธรรมของบริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กายภาพ และกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน พบว่า ความง่ายในการใช้งาน (ร้อยละ .30) ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า (ร้อยละ 21) ทักษะที่มีต่อการใช้งาน (ร้อยละ .20) ความเชื่อมั่นไว้วางใจ (ร้อยละ .15) ช่องทางการจัดจำหน่าย (ร้อยละ .14) ความเป็นรูปธรรมของบริการ (ร้อยละ .12) บุคลากร (ร้อยละ .12) การส่งเสริมการตลาด (ร้อยละ .11) กายภาพ (ร้อยละ .10) และกระบวนการ (ร้อยละ .08) ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันโดยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ และส่วนประสมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 247 คน (ร้อยละ 61.75) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 186 คน (ร้อยละ 46.50) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 170 คน (ร้อยละ 42.50) มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50) และมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.50)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยี คุณภาพการบริการ ส่วนประสมการตลาดบริการ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน มีประเด็นที่น่าสนใจควรค่าแก่การอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความง่ายในการใช้งาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน ที่ใช้งานง่าย สะดวก และรวดเร็ว ข้อกำหนดในการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันมีความชัดเจน ช่วยตอบสนองความต้องการในการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้บริการ รวมถึงแอปพลิเคชันมีความยืดหยุ่นและสามารถโต้ตอบกับร้านอาหารและพนักงานขนส่งได้ และมีร้านอาหารหลากหลายตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญญฐนันท์ พิธิวัตโชติกุล (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการยอมรับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านความง่ายในการใช้งาน มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

2. ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแสดงออกของพนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ที่สามารถสื่อสารกับผู้ให้บริการได้อย่างเข้าใจง่ายให้ความเสมอภาคในการให้บริการผู้ใช้บริการอย่างเท่าเทียมกันมีความเข้าใจ ความต้องการเฉพาะของผู้ใช้บริการได้อย่างชัดเจน มีช่วงเวลาให้บริการที่สะดวกกับผู้ให้บริการ และมีการสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ เช่น การขอช้อน-ส้อม, สถานที่จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุกร เดชะขุนทด และศุภชาติ เอี่ยมรัตนกุล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลการยอมรับเทคโนโลยีและคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านความเอาใจใส่ต่อลูกค้า มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลการยอมรับเทคโนโลยีและคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

3. ทศนคติที่มีต่อการใช้งาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ใช้บริการมีความรู้สึกพึงพอใจและมั่นใจต่อการใช้บริการสั่งอาหารที่เป็นเรื่องง่าย สามารถใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในการสั่งซื้ออาหารได้หลากหลายและได้ทุกที่ที่ผู้ใช้บริการต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสชา ทับละม่อม (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการจัดส่งแบบ เดลิเวอรี่ของร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งานมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการจัดส่งแบบ เดลิเวอรี่ของร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4. ความเชื่อมั่นไว้วางใจ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการเกิดผลลัพธ์ที่ดีด้วยความสม่ำเสมอ ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจจากแอปพลิเคชันที่มีตัวตนที่สามารถตรวจสอบได้ มีระบบการให้บริการที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีระบบการชำระเงินที่ปลอดภัย มีนโยบายหรือกฎข้อบังคับในการเก็บข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าอย่างชัดเจน และเชื่อมั่นต่อพนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่จะส่งอาหารได้สะอาดไม่ปนเปื้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรินโญ สอดสี (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ คุณภาพอาหาร และความคุ้มค่าด้านราคา ที่ส่งผลต่อความ พึงพอใจและความตั้งใจกลับมาใช้บริการซ้ำร้านอาหารระดับหรูของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านความเชื่อมั่นไว้วางใจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ คุณภาพอาหาร และความคุ้มค่าด้านราคา ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความตั้งใจกลับมาใช้บริการซ้ำร้านอาหารระดับหรู ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

5. ช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงช่องทางการสั่งซื้ออาหารผ่านแอปพลิเคชันได้ง่าย สั่งซื้ออาหารผ่านแอปพลิเคชันได้สะดวก กำหนดเวลาการจัดส่งล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ ติดตามการจัดส่งอาหาร ได้ตลอดเวลา รวมถึงแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีโปรโมชันในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัตน์ อ่อนเย็น (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารจากธุรกิจประเภท เดลิเวอรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้ออาหาร จากธุรกิจประเภทเดลิเวอรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

6. ความเป็นรูปธรรมของบริการ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการค้นหาร้านอาหารในแอปพลิเคชัน มีภาพประกอบอาหารและเครื่องดื่มที่น่าสนใจ พนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่มีการแต่งกายสุภาพ มีเครื่องแบบเป็นเอกลักษณ์ บริษัท รับ-ส่งอาหารเดลิเวอรี่ มีแอปพลิเคชันที่ทันสมัย มีจำนวนพนักงานขนส่งอาหารเพียงพอต่อการให้บริการ และผู้ใช้บริการได้รับอาหารและเครื่องดื่มที่มีความสะอาดและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมยาพร ศรีจุลย์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่องการยอมรับการใช้เทคโนโลยีและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการขนส่งอาหารฟู้ดแพนด้า ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการขนส่งอาหารฟู้ดแพนด้า ในจังหวัดปทุมธานี

7. ภายภาพ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแอปพลิเคชันมีการจัดประเภทอาหารเป็นหมวดหมู่ง่ายต่อการสั่งซื้อ มีภาพประกอบอาหารมีความสวยงาม น่ารับประทาน มีข้อมูลของอาหารและร้านอาหารอย่างครบถ้วน ได้รับการรับรองความปลอดภัยจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์มีความน่าเชื่อถือ รวมถึงผู้ใช้บริการสามารถติดต่อสื่อสารกับทางร้านได้สะดวกหากมีข้อสงสัย ในรายการอาหารหรือการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนดา ตัณตะพานิชกุล (2563) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในช่วงเกิดโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านกายภาพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในช่วงเกิดโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดระยอง

8. การส่งเสริมการตลาด พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีส่วนลดในการสั่งอาหาร มีการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีกิจกรรมแจกของรางวัลที่น่าสนใจ โดยให้ลูกค้ามีส่วนร่วมเมนูใหม่ ๆ แนะนำอยู่เสมอ และ จัดกิจกรรมร่วมกับร้านอาหารจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิไลวรรณ อุบลวรรณ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี

9. บุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี สื่อสารกับผู้ใช้บริการได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ให้บริการด้วยความสุภาพอ่อนน้อม จัดส่งอาหารตามวันและเวลาที่ผู้ใช้บริการสั่งและแต่งกายตามระเบียบของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันทวุฒิ ตุลารักษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งและจัดส่งอาหารของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งและจัดส่งอาหารของผู้บริโภค ในกรุงเทพมหานคร

10. กระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแอปพลิเคชันมีขั้นตอนการสั่งซื้ออาหารสะดวกและรวดเร็ว มีช่องทางการชำระเงินหลากหลาย สามารถติดต่อผู้ให้บริการได้อย่างรวดเร็วในกรณีที่เกิดปัญหามีระบบตรวจสอบการจัดส่งอาหารที่แม่นยำ ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนธิดา ลักษณะพันธุ์ภักดี (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความง่ายในการใช้งาน พบว่า การใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน ใช้งานสะดวก รองลงมา คือ แอปพลิเคชันมีความยืดหยุ่นและสามารถโต้ตอบกับร้านอาหาร และพนักงานขนส่งได้ และแอปพลิเคชันสั่งอาหารให้ข้อมูลอาหารที่ครบถ้วน ตอบสนองความต้องการลูกค้า เรียงจากมากไปหาน้อย
2. ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน พบว่า ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจต่อการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน รองลงมา คือ ลูกค้าสามารถใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน ในการสั่งซื้ออาหารได้หลากหลาย และลูกค้ารู้สึกมั่นใจในการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน เรียงจากมากไปหาน้อย
3. ความเชื่อมั่นไว้วางใจ พบว่า แอปพลิเคชันมีตัวตนที่สามารถตรวจสอบได้ รองลงมา คือ แอปพลิเคชันมีนโยบายหรือกฎข้อบังคับในการเก็บข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าอย่าง และลูกค้าเชื่อมั่นว่าพนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่จะส่งอาหารได้สะอาดไม่ปนเปื้อน เรียงจากมากไปหาน้อย
4. ความเอาใจใส่ต่อลูกค้า พบว่า พนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่มีการสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับลูกค้า

เช่น การขอซื้อ-ส้อม, สถานที่จริง รองลงมา คือ พนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่สามารถสื่อสารกับลูกค้า ได้อย่างเข้าใจ และพนักงานขนส่งอาหารเดลิเวอรี่ให้ความเสมอภาคในการให้บริการลูกค้าและคนอื่น ๆ เท่าเทียมกัน เรียงจากมากไปหาน้อย

5. ช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ลูกค้าสามารถติดตามการจัดส่งอาหารได้ รองลงมา คือ ลูกค้าสามารถสั่งซื้ออาหารทั้งในเว็บไซต์และแอปพลิเคชันได้ และลูกค้าสามารถเข้าถึงช่องทางการสั่งซื้ออาหารผ่านแอปพลิเคชันที่มีฟังก์ชันเมนูการใช้งานที่ง่าย เรียงจากมากไปหาน้อย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน จังหวัดมุกดาหารเท่านั้น การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาผู้ใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน ในจังหวัดข้างเคียงด้วย เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นที่แตกต่างของพฤติกรรมผู้ใช้บริการ

2. จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เท่านั้น ดังนั้นในการทำการศึกษารoundต่อไปผู้วิจัยขอแนะนำให้ทำการวิจัย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก

3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น การยอมรับเทคโนโลยี ด้านความตั้งใจในการใช้งาน และด้านการนำมาใช้งานจริง เพื่อเป็นแนวทางให้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีและเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี และสมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

ชนเศ ลักษณะพันธุ์ภักดี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

ณัฐนันท์ พิธิวัตโชติกุล. การยอมรับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร.

การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2560.

ทองใบ สุดขารี. การวิจัยธุรกิจ: การปฏิบัติการวิจัยนอกเหนือจากตำรา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2549.

ธนรัตน์ ศรีสำอางค์. พฤติกรรมผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านเว็บไซต์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2558.

บุญยาพร ศรีจุลย์. การยอมรับการใช้เทคโนโลยีและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการขนส่งอาหารฟู้ดแพนด้า ในจังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2564.

พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, สำนักงาน. ผลสำรวจพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. (ออนไลน์)

2563 (อ้างเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2567). จาก <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior2019.aspx>.

พิมพ์มณฑา บุญนาพิริชต์. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Food Delivery ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

พิไลวรรณ อุบลวรรณ. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2561.

ภาณุกร เตชะชุมทกิจ และศุภชาติ เอี่ยมรัตน์กุล. “อิทธิพลการยอมรับเทคโนโลยีและคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์,” สมาคมนักวิจัย. 24, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2562): 313.

รัตนา ตันตะพานิชกุล. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภค ในช่วงเกิดโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดระยอง. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2563.

สชา ทับละม่อม. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการจัดส่งแบบเดลิเวอรี่ของร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564.

สรินโญ สอดสี. ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ คุณภาพอาหาร และความคุ้มค่าด้านราคาที่มีผลต่อความพึงพอใจและความตั้งใจกลับมาใช้บริการร้านอาหารระดับหรู ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2565.

สันฑิต ฤทธิรักษ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการแอปพลิเคชันสั่งและจัดส่งอาหารของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, 2563.

อรุณรัตน์ อ่อนเย็น. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารจากธุรกิจ ประเภทเดลิเวอรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2560.

Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*. 30, 3 (September 1970): 607-610.

Hair J. F. et al. *Multivariate Data Analysis*. 6thed. Pearson Prentice Hall: New Jersey, 2006.

TomTom Traffic Index World Rank. **Ranking 2023**. (online) 2019 (cited 13 January 2023). Available from: <https://www.tomtom.com/traffic-index/ranking/?country=CN,HK,IN,ID,IL,JP,KW,MY,PH,SA,SG,TW,TH,AE>.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ
แก้ปัญหาวិชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
ทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Action Research on Metacognitive Strategy Learning Activities Supplemented
with Activity Packages Emphasizing on Mathematical Problem-Solving Processes
on Linear Equation in One Variable Affecting Mathematical Problem-Solving
Ability for the Seventh Grade Students

ชูรีรัตน์ คงศรี¹ และสมชาย วรกิจเกษมสกุล²
Chureerat Kongsri¹ and Somchai Vallakitkasemsakul²

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
¹Master of Education Program in Educational Research and Evaluation, Udon Thani Rajabhat
University

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
²Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University
E-mail: chureerat.kw31@gmail.com

Received: April 1, 2024; Revised May 22, 2024; Accepted: June 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนาวังศึกษาวิซ จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 29 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1.1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 1.2) ชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความเหมาะสมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ 2.1) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2.2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2.3) แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .34-.78 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ .33 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 2.4) แบบรายงานตนเอง มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ 3.1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .69-.75 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .37-.41 3.2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความยากง่าย

อยู่ระหว่าง .31-.75 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .37-.73 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในวงจรถัดไป

ผลวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ คือ 76.61/83.43

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการ จัดการเรียนรู้อภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ย ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 12.97 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 25.03 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลวิธีอภิปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop metacognitive strategy learning activities supplemented with activity packages emphasizing on mathematical problem-solving processes on Linear Equation in One Variable affecting mathematical problem-solving ability for the seventh grade students by using the action research to have the efficiency based on the criterion of 75/75, 2) to study the mathematical problem-solving ability of the seventh grade students learning by using the metacognitive strategy learning activities supplemented with activity packages emphasizing on mathematical problem-solving processes, and 3) to compare mathematical learning achievement on Linear Equation in One Variable by using metacognitive strategy learning activities supplemented with activity packages emphasizing on the mathematical problem-solving processes of the seventh grade students between before and after learning. The target group used in the research consisted of 29 students studying in the seventh grade, room 1/2, in the first semester in the academic year of 2023 at Nawangsuksawit School, Nongbua Lamphu Province selected by purposive sampling. The research instruments were divided into 3 parts: 1) the research instruments consisting of 1.1) lesson plans for metacognitive strategy learning activity management with the Index of the Item Objective Congruence (IOC) of 1.00 and 1.2) learning activity packages emphasizing on mathematical problem-solving processes with the appropriateness value of 4.87, 2) the instruments used to reflect the findings of the implementation consisting of 2.1) a learning management observation form for teachers with IOC of 1.00, 2.2) a learning management observation form for students with IOC of 1.00, 2.3) a quiz used at the end of the implementation cycle with the difficulty between .34-.78,

the index of the discrimination of .33, and the reliability of .89, and 2.4) a self-assessment report with IOC of 1.00, and 3) the instruments used to evaluate the research findings consisting of 3.1) a test used to measure the mathematical problem-solving ability with the difficulty between .69-.75 and the index of the discrimination between .37-.41 and 3.2) a test used to measure mathematical learning achievement with the difficulty between .31-.75, the index of the discrimination between .37-.73, and the reliability of .92. The quantitative data were analyzed by mean, percentage, and standard deviation, and the qualitative data were analyzed by content analysis technique to find guidelines for improving learning activity management to have more efficiency for the future cycles.

The research findings were as follows.

1. The metacognitive strategy learning activities supplemented with activity packages emphasizing on mathematical problem-solving processes for the seventh grade students by using the action research had the efficiency of the processes and the outcomes at 76.61/83.43.

2. The mean score of the mathematical problem-solving ability of the seventh grade students after learning by using the metacognitive strategy learning activity management supplemented with activity packages base on mathematical problem-solving processes was 16.21 equivalent to 81% which was higher than the criterion score, 75%, regulated.

3. The mathematical learning achievement of the seventh grade students by using the metacognitive strategy learning management supplemented with activity packages base on mathematical problem-solving processes after learning was higher than that before learning, the mean score of 25.03 for after learning and the mean score of 12.97 for before learning, with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: the Action Research, Metacognitive Strategies, Mathematical Problem-Solving Ability

บทนำ

“ทำไมต้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์” เป็นประเด็นคำถามสำคัญที่ครูผู้สอนอาจเคยได้ยินจากผู้เรียนหรือแม้กระทั่งเป็นผู้ที่คอยตั้งคำถามนั่นเอง หากมองย้อนกลับไปในสมัยกรีกโบราณ ได้กำหนดให้เยาวชนทั้งหลายทั้งปวงจะต้องเรียนรู้ 3R's ซึ่งหมายถึง การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และเลขคณิต (Arithmetic) วิชาเลขคณิตในสมัยนั้นถือได้ว่าเป็นตัวแทนของวิชาคณิตศาสตร์ และยังคงทำการเรียนการสอน 3R's มาจนถึงปัจจุบันนี้ (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2556) โดยคำถามข้างต้นมีผู้ให้คำตอบที่ชัดเจนด้วยหลักการและเหตุผล จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สามารถสรุปได้ว่า ในศตวรรษที่ 21 วิชาคณิตศาสตร์มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ โดยวิชาคณิตศาสตร์ทำให้ผู้เรียนมีเหตุผล มีความคิดที่เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ได้อย่างรอบคอบถี่ถ้วน ช่วยให้การวางแผนหรือคาดคะเนกระบวนการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ยั่งยืนและเทียบเท่ากับนานาประเทศ การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาการต่าง ๆ และศาสตร์ด้านอื่น ๆ ล้วนอาศัยวิชาคณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้น การศึกษาคณิตศาสตร์จึงต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันยุคทันสมัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งเน้นไปยังทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนทันโลกทันเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงสภาพแวดล้อม เป็นประชากรที่สามารถแข่งขันหรืออยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ นั่นคือ ทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะแรกที่ต้องเน้นให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียน โดยทักษะการแก้ปัญหา นั้น ผู้เรียนต้องสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหาให้เป็น วางแผนการลงมือในการแก้ปัญหา ตรวจสอบความถูกต้องของผลลัพธ์และกระบวนการในการแก้ปัญหาให้ได้ สอดคล้องกับ Charles and Lester (1982) ที่กล่าวไว้ว่า การแก้ปัญหาเป็นหัวใจของคณิตศาสตร์ มีความสำคัญเหมาะที่จะพัฒนาในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากทักษะการแก้ปัญหา ส่งผลให้นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ ทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพไปสู่การแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่หลากหลาย

จากความสำคัญของทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในฐานะครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ในการสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของผู้สอนที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการแก้โจทย์ปัญหา กล่าวคือ นักเรียนสามารถทำโจทย์ปัญหาที่คล้ายกับตัวอย่าง หรือโจทย์ปัญหาที่บ่งบอกชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรโดยเปิดหนังสือแล้วทำตาม ซึ่งการแก้ปัญหามาไม่ได้เกิดจากกระบวนการคิดของนักเรียนเอง และนักเรียนไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาที่มีความซับซ้อนกว่าตัวอย่างได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับต่ำ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ พบว่า การสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยกลวิธีอภิปัญญา เป็นกระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยของนักการศึกษา โดย Yimer and Ellerton (2006) ได้พัฒนาขั้นตอนการแก้ปัญหามาจากขั้นตอนการแก้ปัญหามาของ Polya ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าโมเดลการแก้ปัญหานั้นเน้นกระบวนการกำกับทางปัญญาหรืออภิปัญญา เป็นโมเดลที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหามาโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมภรณ์ สาณกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมตาคอกนิชัน การกำกับตนเองกับความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2559 พบว่า โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของเมตาคอกนิชัน การกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ($\chi^2(34, N=237)=41.88$) ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .17 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ .97 ค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 การกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเมตาคอกนิชันในงานด้านคณิตศาสตร์ ส่วนเมตาคอกนิชันในงานด้านคณิตศาสตร์มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่มีการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง จะมีเมตาคอกนิชันในงานด้านคณิตศาสตร์และส่งผลให้เกิดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยชุดกิจกรรมจะตอบสนองต่อผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ดังมาตรา 23 และ มาตรา 24 ที่บัญญัติไว้โดยสรุปว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลควรเป็นปัจจัยหลักในการคำนึงถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ และควรให้ความสำคัญกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์จริง ทำให้คิดได้ คิดเป็น การนำเอาชุดกิจกรรมมาเสริมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติ ทั้งยังสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของณฤมิต พงษ์พานิช (2561) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมตามแนวคิดของดินส์ ส่งเสริมการคิดหลากหลายทางคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียน มีความสามารถในการเรียนรู้คณิตศาสตร์จากแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบ ชุดกิจกรรม เรื่อง ทศนิยมตามแนวคิดของดินส์ มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 82.20-99.15 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 94.14 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน และแบบทดสอบชุดกิจกรรมไม่ผ่านเกณฑ์ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.14/84.31 ตามเกณฑ์ 80/80 4) นักเรียนมีความคิดเห็นการเรียนรู้คณิตศาสตร์จากชุดกิจกรรมตามแนวคิดของดินส์ มีการเลือกวิธีการที่แตกต่างกันเนื่องจากความถนัดของความแตกต่างระหว่างบุคคลตามความรู้ความสามารถของตนเอง 5) ระดับความพึงพอใจในการเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง ทศนิยมตามแนวคิดของดินส์ ภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 2.66$, $S = 0.48$) สำหรับชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ด้วยตนเองผ่านขั้นตอนการแก้ปัญหาด้วยกลวิธีอภิปัญญา

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) คือระเบียบวิธีวิจัยที่ประกอบไปด้วยคำ 2 คำ ได้แก่ “action” กับ “research” กล่าวคือ action หรือลงมือทำ โดยจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงาน ชั้นเรียน โรงเรียน หรือชุมชน research หรือวิจัย เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจให้กับผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลงและผลที่เกิดขึ้น หลักสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การลงมือปฏิบัติและสำคัญลำดับรองลงมา คือ การเน้นการทำงานวิจัยในงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่ เป็นการปฏิบัติการวิจัยของตนเองในการแสวงหาวิธีการที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเอง เช่น ครูก็มองงานของครูและถามตัวเองว่าทำไมตนถึงทำเช่นนั้น ทำไมถึงได้ผลอย่างนั้น เมื่อครูทำรายงานวิจัย ผลงานวิจัยของครูเป็นการนำเสนอการค้นหามีแบบแผนของปรากฏการณ์ในพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ครูก็เข้าใจในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง และดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและพัฒนางานของตนเองต่อไป (Dick, 2001)

จากผลการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart, (1988) ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้รายละเอียดขั้นตอนกลวิธีอภิปัญญาตามแนวคิดของ Yimer and Ellerton เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหาที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมความคิดอภิปัญญา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกลวิธีความคิดต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการแก้ปัญหา 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญหน้ากับปัญหา (Engagement) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดกระบวนการ (Transformation-Formulation) ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Implementation) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล (Evaluation) และขั้นที่ 5 ขั้นซึมซับทางความคิด (Internalization) เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาด้วยกลวิธีอภิปัญญาตามแนวคิดดังกล่าวในชั้นสอนว่ากิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ไม่น้อยกว่า 75/75 หรือไม่ ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 หรือไม่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญาเสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988) ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ และ ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ โดยใช้ระยะเวลาในการวิจัย 6 สัปดาห์ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วางแผนปฏิบัติตามลำดับดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิเคราะห์สภาพปัญหาในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่จะทำวิจัย คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ในระดับค่อนข้างต่ำ

1.2 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนาวังศึกษาวิช เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้

1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งทำให้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธีแก้ปัญหา เป็นอีกหนึ่งวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ และส่งเสริมกระบวนการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ด้วยตัวเองได้

1.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1.4.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

1.4.2 ชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ด้วยกลวิธีแก้ปัญหา

1.4.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

1.4.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

1.4.5 แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู สังเกตโดยผู้ช่วยวิจัย

1.4.6 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สังเกตโดยผู้ช่วยวิจัย

1.4.7 แบบรายงานตนเอง

1.4.8 แบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ

2. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action)

เป็นขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นใน 3 วงจรปฏิบัติการ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 วงจรปฏิบัติการที่ 1

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นิพจน์พีชคณิต

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัญหาและตัวแปร

2.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ประโยคภาษาและประโยคสัญลักษณ์

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวงจรปฏิบัติการที่ 1 แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ เพื่อนำผลที่ได้มาสะท้อนปัญหาและปรับปรุงแก้ไข

2.2 วงจรปฏิบัติการที่ 2

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สมการและคำตอบของสมการ

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สมบัติของการเท่ากัน

2.2.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การแก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวงจรปฏิบัติการที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ เพื่อนำผลที่ได้มาสะท้อนปัญหาและปรับปรุงแก้ไข

2.3 วงจรปฏิบัติการที่ 3

2.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (อย่างง่าย)

2.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (ปานกลาง)

2.3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว (ซับซ้อน)

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวงจรปฏิบัติการที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ เพื่อนำผลที่ได้มาสะท้อนปัญหาและปรับปรุงแก้ไข

3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation)

สังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติการสอนโดยผู้ช่วยวิจัย จะช่วยสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน และร่วมกับผู้วิจัยในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในขณะดำเนินการวิจัย โดยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.1 การสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน โดยจดบันทึกทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 การสังเกตบทบาทของนักเรียนในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ตรวจสอบและบันทึกผลการทำชุดกิจกรรมของผู้เรียน

3.4 ประเมินผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ

3.5 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสามวงจรปฏิบัติการ

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

สะท้อนผลจากการสังเกต ประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต แบบรายงานตนเอง และการทดสอบ มาวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรปฏิบัติการต่อไป

4.2 นำข้อสรุปที่ได้มาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนผ่านไปแล้วและแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะใช้สอนในครั้งต่อไป

4.3 สรุปผลการดำเนินการวิจัย นำผลที่ได้จากการปฏิบัติทั้งหมดทุกวงจร ซึ่งผ่านการวิเคราะห์ วิพากษ์ มาสรุปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งจะทำให้ได้รับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนาวิศึกษาวิ จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 29 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการใช้ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จำนวน 9 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 18 ชั่วโมง โดยมีค่าความเหมาะสมของแผนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

1.2 ชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีขั้นตอนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดของ Yimer and Ellerton เป็นชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการแก้ปัญหา ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญหน้ากับปัญหา(Engagement) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดกระบวนการ (Transformation-Formulation) ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Implementation) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล (Evaluation) และขั้นที่ 5 ขั้นซึมซับทางความคิด (Internalization) เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบหนทางในการแก้ปัญหาดด้วยตนเอง และเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาดได้ด้วยตนเองในอนาคต โดยมีค่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.87

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่

2.1 แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู สังเกตโดยผู้ช่วยวิจัย เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับผู้ช่วยวิจัย เพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนระหว่างดำเนินกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยมีค่าความเหมาะสมของแบบสังเกตการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยมีค่าความเหมาะสมของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

2.3 แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการ เป็นแบบทดสอบย่อยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนทดสอบหลังจบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ วงจรละ 1 ชุด รวม 3 ชุด ลักษณะของข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .34-.78 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .33 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

2.4 แบบรายงานตนเอง เป็นแบบรายงานตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินระดับพฤติกรรมการใช้กลวิธีอภิปัญญาในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของตนเองหลังจากการเรียนรู้จบแต่ละวงจรปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่สร้างโดย Schraw and Dennison (1994) โดยเป็นแบบวัดที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมาปรับใช้ในการประเมินอภิปัญญาในบริบทของงานวิจัย โดยมีค่าความเหมาะสมของแบบรายงานตนเอง โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .69-.75 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .37 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .31-.75 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .37 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1.1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาว่างศึกษาวิชาทำการปฐมนิเทศผู้ช่วยวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกผู้ช่วยวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ และปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ บทบาทของนักเรียนในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และวิธีในการวัดผลและประเมินผล

1.2 กำหนดปฏิทินการทดลอง โดยการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 18 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2.2 ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระยะตลอดการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนและแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3 หลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบรายงานตนเอง และทำการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ

2.4 ทำการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation) โดยใช้การตรวจสอบสามเส้า ด้านแหล่งข้อมูล (Resource Triangulation) ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ได้มาจาก ผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลการดำเนินการว่าให้ข้อมูลในประเด็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ซึ่งแหล่งข้อมูลได้มาจาก แบบสังเกตพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบรายงานตนเอง และแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลการดำเนินการว่าให้ข้อมูลในประเด็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

2.5 นำข้อมูลที่ได้มาสะท้อนการปฏิบัติ อภิปรายและวิเคราะห์ร่วมกับผู้ช่วยวิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

3. ขั้นการประเมินผล

3.1 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) หลังจากสิ้นสุดการดำเนินการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ที่เป็นชุดเดียวกับชุดแรก และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

3.2 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบทั้งสองฉบับแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ โดยเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับก่อนเรียนและหลังเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอน และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ คือ 76.61/83.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ตามเกณฑ์ 75/75 (%)

ผล	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)
ผลการวิเคราะห์	76.61	83.43

จากตารางที่ 1 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ คือ 76.61/83.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	คะแนน				คะแนนเฉลี่ย		จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75	
	เต็ม	ผ่านเกณฑ์	สูงสุด	ต่ำสุด	คะแนน	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
29	20	15	19	14	16.21	81	24	82.76

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนจำนวน 29 คน คะแนนเต็ม 20 คะแนน ได้คะแนนสูงสุด 19 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 16.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.76 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด สรุปได้ว่านักเรียนร้อยละ 82.76 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวិชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 12.97 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 25.03 คะแนน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	คะแนนก่อนเรียนเฉลี่ย		คะแนนหลังเรียนเฉลี่ย		คะแนนเพิ่มเฉลี่ย	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
29	12.97	43.23	25.03	83.43	12.07	40.23

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำนวน 29 คน คะแนนเต็ม 30 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 12.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 43.23 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 25.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.43 โดยมีคะแนนเพิ่มเฉลี่ย 12.07 คิดเป็นร้อยละ 40.23 สามารถสรุปได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

และผลจากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลการดำเนินการ โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ซึ่งแหล่งข้อมูลได้มาจาก แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบรายงานตนเอง และแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ โดยข้อมูลที่ได้วิเคราะห์และพิจารณาผลการดำเนินการปรากฏว่าข้อมูลในประเด็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ คือ 76.61/83.45 แสดงว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 อาจเป็นเพราะการวิจัยเชิงปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ โดยขั้นตอนกลวิธีอภิปัญญา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญหน้ากับปัญหา (Engagement) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนอ่านโจทย์ เพื่อทำความเข้าใจปัญหา วิเคราะห์สิ่งที่โจทย์กำหนด สิ่งที่โจทย์ถามหา วิเคราะห์ว่านักเรียนต้องใช้ความรู้เรื่องใดบ้าง ในการแก้ปัญหา นักเรียนคุ้นเคยกับปัญหาหรือไม่ และนักเรียนคิดว่าโจทย์มีระดับความยาก-ง่าย อยู่ในระดับใด ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดกระบวนการ (Transformation-Formulation) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแผนที่จะใช้ในการแก้ปัญหา แล้วบันทึกลงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลัง นักเรียนอ่านบทวนและพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลต่าง ๆ และให้นักเรียนประเมินความสำเร็จของการวางแผนของนักเรียน ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Implementation) เป็นขั้นที่นักเรียนแก้ปัญหาโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ และให้นักเรียนประเมินการแก้ปัญหของตนเองว่าเป็นไป

ตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ อย่างไร ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล (Evaluation) ครูให้นักเรียนประเมินผลว่านักเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ การดำเนินการแก้ปัญหาตามแผนตรงตามที่วางไว้หรือไม่ และผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับคำถามและสมเหตุสมผลหรือไม่แล้วสรุปคำตอบ และขั้นที่ 5 ขั้นซึมซับทางความคิด (Internalization) ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดให้นักเรียนได้ทบทวน เช่น นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการแก้ปัญหาของตนเอง ให้นักเรียนอภิปรายจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินการแก้ปัญหาของตนเอง พร้อมทั้งประเมินความยากง่ายของโจทย์ปัญหา ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้ โดยแบ่งกลุ่มเป็น เก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 4 คน เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย เปรียบเทียบขั้นตอนของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม พร้อมบันทึกลงในชุดกิจกรรม ให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อการแก้ปัญหาของตนเองว่าอยู่ในระดับใด พร้อมทั้งประเมินว่าถ้าเจอกับปัญหาที่คล้ายคลึงกันกับปัญหาดังกล่าว นักเรียนมีความมั่นใจในการแก้ปัญหานั้นอยู่ในระดับใด และร่วมกันอภิปรายทั้งห้องในประเด็นความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Swanson (1990) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของความรู้ทางเมตาคognition และความถนัดทางการเรียนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ประชากรคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความถนัดทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนต่ำ และที่มีความสามารถด้านเมตาคognitionสูง กับที่มีความสามารถด้านเมตาคognitionต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายเปิดสำหรับวัดความรู้เมตาคognition ด้านบุคคล ด้านงาน และด้านกลวิธี การตอบใช้วิธีการคิดออกเสียง ซึ่งผู้ที่ได้คะแนนสูงถือว่ามีความรู้ในเมตาคognitionสูง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านเมตาคognitionเป็นตัวทำนายความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าความถนัดด้านการเรียน แสดงว่า ผู้ที่มีความรู้ด้านเมตาคognitionสูงแต่มีความถนัดทางการเรียนต่ำสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีความถนัดทางการเรียนสูงแต่มีความรู้ด้านเมตาคognitionต่ำ และยังได้เสนอแนะว่า การฝึกฝนความรู้ด้านเมตาคognitionสามารถนำไปใช้กับผู้ที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิเลส อาศัย (2555) ได้ศึกษากระบวนการทางพุทธิปัญญาและอภิปัญญาในกระบวนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้นกระบวนการทางอภิปัญญาโดยใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือช่วยเรียนรู้ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลจากการเปรียบเทียบผลการพัฒนาจากผลวิเคราะห์กระบวนการการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มที่จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้นกระบวนการทางอภิปัญญานักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า 1) การนำเข้าสู่ปัญหา นักเรียนแต่ละคนได้อ่านโจทย์ปัญหาและทำความเข้าใจโจทย์ปัญหาและตอบคำถามลงในใบงาน ซึ่งนักเรียนจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาลักษณะของปัญหา และพิจารณาความเกี่ยวข้องของปัญหา โดยให้นักเรียนบอกเป้าหมายของโจทย์ปัญหา บอกสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโจทย์ปัญหา และประเมินความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีในการแก้ปัญหา ประเมินระดับความยาก – ง่ายและคาดคะเนความสำเร็จในการแก้ปัญหา 2) การกำหนดโครงสร้างในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการแก้ปัญหาและสำรวจปัญหาที่กำหนดให้ และหาวิธีการในการแก้ปัญหาที่ทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพที่สุด โดยให้นักเรียนบอกขั้นตอนของการแก้ปัญหา คาดคะเนความเป็นไปได้เกี่ยวกับเงื่อนไขที่กำหนดในปัญหา พิจารณาความสอดคล้องระหว่างแผนการแก้ปัญหากับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนด 3) การดำเนินการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนการดำเนินการตามแผน ซึ่งนักเรียนได้สำรวจคุณลักษณะที่สำคัญของแผนและประเมินแผนว่า มีความสอดคล้องกับเงื่อนไขและคุณสมบัติที่สำคัญของปัญหาและสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมของการจัดทำและขั้นนี้ทำให้เกิดการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือยกเลิกแผน 4) การประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนประเมินกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนได้ประเมินความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ประเมินว่าคำตอบที่ได้นั้นตอบคำถามของปัญหาหรือไม่ ตรวจสอบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการคำนวณโดยการตรวจสอบคำตอบเมื่อพบข้อผิดพลาดตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับคำตอบ 5) การสะท้อนผล นักเรียนได้สะท้อนถึงความพึงพอใจในกระบวนการแก้ปัญหา และคำตอบของปัญหา ประเมินผลการแก้ปัญหา เพื่อปรับใช้ในสถานการณ์อื่น พิจารณาคำแนะแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลายและปรับใช้

ในสถานการณ์อื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยาพร ชันซ้าย (2555) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอน 3 ชั้น ของ Underhill ที่เน้นการคิดเชิงอภิปัญญา เรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า 1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอน 3 ชั้น ของ Underhill ที่เน้นการคิดเชิงอภิปัญญา เรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นสอนประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้ (1) ขั้นสร้างความขัดแย้งทางปัญญา เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ปัญหาเป็นรายบุคคล โดยนักเรียนต้องแก้ปัญหาซึ่งมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การเข้าสู่ปัญหา นักเรียนแต่ละคนอ่านปัญหา ขั้นที่ 2 กำหนดโครงสร้างในการแก้ปัญหา นักเรียนต้องวางแผนหรือหาทฤษฎีที่จะใช้ในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 การดำเนินการแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 การประเมินผล นักเรียนต้องประเมินความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้และตรวจสอบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ขั้นที่ 5 สะท้อนผล นักเรียนสะท้อนถึงความพึงพอใจในกระบวนการแก้ปัญหาและคำตอบของปัญหา (2) ขั้นการไตร่ตรอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาของตน ต่อกลุ่มพร้อมเลือกแนวทางหรือวิธีแก้ปัญหาของกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มต้องดำเนินการแก้ปัญหาซึ่งมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน เหมือนกับการปฏิบัติในขั้นตอนย่อยที่ (1) (3) ขั้นสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา เป็นขั้นที่นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหา 3) ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ทุกคนร่วมกันแสดงแนวคิด หลักการ และวิธีการแก้ปัญหาเพิ่มเติม และทำการบ้าน แบบฝึกหัด 2. นักเรียนมีคะแนนการคิดเชิงอภิปัญญาในการแก้ปัญหา ดังนี้ ขั้นที่ 1 การเข้าสู่ปัญหา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.00 ขั้นที่ 2 การกำหนดโครงสร้างในการแก้ปัญหา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.88 ขั้นที่ 4 การประเมินผล นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.60 ขั้นที่ 5 สะท้อนผล นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.88 3. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์เฉลี่ยเป็นร้อยละ 75.41 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อาจเป็นเพราะกลวิธีอภิปัญญาเป็นขั้นตอนการแก้ปัญหาที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการคิดอภิปัญญา ที่เน้นให้ผู้แก้ปัญหามีการกำกับและควบคุมตนเอง ตระหนักถึงขั้นตอนการแก้ปัญหา ทักษะกลวิธีความคิดต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง สามารถวางแผนและทบทวนความคิดของตนเอง เลือกและเรียงลำดับขั้นตอนการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังสามารถกำกับตนเองและตรวจสอบผลที่ได้จากกระบวนการคิดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดุขฎิ ยอดอ่อน (2556) ได้ศึกษาการคิดเชิงอภิปัญญาของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ให้มีคะแนนการคิดเชิงอภิปัญญา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนการคิดเชิงอภิปัญญาการแก้ปัญหาในแต่ละขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การรู้จักวางแผน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 93.83 ขั้นที่ 2 การดำเนินการแก้ปัญหาดำเนินการตามทฤษฎีที่กำหนดไว้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 100 และขั้นที่ 3 การประเมินการคิด นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 96.17 ซึ่งทุกขั้นตอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 70 แสดงว่านักเรียนมีกระบวนการคิดเชิงอภิปัญญา และสอดคล้องกับเบญจวรรณ อักษรชู (2561) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ด้านการบวก การลบ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทางอภิปัญญา (Metacognition) ร่วมกับสื่อทางสายตา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ด้านการบวก การลบ ของนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการอภิปรายร่วมกับสื่อทางสายตา มีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก 2) ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ด้านการบวก การลบ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการอภิปราย หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปราย เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้กลวิธีอภิปราย เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 12.97 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 25.03 คะแนน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปราย เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้กลวิธีอภิปราย เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปราย เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดกำกับตนเองในการคิดวางแผนการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การดำเนินการแก้ปัญหา การตรวจสอบความสอดคล้องของผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรงค์ เลิศชูวงศ์ (2559) ได้ทำการศึกษาการใช้การเรียนรู้ที่เน้นปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมอภิปรายและผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินอภิปรายที่สูงขึ้น จากระดับปานกลางเป็นระดับดี ซึ่งหลักการสอนทั้ง 4 วงจรพบว่า นักเรียนมีระดับอภิปรายในทุกด้านอยู่ในระดับดี ยกเว้นด้านการตรวจสอบความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 80) มีผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์เป็น 14.9 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 74.5) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.73 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร ธิยาพันธ์ (2562) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนรู้ที่ใช้เมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียวสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียว หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้สมการกำลังสองตัวแปร มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลวิธีอภิปรายเป็นกลวิธีที่ใช้พัฒนานักเรียนให้เกิดกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้การกำกับทางปัญญาเป็นกลวิธีขั้นสูง ผู้สอนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีอภิปรายโดยละเอียด ควรเน้นการฝึกฝนให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ สะท้อนตนเองอย่างตรงไปตรงมา เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนรู้ว่าตัวเองยังไม่รู้อะไร และต้องรู้อะไร ต้องวางแผนอย่างไรในการแก้ปัญหา และควรฝึกให้นักเรียนประเมินความสอดคล้องของผลลัพธ์ที่ได้ตามขั้นตอนกลวิธีอภิปรายด้วยตนเอง

2. สถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลวิธีแก้ปัญหาถือเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนมีพัฒนาการในการแก้ปัญหา ดังนั้นสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนและควรเป็นสถานการณ์ปัญหาที่ท้าทาย ดึงดูดความสนใจของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นต่าง ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้กลวิธีแก้ปัญหา เสริมด้วยชุดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ธิยาพันธ์. “ผลของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแก้สมการกำลังสองตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 16, 72 (มกราคม-มีนาคม 2562): 112–118.
- กิไลสร อาศัย. การศึกษากระบวนการทางพุทธิปัญญาและอภิปัญญาในกระบวนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้นกระบวนการทางอภิปัญญาโดยใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555
- จตุรงค์ เลิศชูวงศา. การใช้การเรียนรู้ที่เน้นปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมอภิปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2559
- ดุขฎิ ยอดอ่อน. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ที่เน้นการคิดเชิงอภิปัญญา เรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7, 1 (มกราคม-มีนาคม 2556): 45–53.
- นิตญาพร ชันซ้าย. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอน 3 ขั้น ของ Underhill ที่เน้นการคิดเชิงอภิปัญญา เรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555
- นฤมิต พงษ์พานิช. การพัฒนาชุดกิจกรรมตามแนวคิดของดินส์ ส่งเสริมการคิดหลากหลายทางคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2561
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2553.
- เบญจวรรณ อักษรชู. การศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ด้านการบวก การลบ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการอภิปัญญา (Metacognition) ร่วมกับสื่อทางสายตา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2561

- ปฐมภรณ์ สานุกุล และคณะ. “ความสัมพันธ์ระหว่างเมตาคognition การกำกับตนเองกับความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย,” *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*. 30, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2560): 285-301.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- Charles, R. and F.K. Lester. **Teaching problem solving: What, Why & How**. Palo Alto, CA: Dale Seymour Publications, 1982.
- Dick, B. “**You want to do an action research thesis**”. (Online) 2001 (Cited 28 April 2021). Available from: <http://www.scu.edu.au/schools/sawd/arr/arth/arthesis.html>
- Kemmis, S. and R. McTaggart. **The Action Research Planner**. 3rd ed. Victoria: Deakin University Press, 1988.
- Schraw, G. and R.S. Dennison. “Assessing metacognitive awareness,” **Contemporary Educational Psychology**. 19,4 (October 1994): 460-475.
- Swanson, Lee H. “Influence of Metacognitive Knowledge and Aptitude on Problem solving,” **Journal of Educational Psychology**. 82, 2 (June 1990): 306-314.
- Yimer, A. and N. F. Ellerton. **Cognitive and Metacognitive aspects of Mathematical Problem Solving: An Emerging Model**. Adelaide: Mathematics Education research Group of Australasia, 2006.

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่าง
ร่วมกับเทคนิคทีเอไอของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
Development of the Creative English Communication Skills by Using a Case
Study Teaching Method Coupled with the TAI Technique for the Students in
Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

น้องนุช จำปาสัก¹ และสุภัทรา คงเรือง²
Nongnuch Jamsak¹ and Supattthara Kongruang²

¹ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Faculty of Education, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
E-mail: jampasak07@hotmail.com, ksupattthara@aru.ac.th

Received: March 28, 2024; Revised June 3, 2024; Accepted: June 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและวิธีสอนแบบปกติหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและวิธีสอนแบบปกติก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ มีค่า IOC เท่ากับ 1 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าความยากง่ายของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.20-0.72 และ 2.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ และแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ 4.18 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.52 ระยะเวลาในการวิจัยทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่าง เทคนิคที่เอไอ

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare creative English communication skills by using a case study teaching method coupled with the TAI technique and the regular technique after learning for the fifth grade students in Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University and 2) to compare learning achievement using a case study teaching method coupled with the TAI technique and the regular technique before and after learning for the fifth grade students in Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. The samples used in this research were 60 students studying in the fifth grade in the first semester in the academic year of 2022 from 2 rooms, 30 students per one room, randomized by multi-stage sampling, from Demonstration School of Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. They drew lots to choose to be in an experimental group and a control group. The research instruments were 1) the instrument used to collect data consisting of an evaluation form used to evaluate the creative English communication skills with the Index of the Item Objective Congruence (IOC) of 1.00 and a test used to evaluate English learning achievement with the difficulty between 0.20-0.72 and 2) the instruments used to do the experiment consisting of lesson plans for English learning management using a case study teaching method coupled with the TAI technique and lesson plans using a regular teaching method with the appropriateness values of the lesson plans of 4.18 and the standard deviation of 1.52 in the total of the research duration of 20 hours divided into 4 hours per week in a total of 5 weeks. The statistics used were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The scores of the creative English communication skills of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the TAI technique after learning were higher than those of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the regular technique after learning with the statistical significance at the level of .05, and the scores of the creative English communication skills of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the TAI technique after learning were higher than those before learning with the statistical significance at the level of .05.

2. The scores of the learning achievement of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the TAI technique after learning were higher than those of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the regular technique with the statistical significance at the level of .05, and the scores of the learning achievement of the students in the group learning by using the case study teaching method coupled with the TAI technique after learning were higher than those before learning with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Creative English Communication Skills, a Case Study Teaching Method, a TAI Technique

บทนำ

ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยีในเป็นยุคไร้พรมแดนนี้ การติดต่อสื่อสารและการติดตามข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ ทั้งเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ได้รู้ความเปลี่ยนแปลงไปทั่วโลกจึงต้องอาศัยภาษาเพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ภาษากลางที่เป็นสากลมีหลายภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอื่น ๆ แต่ภาษาอังกฤษก็ยังเป็นสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและมีความสำคัญที่จะต้องเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 54 กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบ ต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์การปกครองท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และมาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่จะพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน 1) ปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ ดังนั้น การพัฒนาเด็กวัยเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนาในทุกทักษะการเรียนรู้ ทั้งการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี การคิดสร้างสรรค์ และการใช้ภาษาต่างประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (2) กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาต้องฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ปัญหา และ (3) ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา รวมถึงทักษะความสามารถด้านการสื่อสารที่ถูกต้องทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยเฉพาะการอ่านถือเป็นทักษะสำคัญที่ใช้เป็นพื้นฐานในการหาความรู้ การศึกษาค้นคว้า การติดต่อสื่อสารยุคดิจิทัลนี้ ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพและชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง 2545) และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และมาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สภาการศึกษาทบทวนหลักสูตร จึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาไทยตอบสนองความต้องการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีทักษะและสมรรถนะทางภาษา และดิจิทัล เทคโนโลยี การคำนวณ มินิสายและสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผล สามารถแยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่นและประเทศ จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2578 จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีการนำแผนการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่หลากหลายและตามความถนัด ความสนใจของตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ มีความสามารถที่แท้จริง ทั้งยังมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือผู้อื่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับกับสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ว่า เนื้อหาสาระสำคัญมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

ผลการทดสอบระดับชาติของสำนักทดสอบทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563 การใช้ภาษาอังกฤษมีผลคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าต้นสังกัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นกลุ่มสาระที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียน เนื่องจากอ่านไม่ออก เขียนไม่ถูก พูดไม่ได้ จึงทำให้นักเรียนมักจะตอบคำถามแบบสั้น ๆ และไม่กล้าพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และไม่สามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถใช้ภาษาอังกฤษคือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนสิรี ดวงลอย (2558) พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยส่วนตัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน มีผลกระทบต่อนักเรียนในการอ่านภาษาอังกฤษ และอุไรรัตน์ สวัสดิ์, เสน่ห์ สวัสดิ์ และวชิ พวงมณี (2559) พบว่า ความประหม่า ความเขินอายที่จะสื่อสารการไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ ทำให้เกิดความกังวลและกลัวที่จะสื่อสารภาษาอังกฤษ รวมทั้งการไม่รู้หลักไวยากรณ์ จึงไม่สามารถสร้างประโยคสนทนาได้ และขาดโอกาสในการฝึกฝน นอกจากนี้

จากที่ศึกษาสภาพปัญหา เอกสาร ตำรา รวมทั้งงานวิจัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และองค์ประกอบของการเรียนการสอนสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 วัชรรา เล่าเรียนดี, ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ทิศนา แคมมณี, 2563) แผนการสอนแบบดั้งเดิมที่สอนแบบท่องจำ หรือแบบบรรยาย เป็นการสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านการสื่อสาร โดยนำแบบฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity Based Learning: CBL) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และนำวิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่าง (Case Method) ร่วมกับเทคนิคทีเอไอ (TAI) มาใช้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (ทิศนา แคมมณี 2563) ทั้งยังให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงกรณีตัวอย่างนั้นกับเรื่องราวอื่น และพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่จะสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจากการใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติหรือไม่
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและวิธีการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและวิธีการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 แห่ง มีกลุ่มตามภูมิภาค 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มภาคกลาง กลุ่มภาคใต้ กลุ่มภาคเหนือและกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน ใช้การจับฉลากกลุ่มเรียนเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยสุ่มครั้งที่ 1 ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มภาคกลาง มีโรงเรียนสาธิตที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 274 คน สุ่มครั้งที่ 2 ใช้การสุ่มแบบง่าย ได้โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและวิธีสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ เป็นเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง มีแผนการสอน 10 แผน มีหัวข้อดังต่อไปนี้ Water, School, Help, Weekend, Mobile, Carrying, Songkran, Coronavirus, Bigger, และ Rules

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ การสร้างเครื่องมือโดยศึกษาดาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัย สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน ขั้นที่ 2 นำเสนอกรณีตัวอย่าง ขั้นที่ 3 ศึกษากรณีตัวอย่างด้วย 5W1H ขั้นที่ 4 อภิปรายประเด็นคำถามด้วยหมวด 6 ใบ ขั้นที่ 5 อภิปรายคำตอบ ขั้นที่ 6 อภิปรายปัญหาและสรุป และขั้นที่ 7 ประเมินผล นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .64 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองใช้กับตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ การสร้างเครื่องมือโดยศึกษาดาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัย สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ชี้นำเสนอ ขั้นที่ 2 ชี้นำปฏิบัติ และขั้นที่ 3 ชี้นำการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้ค่าความเหมาะสมของแผนการ

จัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .69 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองใช้กับตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ สร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ โดยศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง ได้ค่า p เท่ากับ .48 และค่า r เท่ากับ 1 จากนั้นนำเครื่องมือกลับมา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ สร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ โดยศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบประเมินทักษะทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบรูปภูมิประเด็นการประเมิน 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การใช้ภาษา 2) การสื่อสาร 3) ความคิดริเริ่ม 4) ความคิดคล่อง และ 5) ความคิดละเอียดลออ นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง ได้ค่า p เท่ากับ 0.48 และค่า r เท่ากับ 1 จากนั้นนำเครื่องมือกลับมาปรับปรุง แก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้กับตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอไปใช้กับกลุ่มทดลอง และแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติไปใช้กับกลุ่มควบคุม และนำแบบประเมินทักษะทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติไม่ต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ข้อมูล	ตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	กลุ่มควบคุม	30	8.90	1.84	0.28 *	0.3913
	กลุ่มทดลอง	30	9.03	2.14		
หลังเรียน	กลุ่มควบคุม	30	11.67	4.74	4.53 *	0.0000
	กลุ่มทดลอง	30	15.50	3.36		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 8.90 คะแนน และ 9.03 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ พบว่า คะแนนสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอไม่ต่างจากกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ และการทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.67 คะแนน และ 15.50 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ พบว่า คะแนนสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่าก่อนเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ

การทดลอง	n	$\bar{X}$	S	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	30	9.03	2.14	10.61 *	0.0000
หลังเรียน	30	15.50	3.36		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.03 คะแนน และ 15.50 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติไม่ต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

	ตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	กลุ่มควบคุม	30	8.37	4.49	1.09 *	0.1428
	กลุ่มทดลอง	30	9.67	4.57		
หลังเรียน	กลุ่มควบคุม	30	17.43	7.21	2.91 *	0.0035
	กลุ่มทดลอง	30	22.00	4.88		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.37 คะแนน และ 9.67 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ พบว่า คะแนนสอบของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอไม่แตกต่างจากกลุ่ม

ที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.43 คะแนน และ 22.00 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติพบว่า คะแนนสอบของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสูงกว่าก่อนเรียน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอ

การทดลอง	n	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	9.67	4.57	15.23 *	0.0000
หลังเรียน	30	22.00	4.88		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.67 คะแนน และ 22.00 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

เปรียบเทียบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์/การสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนเท่ากับ 11.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.74 และค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์/การสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอหลังเรียนเท่ากับ 15.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.36 คะแนนด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสามารถพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอและวิธีสอนแบบปกติก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนเท่ากับ 17.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.21 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอหลังเรียนเท่ากับ 22.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.88 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

อภิปรายผลการวิจัย

ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอ สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นผลมาจากการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์และออกแบบขึ้นให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับการคิดสร้างสรรค์โดยตรง เช่น ขั้นที่ 3 ศึกษากรณีตัวอย่างด้วย 5W1H ขั้นที่ 4 อภิปรายประเด็นคำถามด้วยหมวด 6 ใบ และขั้นที่ 5 อภิปรายคำตอบ จะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนรู้แบบใช้กรณีตัวอย่างและเทคนิคทีเอไอ เน้นให้เกิดการคิดสร้างสรรค์กับนักเรียน นอกจากกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิดสร้างสรรค์แล้ว กระบวนการวัดประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ก็เน้นไปที่การวัดการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ 1) การคิดริเริ่ม 2) การคิดคล่อง และ 3) ความคิดละเอียดลออ จะเห็นได้ว่า ทั้งกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนการวัดประเมินผล และเครื่องมือการวัดประเมินผล เน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้มีการคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและได้นำวิธีการสอนแบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคทีเอไอนั้นสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และเหมาะสมกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทอแรนซ์ที่ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หรือ The Creative Problem Solving Process และงานวิจัยของวันเพ็ญ สุลง (2561) กล่าวว่า การสอนแบบกรณีตัวอย่างเป็นรูปแบบวิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยการนำเรื่องราวจากประสบการณ์จริงหรือเหตุการณ์สมมติมาเป็นกรณีตัวอย่าง ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ หาหลักการและเหตุผลมาแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน เพื่อสรุปความรู้ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับภทรรลดา ประมาณพล (2560) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคทีเอไอเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีการใช้กระบวนการกลุ่ม ผสมกับการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เพื่อช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านความคิด และทักษะทางสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรพีพรรณ สุฐาปณณกุล (2557) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์มีในตัวนักเรียนทุกคน หากส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยการสอน การอบรม การฝึกทักษะ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยให้อิสระ เปิดโอกาสให้นักเรียนตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น หากเป็นการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง ครูต้องให้คำชี้แนะอย่างประนีประนอม ยืดหยุ่น ไม่บีบบังคับ และสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าคิดกล้าทำ จะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ได้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ทดสอบก่อนเรียน 2) นำเสนอกรณีตัวอย่าง 3) ศึกษากรณีตัวอย่างด้วย 5W1H 4) อภิปรายประเด็นคำถามด้วยหมวด 6 ใบ 5) อภิปรายคำตอบ 6) อภิปรายปัญหาและสรุป และ 7) ประเมินผล ซึ่งขั้นที่ 4) และ 5) ถือว่าเป็นขั้นที่สำคัญมากที่สุดที่ทำให้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รวมทั้งนักเรียนยังสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้เทคนิคทีเอไอร่วมด้วย ซึ่งทำให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และมีส่วนร่วมช่วยเหลือกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรเพิ่มระยะเวลาในการนำกระบวนการเรียนรู้แบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้เกิดความคงทนในการเรียน ขึ้นถามคำถาม ช่วงแรกควรใช้คำถามที่ตอบง่าย ๆ ก่อน ช่วงหลังจึงใช้คำถามยากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำกระบวนการเรียนรู้แบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอไปใช้ในการจัดการเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ควรนำกระบวนการเรียนรู้แบบกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคที่เอไอไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในการฝึกทักษะด้านอื่น เช่น ทักษะด้านการเขียน

ควรใช้การจัดการเรียนรู้แบบวิธีการสอนกรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคอื่น ได้แก่ เทคนิคการใช้คำถามตามระดับจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยของบลูม เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่พึงประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา เขมมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563.
- ภัทรลดา ประมาณพล. การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องจำนวนนับและการบวก การลบ การคูณ การหารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค TAI. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2560.
- มนัสวี ดวงลอย. ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, 2558.
- รพีพรรณ สุฐาปัญญา. การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเทคนิคโดยวิธีการสอนที่เน้นภาระงานและโครงการเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รัฐสภา, 2560.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. นครปฐม: เพชรเกษม ปริ้นติ้ง, 2560.
- วันเพ็ญ สุล่ง. การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์วิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2561.
- อุไรรัตน์ สวัสดิ์, เสน่ห์ สวัสดิ์ และวชิ พวงมณี. ศึกษาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษกับอาจารย์ชาวต่างประเทศของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่านาน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2559.

**การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมือง
ของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์**
Development of Indicators and Guidelines to Promote the Citizenship Characteristics of the Senior Scout Directors in Uttaradit Province

ปัทมา มุลแก้ว¹ และณัฐกานต์ ประจันบาน²
Pattama Moonkaew¹ and Nattakan Prachanban²

¹การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Master of Education Educational Administration field Naresuan University

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Faculty of Education Naresuan University

E-mail: moonoytan07@gmail.com, pattamam65@nu.ac.th

Received: April 9, 2024; Revised April 20, 2024; Accepted: May 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 176 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ตั้งแต่ .80-1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .762-.956 และความเที่ยงตั้งแต่ .951-.973 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระสำคัญและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การปฏิบัติตามบทบาทของตน ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ 2) การมีจิตอาสา ประกอบด้วย 6 ข้อรายการ 3) การเข้าใจความแตกต่างของสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ 4) การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ โมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .823-.970 และมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า แสดงว่า องค์ประกอบมีความตรงเชิงโครงสร้าง และองค์ประกอบทุกตัวร่วมกันพยากรณ์โมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ได้ร้อยละ 67.8-94.2

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติตามบทบาทของตน พบว่า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรมีการจัดทบทวนความรู้ให้กับผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มีการนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้นและวิชาชีพพิเศษตามความสนใจ และเปิดโอกาสให้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมหรือการพัฒนาตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาของตนเอง 2) ด้านการมีอาสา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ให้ความรู้จักความเสียสละ ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้จักให้ แบ่งปัน ผู้กำกับลูกเสือสามัญ

รุ่นใหญ่ควรมีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาลูกเสือให้มีทักษะชีวิตเพื่อสามารถคิดวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม 3) ด้านการเข้าใจความแตกต่างของสังคม พบว่า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรเข้าใจถึงบทบาทและรับฟังความคิดเห็นของผู้กำกับลูกเสือด้วยกัน ตลอดจนให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน ให้เกียรติโดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจในความแตกต่างทางพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตลอดจนสิทธิพื้นฐานทางจารีต ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทย และ 4) ด้านการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักการกระบวนการทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและการรู้เท่าทันการเมือง จัดกิจกรรมส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการกำหนดทิศทางของชุมชนภายใต้กฎ กติกาของชุมชน และสังคม

คำสำคัญ: คุณลักษณะความเป็นพลเมือง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมือง ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop the indicators and check the construct validity of the citizenship characteristics of the senior scout directors in Uttaradit Province and 2) to study guidelines used to promote the citizenship characteristics of the senior scout directors in Uttaradit Province. The samples were 176 senior scout directors in Uttaradit Province randomized by stratified sampling. The data were collected by using a five-rating-scale questionnaire with the Index of the Item Objective Congruence (IOC) from .80 to 1.00 in every item, the discrimination from .762 to .956, and the precision from .951 to .973, and a structured interview form. The statistics used were the analysis of the data analyzed by mean and standard deviation, the confirmatory factor analysis, the content analysis, and the conclusion of the important information and the creation of the conclusion items based on the inductive reasoning.

The research findings were as follows.

1. The findings of the synthesis showed that the factors of the citizenship characteristics of the senior scout directors in Uttaradit Province consisted of 4 factors: 1) the job performance based on their own roles consisting of 5 items, 2) volunteering consisting of 6 items, 3) understanding the difference of the societies consisting of 5 items, and 4) compliance with democracy consisting of 5 items. The model used to measure the citizenship characteristics of the senior scout directors fit with the empirical data, had the factor weight values ranging from .823-.970 and had the statistical significance in every value. These findings indicated that the factors had the construct validity and all factors could be used together to predict the model to measure the citizenship characteristics of the senior scout directors by 67.8% to 94.2%.

2. The findings of the study of the guidelines showed that the guidelines to promote the citizenship characteristics of the senior scout directors in Uttaradit Province consisted of 4 components: 1) in the job performance based on their own roles, the senior scout directors should arrange the training to review knowledge to the senior scout directors to use the knowledge in

learning management in the same directions, the school administrators should promote to have the training in the higher levels and in the special programs that the senior scout directors were interested, and the senior scout directors should have opportunities to bring the knowledge from the training or from the self-development to use in their job performance or their activity management in their schools, 2) in volunteering, the school administrators should build the perception to know the sacrifice, the cooperation, and the contribution in doing beneficial things for the public and to share and the senior scout directors should exchange visions and determine targets in developing the boy scouts to have life skills to be able to think analytically according to the current conditions of the societies, 3) in understanding the difference of the societies, the senior scout directors should understand the roles, listen to the opinions of the senior scout directors in the same groups, respect each other, respect the rights of other people, treat other people equally, respect without violating the rights and freedoms of other people, accept other peoples' opinions and the school administrators should build the perception and the understanding in the diverse social and cultural backgrounds and the basic rights in the traditions, the customs, and the cultures of Thai society, and 4) in compliance with democracy, the school administrators should promote teamwork, enhance knowledge and understand democratic principles and processes that had the king as the head of the country, and know the changes of the politics, arrange the activities enhancing the loyalty to the nation, the religion, and the monarchy and the senior scout directors should cooperate and participate in regulating the directions of the communities under the social and community rules.

Keyword: Citizenship Characteristics, Guidelines for Promoting the Citizenship Characteristics, Senior Scout Directors

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลพรพงศาภูมิพลอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดมบรมนาถพิตรพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระราชทาน พระบรมราโชบายด้านการศึกษาศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่าการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566–2580) ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนานคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นคนพลเมืองดีของชาติ ซึ่งสมฤติ พลวุฒิโหมทัย (2561) ได้กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองดีจะเกิดขึ้นไปอย่างเป็นรูปธรรมได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กร หน่วยงานด้านการศึกษาศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระบบ เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สามารถเกิดการเรียนรู้ สร้างทักษะ และปรับทัศนคติที่ดีได้จริงให้สอดแทรกอยู่ในทุกระดับการศึกษาและทำอย่างต่อเนื่องกำหนด

เป็นนโยบายและบรรจุในหลักสูตรการศึกษาสำหรับเยาวชนทุกระดับและบูรณาการให้กับหลายวิชา ซึ่งการบรรจุไว้ในหลักสูตรและกำหนดเป็นนโยบาย มีความจำเป็นต่อความยั่งยืนต่อเนื่องของการสั่งสมความรู้ ทักษะ และปรับ เจตคติของเยาวชน โดยเริ่มต้นจากทุกฝ่ายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง และการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาจึงมีความสำคัญในการดำเนินการพัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็นพลเมืองผ่านการจัดการเรียนรู้และการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม การเป็นพลเมืองของสังคมและประเทศชาติ การศึกษาการสร้างความเป็นพลเมืองเป็นเรื่องที่แทบทุกประเทศให้ความสำคัญ และพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นมาโดยตลอด เมื่อประชาชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลต่อการสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้เกิดรากฐานที่เข้มแข็ง ด้วยเหตุที่สังคมในปัจจุบันมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นสำหรับเยาวชนไทย พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมือง ยกระดับความเป็นพลเมืองมุ่งพัฒนาเยาวชนทั้งชายและหญิงในด้านต่าง ๆ ผ่านกระบวนการ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ที่จะช่วยเสริมสร้างสุขภาพด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสภาพร่างกายให้ดีขึ้น โดยอาศัยกระบวนการบ่มเพาะและปลูกฝังด้วยกระบวนการเรียนรู้

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 ได้กล่าวถึงประเด็นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง มีการคิดขั้นสูง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถจัดระบบ และกระบวนการทำงานของตนเองและร่วมกับผู้อื่นโดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้น ได้กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหาการตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 9 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี เป็น ผู้มีจิตอาสา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า สร้างคุณค่าให้กับตนเอง และเป็นคนดีของครอบครัว ชุมชน สังคม เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตามกรอบการปฏิรูปการศึกษา โดยหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือยังเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์มีค่านิยมที่ถูกต้องตามค่านิยมหลัก 12 ประการ และมีภูมิคุ้มกัน ปลอดภัยจากยาเสพติด นับเป็นแนวทางในการพัฒนาคน ซึ่งเริ่มจากเด็กและเยาวชนได้ อีกทางหนึ่งโดยการปลูกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชน ยึดมั่นปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ สอดคล้องกับสร้งสรรค์ เกตศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สรุปได้ว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 9 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) คุณธรรมและจริยธรรม 2) ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 4) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิบัติตนตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย 5) การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 6) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเคารพสิทธิของผู้อื่น 7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) จิตอาสา 9) การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

กิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นกระบวนการสร้างคนให้เป็นคนดีปัจจุบันนี้ทั่วโลกให้ความสนใจและยอมรับในการจัดกิจกรรมนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงาน คือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือผู้กำกับลูกเสือจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการลูกเสืออย่างแท้จริง จึงจะสามารถจัดกิจกรรมให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดได้

(สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน, 2566) กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ซึ่งจะได้รับประโยชน์มากมายเพียงใดนั้น ย่อมต้องขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและคุณภาพของผู้กำกับลูกเสือ หรือครูผู้สอน วิชาลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือทั้งหลาย จึงเป็นทรัพยากรและบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นผู้ที่ต้องดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้สนองความต้องการของหลักสูตรผู้กำกับลูกเสือทุกคนต้องเป็นผู้ที่มี คุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้นำซึ่งเป็นผู้บริหารและเป็นหัวหน้าในการดำเนินงานฝึกอบรมลูกเสือให้บรรลุเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาให้ลูกเสือทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และ ศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า (ฉัตรชัย ประภัสร์, 2560) เพราะฉะนั้นการพัฒนาผู้กำกับลูกเสือให้มีคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีมีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี เพราะผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนงานของคณะลูกเสือ แห่งชาติ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง การจัดการศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้การสร้างคนให้เป็นคนดี ซึ่งผู้กำกับลูกเสือเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการจัด กระบวนการของลูกเสืออย่างแท้จริง มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี มีจิตอาสา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเจริญก้าวหน้า สร้างคุณค่า ให้กับตนเองและเป็นคนดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการนิเทศการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี (2565) พบว่า ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปัจจุบันมีการวัดและประเมินผล โดยมุ่งเน้นความรู้ทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก ปัจจุบันครูมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ผ่านช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศเนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ในกระบวนการ แนวทางการดำเนินงาน วิธีปฏิบัติในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ตลอดจนการเป็นพลเมืองดี ซึ่งในสถานศึกษาส่วนมาก ยังขาดแคลนครูหรือผู้กำกับลูกเสือทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนลูกเสือเป็นจำนวนมาก อาจสืบเนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการลูกเสือ จึงทำให้ครูไม่เห็นความสำคัญ ไม่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างจริงจัง และบางส่วนไม่ยอมรับการเรียนรู้ เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

ทั้งนี้การจะพัฒนาสิ่งใดจำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดสิ่งนั้นก่อน ซึ่งจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ยังไม่พบตัวคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ชัดเจน เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อให้สามารถนำตัวบ่งชี้ไปสร้างเป็นเครื่องมือวัดและให้ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สามารถประเมินตนเองได้ นอกจากนี้ตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่พัฒนาขึ้น จะเป็นข้อมูลสำหรับการสนทนากลุ่มเพื่อหาข้อสรุปสำหรับแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาคำชี้แจงและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในจังหวัดอุดรดิตถ์ การดำเนินการในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การพัฒนาคำชี้แจงคุณลักษณะความเป็นพลเมือง

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร เพื่อยกร่างองค์ประกอบและข้อรายการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งขั้นตอนนี้ผลการศึกษา พบว่า ได้ 4 องค์ประกอบ 21 ข้อรายการ (ตัวบ่งชี้)

3. ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินความสอดคล้องของนิยามองค์ประกอบและข้อรายการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินค่า IOC พิจารณาข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .6 ขึ้นไป

4. นำองค์ประกอบและข้อรายการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์มาปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ต่อไป

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 1 คน และ 3) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้องของนิยามองค์ประกอบและข้อรายการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินค่า IOC

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของนิยามองค์ประกอบและข้อรายการจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความสอดคล้อง

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบประเมินความสอดคล้องไปเก็บข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน โดยผู้วิจัยส่งแบบประเมินความสอดคล้องด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ การประเมินดัชนีความสอดคล้อง IOC

ขั้นตอนที่ 1.2 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมือง

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมืองอุดรดิตถ์ อำเภอลับแล อำเภอดรอน อำเภทองแสนขัน อำเภอพิชัย อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอพากทำ และอำเภอบ้านโคก ปีการศึกษา 2566 จำนวน 315 คน

2. ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 176 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิ สุ่มผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้ได้อำเภอละ 19-20 คน โดยการกำหนดตัวอย่างใช้แนวคิดของ Daneil Soper (Soper, 2024) ที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผู้วิจัยกำหนดค่า Effect size เท่ากับ .3 power of test เท่ากับ .8 ที่ระดับนัยสัมพันธ์เท่ากับ .05 ตัวแปรแฝงในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 5 ตัว ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย 21 ตัว ซึ่งจะได้ขนาดของตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 150 คน เพื่อเพิ่มความแกร่งของผลการวิเคราะห์ (Robustness) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพิ่มเติม 20% จะได้ตัวอย่างประมาณ 180 คน (งานวิจัยในครั้งนี้เมื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูลพบว่า ตัวอย่างตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 176 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญ ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 21 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการประเมินมีค่า IOC ตั้งแต่ .80-1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .762-.956 และความเที่ยง อยู่ระหว่าง .951-0.973

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยการส่งลิงค์ google forms ไปยังทีมงานผู้ช่วยและสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อแชร์ลิงค์ของแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านกิจกรรมลูกเสือและการบริหารงานลูกเสือ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมลูกเสือและและการบริหารงานลูกเสือ จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรมหรือบริหารหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในระดับต่าง ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี 2) มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกอบรมลูกเสือภายในจังหวัดไม่น้อยกว่า 10 ปี 3) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิระดับผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือ (A.L.T.) ขึ้นไป และ 4) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการพัฒนานตนเองทางด้านลูกเสือซึ่งมีวุฒิทางลูกเสือไม่น้อยกว่า L.T.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการประเมินพิจารณา ค่า IOC ตั้งแต่ .6 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ นัดวัน และเวลา ในการสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สรุปสาระสำคัญและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุตรดิตถ์

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่พบว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การปฏิบัติตามบทบาทของตน ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ 2) การมีจิตอาสา ประกอบด้วย 6 ข้อรายการ 3) การเข้าใจความแตกต่างของสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ 4) การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย 5 ข้อรายการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

องค์ประกอบ	ข้อรายการ (ตัวบ่งชี้)
การปฏิบัติตามบทบาทของตน หมายถึง คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึง การมีความรู้ มีการศึกษา และใฝ่เรียนรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแยกแยะในสิ่งที่ถูกต้อง รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ดี	มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
	รับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น
	มีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์และความรู้สึของตนเอง
	มีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน
	สามารถแยกแยะความผิดหรือสิ่งที่ถูกต้องได้
การมีจิตอาสา หมายถึง คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึง มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรม มีความเมตตา มีความรับผิดชอบต่องานและสังคม บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ สามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ มีทักษะชีวิตสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเป็นระบบ แก้ปัญหาอย่างสันติวิธีและเต็มใจที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติไมใช้ความรุนแรง	ประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรม
	เป็นผู้มีความเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ
	เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่องานและผู้อื่นในสังคม
	สามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
	มีความเต็มใจที่จะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้วยท่าทีสันติ ไม่ใช้ความรุนแรง
	สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อรายการ (ตัวบ่งชี้)
การเข้าใจความแตกต่างของสังคม หมายถึง คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึง มีความเคารพสิทธิของผู้อื่นและความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีเหตุผล ใจกว้าง และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้เสมอ มีความสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหาของชุมชนท้องถิ่น	เคารพสิทธิเสรีภาพต่อตนเองและผู้อื่นที่มีต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ
	มีความเข้าใจ และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้
	มีเหตุผล ใจกว้าง และสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างได้เสมอ
	เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยวิธีต่าง ๆ
	ยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ
การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย หมายถึง คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึง เป็นผู้มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ มีการปฏิบัติตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เคารพกฎหมายของประเทศ มีความสามารถที่จะเข้าใจและปกป้องสิทธิมนุษยชน	เคารพและปฏิบัติตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
	ส่งเสริมความมั่นคงและเคารพกฎหมายของประเทศ
	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในบทบาทส่วนตนและต่อสังคม
	มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ
	มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกลางทางการเมือง

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พบว่า ค่าไคแสควาร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 172.358$, $df = 146$, $P\text{-value} = .0672$) ค่า RMSEA = .032 ค่า SRMR = .045 มีค่าใกล้ 0 ค่า CFI = 0.991 และค่า TLI = 0.987 มีค่าใกล้ 1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่า Factor loading ของโมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .823–.970 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า แสดงว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความตรงเชิงโครงสร้าง และองค์ประกอบทุกตัวร่วมกันพยากรณ์โมเดลการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมือง ได้ร้อยละ 67.8–94.2 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ตัวแปร	β	SE	t	R ²
การปฏิบัติตามบทบาทของตน (RoI)	0.823	0.034	24.312*	0.678
ท่านมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ...(RoI1)	0.744	0.038	19.773*	0.553
ท่านรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น...(RoI2)	0.872	0.023	37.571*	0.760
ท่านมีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์...(RoI3)	0.756	0.036	20.813*	0.572

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ต่อ)

ตัวแปร	β	SE	t	R^2
ท่านมีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน...(RoI4)	0.833	0.027	30.735*	0.694
ท่านสามารถแยกแยะความผิดหรือสิ่งที่ถูกต้องได้...(RoI5)	0.694	0.042	16.509*	0.481
การมีจิตอาสา (Vol)	0.871	0.030	29.202*	0.759
ท่านประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในหลักศีลธรรม...(Vol1)	0.823	0.028	29.800*	0.678
ท่านเป็นผู้มีความเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ...(Vol2)	0.821	0.028	29.172*	0.675
ท่านเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง...(Vol3)	0.806	0.031	25.847*	0.649
ท่านสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้...(Vol4)	0.825	0.028	29.705*	0.681
ท่านมีความเต็มใจที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง...(Vol5)	0.784	0.032	24.557*	0.614
ท่านสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ...(Vol6)	0.673	0.045	14.954*	0.453
การเข้าใจความแตกต่างของสังคม (Dif)	0.928	0.030	31.145*	0.860
ท่านเคารพสิทธิเสรีภาพต่อตนเอง...(Dif1)	0.797	0.035	22.819*	0.636
ท่านมีความเข้าใจ และยอมรับความแตกต่าง...(Dif2)	0.684	0.046	14.841*	0.467
ท่านมีเหตุผล ใจกว้าง และสามารถรับฟังความคิดเห็น...(Dif3)	0.775	0.036	21.462*	0.600
ท่านเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยวิธีต่าง ๆ ...(Dif4)	0.754	0.044	17.047*	0.569
ท่านยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ ...(Dif5)	0.754	0.039	19.391*	0.569
การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย (Dem)	0.970	0.025	38.446*	0.942
ท่านเคารพและปฏิบัติตามการปกครอง...(Dem1)	0.784	0.034	22.885*	0.615
ท่านส่งเสริมความมั่นคงและเคารพกฎหมาย...(Dem2)	0.757	0.037	20.190*	0.573
ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบ...(Dem3)	0.838	0.029	28.559*	0.703
ท่านมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม...(Dem4)	0.587	0.055	10.717*	0.345
ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง...(Dem5)	0.761	0.037	20.848*	0.579
Chi-Square (χ^2)(146, n = 176) = 172.358, P = .0672, CFI = .991, TLI = .987, RMSEA = .032, SRMR = .045				

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติตามบทบาทของตน พบว่า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรมีการจัดทบทวนความรู้ให้กับผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มีการนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้นและวิชาชีพพิเศษตามความสนใจ และเปิดโอกาสให้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมหรือการพัฒนาตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาของตนเอง และสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและจริงใจ 2) ด้านการมีอาสา

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ให้มีความรู้จักความเสียสละ ความร่วมมือ ร่วมใจในการทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม รู้จักให้ แบ่งปัน ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรมีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา ลูกเสือให้มีทักษะชีวิตเพื่อสามารถคิดวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม 3) ด้านการเข้าใจความแตกต่าง ของสังคม พบว่า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรเข้าใจถึงบทบาทและรับฟังความคิดเห็นของผู้กำกับลูกเสือด้วยกัน ตลอดจนให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน ให้เกียรติโดยไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจในความแตกต่าง ทางพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตลอดจนสิทธิพื้นฐานทางจารีต ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทย และ 4) ด้านการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจในหลักการ กระบวนการทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและการรู้ เท่าทันการเมือง จัดกิจกรรมส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ควรให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการกำหนดทิศทางของชุมชนภายใต้กฎ กติกาของชุมชน และสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาดังประกอบและข้อรายการของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 4 องค์ประกอบ 21 ข้อรายการ พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การปฏิบัติตามบทบาทของตน 2) การมีจิตอาสา 3) การเข้าใจความแตกต่างของสังคม และ 4) การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ ได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบในการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองจากงานวิจัยที่มีการพัฒนาองค์ประกอบนี้ และทำการวิเคราะห์แล้วว่าสามารถระบุคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ใกล้เคียงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ร่างกาย คุณธรรม มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ในรายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย การพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองกล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของประเทศไทย เริ่มจากการพัฒนากฎหมาย นโยบาย แผนการศึกษา และหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีในครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และเป็นพลโลกที่ดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของบ้านเมืองในแต่ละยุคสมัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2555) ได้กล่าวว่า การเป็นพลเมืองจะมีลักษณะอย่างไรนั้นสังคมจะเป็นผู้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อที่จะได้พลเมืองที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติพื้นฐาน 5 ประการ คือ 1) การพึ่งพาตนเอง 2) ความขยันหมั่นเพียร 3) มีความรับผิดชอบ 4) ประหยัดและเก็บออม 5) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และยังสอดคล้องกับรังสรรค์ เกิดศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สรุปได้ว่าคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 9 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) คุณธรรมและจริยธรรม 2) ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 4) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

และปฏิบัติตนตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย 5) การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 6) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเคารพสิทธิของผู้อื่น 7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) จิตอาสา 9) การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .823-.970 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่า ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความตรงเชิงโครงสร้าง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

2.1 องค์ประกอบที่ 1 การปฏิบัติตามบทบาทของตน ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการ คือ การมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น การมีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์และความรู้สึกของตนเอง การมีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน และสามารถแยกแยะความผิดหรือสิ่งที่ถูกต้องได้ เมื่อนำข้อรายการทั้ง 5 ตัว ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ข้อรายการทั้ง 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .694-.872 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อรายการ แสดงว่า องค์ประกอบที่ 1 การปฏิบัติตามบทบาทของตน ประกอบด้วย 5 ข้อรายการมีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้สอดคล้องกับรังสรรค์ เกิดศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ด้านใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง เป็นคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการมี เจตคติและค่านิยมในวิถีประชาธิปไตย ตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ ใฝ่เรียนรู้ การเป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษาที่มีความสามารถที่จะมองเห็นและเข้าใจในสังคมในปัจจุบัน และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.2 องค์ประกอบที่ 2 การมีจิตอาสา ซึ่งประกอบด้วย 6 ข้อรายการ คือ การประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรม การมีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ การมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความเต็มใจที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติ ไม่ใช้ความรุนแรง และสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ เมื่อนำข้อรายการทั้ง 6 ตัว ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ข้อรายการทั้ง 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .673-.825 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ แสดงว่า องค์ประกอบที่ 2 การมีจิตอาสา ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการมีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของจิตาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่า 1) นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวมเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับสูง 2) ปัจจัยทางจิต ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนและแรงจูงใจอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การมีตัวแบบด้านจิตอาสาและการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การรับรู้ความสามารถของตน แรงจูงใจอาสา การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับบอร์ศิริ ไม้ทอง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติตั้งอยู่บนฐานคติเดียวกัน คือ ความรักและความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม คือ บริบทประเทศ ครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อ 2) การพัฒนาจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติ

มี 2 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบการพัฒนาจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติด้วยชุดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ The Hybrid Digital Module [HDM] 2. รูปแบบการพัฒนา จิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติด้วย การทำโครงการในพื้นที่พัฒนา และ 3) กระบวนเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติเป็นกระบวนการที่สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของ LEIST Model

2.3 องค์ประกอบที่ 3 การเข้าใจความแตกต่างของสังคม ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการ คือ เคารพสิทธิเสรีภาพต่อตนเองและผู้อื่นที่มีต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ มีเหตุผล ใจกว้าง และสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างได้เสมอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยวิธีต่าง ๆ และยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ เมื่อนำข้อรายการทั้ง 5 ตัว ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ข้อรายการทั้ง 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .684-.797 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อรายการ แสดงว่า องค์ประกอบที่ 3 การเข้าใจความแตกต่างของสังคม ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการ มีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้ สอดคล้องกับทิมมพร สมพงษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนในสังคมมีความเท่าเทียม เสมอภาคในการได้รับการศึกษาของผู้เรียนที่มาจาก ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม ทั้งในด้านโอกาสของการได้รับการศึกษา ความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา เป็นนักบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และรังสรรค์ เกิดศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย มีเกียรติเชื่อถือได้เชื่อมั่นตนเอง เป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก เคารพผู้อื่น และอดทนต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม เคารพความแตกต่างเคารพความเสมอภาคและความเป็นอิสระมีใจกว้าง

2.4 องค์ประกอบที่ 4 การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการ คือ การเคารพและปฏิบัติตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข การส่งเสริมความมั่นคงและเคารพกฎหมายของประเทศ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ในบทบาทส่วนตนและต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไป มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกลางทางการเมือง เมื่อนำข้อรายการทั้ง 5 ตัว ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ข้อรายการทั้ง 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .587-.838 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อรายการ แสดงว่า องค์ประกอบที่ 4 การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อรายการ มีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ เกิดศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ด้านจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิบัติตามกฎหมาย ในระบอบประชาธิปไตย เป็นคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ ใช้หลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต เข้าใจและปกป้องสิทธิมนุษยชน เคารพกติกาหรือกฎหมาย เข้าใจและปกป้องสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับไพศาล พากเพียร (2560) ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาคุณลักษณะทางด้าน

ประชาธิปไตยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะด้านประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ บทบาทอาจารย์ในการส่งเสริมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ การจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองดีในสังคม ประชาธิปไตยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในสังคมไทยการจัดกิจกรรมเรียนรู้ประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารกิจกรรมลูกเสือแล้วนำมาทำการสัมภาษณ์นำผลการวิจัยมาปรับปรุง ปรากฏว่า แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ 1) การปฏิบัติตามบทบาทของตน 2) การมีจิตอาสา 3) การเข้าใจความแตกต่างของสังคม และ 4) การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย สามารถนำไปใช้ประเมินและการกำหนดคุณลักษณะคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรธานีได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ร่างกาย คุณธรรม มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ เกิดศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สรุปได้ว่าคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 9 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) คุณธรรม และจริยธรรม 2) ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 4) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิบัติตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย 5) การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 6) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเคารพสิทธิของผู้อื่น 7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) จิตอาสา 9) การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี สอดคล้องกับแนวคิดของภัสยากร เลาสวัสดิกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความรอบรู้ในประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา พบว่า ด้านมีความรู้ในประชาธิปไตย มีความเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด 2) จุดแข็งของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา คือ มีส่วนร่วมในประชาธิปไตยและมีความรู้ในประชาธิปไตย ส่วนจุดอ่อน คือ มีทักษะประชาธิปไตย โอกาสของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา 3) กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา มี 3 กลยุทธ์หลักคือ ปฏิรูปการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างทักษะทางประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ปฏิรูปการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ปฏิรูปการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความรอบรู้ในประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา และอดีตแรก พันเขียว และคณะ (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน หมายถึง ส่วนประกอบที่รวมกันที่แสดงถึงจิตสำนึกความเป็นพลเมืองของเยาวชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้หน้าที่ เคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม 2) การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม 3) การเคารพในศักดิ์ศรีและความแตกต่างของความเป็นมนุษย์ 4) การมีส่วนร่วมและความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ทั้ง 4 องค์ประกอบ 21 ข้อรายการนี้ หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการพัฒนาผู้กำกับลูกเสือประเภทต่าง ๆ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะความเป็นพลเมือง สามารถศึกษา ปฏิบัติงาน และอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและประสบความสำเร็จ

2. ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับควรให้ความสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริม ในการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญในการนำแนวทาง การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อไปประยุกต์ใช้ ตามความเหมาะสมของบริบทของสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มีคุณลักษณะ ความเป็นพลเมือง ที่จะเป็พลังในการขับเคลื่อนนำพาประเทศให้ทันต่อกระแสสังคมโลก และผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจและความตระหนักให้กับผู้กำกับลูกเสือแต่ละประเภทให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือทุกประเภท เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดที่มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในด้านต่าง ๆ โดยตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์เป็นเพียงการประเมินตนเองเท่านั้น ควรเพิ่มการประเมินอื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ตรงกับสภาพจริงมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้การค้นคว้าอิสระสมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. แนวทางการน้อมนำพระราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562.

ฉัตรชัย ประภัสร์. ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

ทิฆัมพร สมพงษ์. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวพุทธธรรมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2559.

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์. ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.

ไพศาล พากเพียร. “การศึกษาคุณลักษณะทางด้านประชาธิปไตยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.”
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 8, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 2.

ภัสสร เลาสวัสดิกุล. กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

รังสรรค์ เกิดศรี. รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้าง
ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559.

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร, 2555.

ลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน, สำนักการ. คู่มือการนิเทศการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน, 2566.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

ศึกษาธิการจังหวัดอุดรดิตถ์, สำนักงาน. รายงานผลการดำเนินโครงการนิเทศการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.
อุดรดิตถ์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรดิตถ์ 2565.

สมฤติ พลละวุฒิไทย์. “การพัฒนาการบริหารระบบการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย,”
วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 9, 1 (กรกฎาคม-กันยายน 2561): 1-10.

อติเรก พันเขียว และคณะ. การพัฒนารูปแบบการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในพื้นที่5 อำเภอ
ชายแดน จังหวัดตาก. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2561.

อรศิริ ไม้ทอง. กระบวนการเสริมสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564.

Soper, D.S. A-priori Sample Size Calculator for Structural Equation Models. (online) 2024. From
<http://www.danielsoper.com/statcalc/calculator.aspx?id=89>

การพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
Development of an English Communication Handbook for Local Fabric
Distributors in Ubon Ratchathani Province

จุฑามณี ทิพราช ญัฐธิดา สุจริตจันทร์ นิติรัตน์ อุทธชาติ พัทธนันท์ สุจริตจันทร์ และจิตาภา โชคหิรัญนาคิน
Jutamanee Tipparach, Nattida Sujaritjan, Nitirat Utthachat, Pattanan Sujaritjan, and Jidapa Chokhirannakin

สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani
Rajabhat University

E-mail: nattidasujaritjan@gmail.com

Received: April 18, 2024; Revised May 15, 2024; Accepted: May 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี 2) เพื่อสร้างคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี จำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี แบบสอบถามความต้องการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และแบบประเมินความพึงพอใจคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าดัชนี PNI_{modified} ของความต้องการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมทักษะการพูดและการฟังมีค่าเท่ากัน คือ 0.69 ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการในระดับเร่งด่วน

2. คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ประกอบด้วยบทสนทนาทั้งหมด 10 บท ได้แก่ 1) การทักทายลูกค้า 2) การสอบถามราคาและชำระสินค้า 3) การพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) การพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) การแนะนำแหล่งที่มาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ 6) การพูดอธิบายเกี่ยวกับวิธีผลิต ผลิตภัณฑ์ 7) การพูดอธิบายเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) การพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และ 10) แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

3. ผลของการประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือ พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ ด้านเนื้อหา และด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.60, 4.64 และ 4.65 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการ คู่มือ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้ประกอบการค้าผ้าพื้นบ้าน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the modified priority needs index (PNI_{modified}) of the English communication skills of the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province, 2) to create an English communication handbook for the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province, and 3) to study the satisfaction after using the English communication handbook for the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province. The samples were 16 local fabric distributors selected by purposive sampling. The research instruments were an English communication handbook for the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province, a questionnaire asking for the modified priority needs index (PNI_{modified}) of the English communication of the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province, and a questionnaire asking for the satisfaction of the distributors in Ubon Ratchathani Province toward the English communication handbook. The statistics used in this research were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows.

1. The modified priority needs index (PNI_{modified}) of the English communication skills of the local fabric distributors in Ubon Ratchathani Province in the overall of the speaking and listening skills was at the same value of 0.69. This value showed that the local fabric distributors needed urgently to develop English communication skills.

2. The English communication handbook consisted of 10 Units: 1) greeting customers, 2) asking for prices and paying for the products, 3) talking about bargaining, 4) speaking about the general characteristics of the products, 5) introducing the origin of the goods and products, 6) speaking about the production methods of the products, 7) speaking about the components of the products, 8) talking about the uniqueness of the products, 9) storing the products, and 10) product distribution sources.

3. The findings of the evaluation of the satisfaction after using the English communication handbooks showed that in the overall, the local fabric distributors were satisfied in the handbook design, contents, and beneficial usage at the highest level with the means of 4.60, 4.64, and 4.65, respectively.

Keywords: The Modified Priority Needs Index, Handbooks, English for Communication, Local Fabric Distributors

บทนำ

ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมืองในเขตอำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี เป็นหนึ่งในตัวอย่างของการมีองค์ความรู้และการต่อยอดภูมิปัญญาเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยมีฐานรากจากการสั่งสมความรู้และสืบทอดอาชีพดั้งเดิมกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในการพัฒนาอาชีพที่เป็นการเสริมรายได้ให้กับประชาชนอีกทั้งเป็นการรักษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนไว้อีกทาง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566) แต่ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมืองยังขาดทักษะภาษาอังกฤษที่จะใช้ในการสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมชมร้าน เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองหลากหลาย และกลุ่มลูกค้าที่มาเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จากการลงพื้นที่

เพื่อสอบถามปัญหาที่ผู้ประกอบการเผชิญในการสื่อสารกับชาวต่างชาติจำนวนทั้งหมด 10 ร้าน ได้แก่ ร้านสตรีผ้าไทย ร้านละอองไหมไทย ร้านดอกแก้ว ร้านอ้อมกอดผ้าฝ้าย (บักซี) ร้านแคมป์ฝ้าย ร้านบุปผาชาติ ร้านลำไยผ้าไหมพื้นเมือง ร้านตุ๊กตา ร้านพัทธนันท์ ร้านปะอ่าว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้ประกอบการและพนักงานจากร้านค้าดังกล่าวเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 16 คน คัดมาแบบเฉพาะเจาะจง พบว่า แต่ละร้านมีลูกค้าชาวต่างชาติประมาณ 5-6 คนต่อวัน ต่อร้าน เพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการ

จากการที่มีลูกค้าชาวต่างชาติเข้ามาซื้อสินค้าและบริการ ผู้ประกอบการพบปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษกับลูกค้า ผู้ประกอบการและพนักงานขายไม่สามารถพูดได้ตอบลูกค้าได้ เช่น เมื่อลูกค้าถามถึงชนิดและแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการและพนักงานขายไม่เข้าใจคำถาม และไม่สามารถที่จะบอกชนิดและแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์เป็นภาษาอังกฤษได้ เป็นเหตุให้ลูกค้าชาวต่างชาติไม่ประทับใจในบริการเพราะไม่สามารถทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการซื้อไปใช้ หรือนำไปเป็นของฝากหรือของที่ระลึกแก่ญาติสนิท หรือมิตรสหาย

ดังนั้นการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าให้มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าสามารถที่จะจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ถึงแม้ลักษณะงานจะสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ แต่จำนวนรายได้ไม่แน่นอน และขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง เพื่อสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าที่ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ หรือเอกชน นักวิจัยจึงเล็งเห็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง ในเขตอำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ให้สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน อีกทั้งเป็นการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้แบบตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
2. เพื่อพัฒนาคู่มือการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
3. เพื่อประเมินคู่มือการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในการสำรวจความต้องการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาคู่มือการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และเพื่อประเมินคู่มือการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นแหล่งข้อมูลเดียวกัน คือ ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จำนวน 10 ร้าน ได้แก่ ร้านสตรีผ้าไทย ร้านละอองไหมไทย ร้านดอกแก้ว ร้านอ้อมกอดผ้าฝ้าย (บักซี) ร้านแคมป์ฝ้าย ร้านบุปผาชาติ ร้านลำไยผ้าไหมพื้นเมืองร้านตุ๊กตา ร้านพัทธนันท์ ร้านปะอ่าว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้ประกอบการและพนักงานจากร้านค้าดังกล่าวเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 16 คน คัดมาแบบเฉพาะเจาะจง

จากการลงสำรวจพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี พบว่า ธุรกิจค้าผ้าร้านสตรีผ้าไทย ร้านละอองไหมไทย ร้านดอกแก้ว ร้านอ้อมกอดผ้าฝ้าย (บักซี) ร้านแคมป์ฝ้าย ร้านบุปผาชาติ ร้านลำไยผ้าไหมพื้นเมือง

ร้านตุ๊กตา ร้านพัชรัตน์ และร้านปะอ่าว มีธุรกิจการค้าผ้าที่มีชาวต่างชาติแวะเข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ในแต่ละวันประมาณ 5-10 คนซึ่งถือว่ามีย่านจำนวนมากในแต่ละวัน และชาวต่างชาติเหล่านี้ได้ซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติเหล่านี้ผู้ประกอบการพบปัญหาในการตอบคำถามเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับผ้าพื้นเมือง ไม่ว่าจะเป็นคำถามเกี่ยวกับราคา ลักษณะของผลิตภัณฑ์ หรือแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ที่ชาวต่างชาติสนใจจะทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ก่อนจะตัดสินใจซื้อสินค้า ดังนั้น คณะผู้ทำวิจัยจึงได้ทำการเลือกร้านค้าเหล่านี้มาทำวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีการใช้ศัพท์ สำนวน และประโยคสนทนา ที่เป็นตัวอย่างที่ร้านค้าพบคำถามที่ชาวต่างชาติมักจะถามเมื่อมาติดต่อซื้อผลิตภัณฑ์ของร้านค้าดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี 2) คู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี เครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ชนิด ได้ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence, IOC) และความถูกต้องของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพัฒน์ กุ้เกียรติกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชนะ บุญชม และอาจารย์ ดร.สุชาติา ชัยวัฒน์ตระกูล โดยมีค่า IOC ที่ 1 และความถูกต้องของเนื้อหาหลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วที่ 100% ขนาดของคู่มือมีความกว้างที่ 15 เซนติเมตร และความยาวที่ 25 เซนติเมตร ประกอบด้วยเนื้อหาและภาพสีประกอบการสนทนา จำนวน 70 หน้า

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
 2. คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
 3. แบบประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
- การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ในการดำเนินการในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางในการศึกษาและเตรียมการวิจัย สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังและการพูดที่ใช้กับภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าทั่วไป
2. ประสานงานกับร้านค้าถึงความเป็นไปได้ในการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย และเข้าร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนและตัวแทนเพื่อสร้างความเข้าใจ กำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างเครื่องมือวิจัย

ระยะที่ 2 ขั้นศึกษาบริบทชุมชนและสร้างคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

การศึกษานำบริบทชุมชนและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำคู่มือตามความต้องการของผู้ประกอบการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี โดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี
2. ทบทวนวรรณกรรม ตำรา ทฤษฎี ความรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่างข้อมูลในการสร้างคู่มือ โดยมีเนื้อหาตามความต้องการของผู้ประกอบการที่ได้ตอบแบบสอบถามในข้อ 1

3. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 2 ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence, IOC) ก่อนนำแบบสอบถามสำรวจความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

4. นำผลการตอบแบบสอบถามในข้อ 3. มาทำการวิเคราะห์เพื่อออกแบบเนื้อหาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

5. นำคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี และแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานีที่สร้างขึ้นในข้อ 4. ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในคู่มือและตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence, IOC) ของแบบสอบถาม

ระยะที่ 3 ขึ้นปฏิบัติการ

ขึ้นปฏิบัติการ เป็นการนำผลจากการศึกษาข้อมูล บริบท และองค์ความรู้มาตรวจสอบความถูกต้อง เพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์และนำไปใช้ โดยประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. นำคู่มือฯ ไปทดลองใช้กับตัวอย่างจำนวน 16 คน ในระยะเวลา 1 เดือน โดยผู้วิจัยติดตามลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองใช้คู่มือฯ

2. ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจของตัวอย่างหลังการใช้คู่มือฯ จากตัวอย่างจำนวน 16 คน

ระยะที่ 4 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้คู่มือฯ สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวิจัยทั้งหมด และนำเสนอผลการวิจัย

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และเขียนรายงานด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจัดเนื้อหา ประเด็นต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่

3. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประมวลข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์

4. นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดหมวดหมู่เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

ตอนที่ 2 การสร้างคู่มือการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

การวิเคราะห์ความต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ได้ทำการวิเคราะห์โดย Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุง โดย นางลักขณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) วิธีการนี้จะเป็นการหาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วหาร ด้วยค่า D เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ เป็นรากฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม จากนั้นก็จะนำผลที่คำนวณได้มาจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่จำเป็นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ดังนี้

$$PNI \text{ modified} = (I-D) / D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่คาดหวัง

D (Degree of success) หมายถึง สภาพจริงเป็นอยู่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็น (Realistic Condition & Expectation Condition) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและอายุ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ซึ่งจะเน้นทักษะการพูดและทักษะการฟังเป็นหลัก โดยที่ทักษะการพูดประกอบไปด้วยข้อย่อยทั้งหมด 10 ข้อ ได้แก่ 1) พูดชักทาย 2) พูดเกี่ยวกับราคา 3) พูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) พูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) พูดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ 6) พูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ 7) พูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) พูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) พูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาสินผลิตภัณฑ์ และ 10) พูดเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และทักษะการฟังประกอบด้วยข้อย่อยทั้งหมด 10 ข้อ ได้แก่ 1) ฟังการชักทาย 2) ฟังการพูดเกี่ยวกับราคา 3) ฟังการพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) ฟังการพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ 6) ฟังการพูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ 7) ฟังการพูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) ฟังการพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) ฟังการพูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาสินผลิตภัณฑ์ และ 10) ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า โดยใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนตามวิธีของเบสท์ (Best, 1977) มี 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัยส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิการศึกษา และตำแหน่งงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 16 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นหญิง 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 27 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 อายุ 31 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และ อายุ 61 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มีจำนวนมากที่สุด ส่วนผู้ที่ มี อายุ 34 ปี 37 ปี 42 ปี 43 ปี 45 ปี 56 ปี 57 ปี 59 ปี 64 ปี และ 68 ปี จำนวนละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ในแต่ละอายุ เมื่อคิดค่าเฉลี่ยของอายุผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม พบว่า มีอายุเฉลี่ยที่ 46.44 ปี

วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 แต่ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานมีจำนวนมากที่สุดที่ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาเป็นผู้บริหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และจำนวนน้อยที่สุดเป็นหัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

ผลการวิจัยส่วนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี จำแนกการนำเสนอผลการประเมินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการพูดและการฟังในภาพรวม ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการพูด และผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการฟัง ดังแสดงในตารางที่ 1-3 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการพูดและการฟังในภาพรวม

ที่	ทักษะ	สภาพที่คาดหวัง (I)			สภาพที่เป็นจริง (D)			PNI modified	ลำดับ
		ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ	(I-D)/D	
1	การพูด	3.43	1.21	ปานกลาง	2.03	1.15	น้อย	0.69	1
2	การฟัง	3.31	1.15	ปานกลาง	1.96	1.28	น้อย	0.69	1
เฉลี่ย		3.37	1.18	ปานกลาง	1.99	1.21	น้อย	0.69	

ดัชนี $PNI_{modified} > 0.35$ หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ต้องการได้รับการแก้ไขในลำดับแรก ๆ จากตารางที่ 4.5 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมืองในเขต จ.อุบลราชธานี ด้านการพูดและการฟังในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.99, S = 1.21) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการพูด (ค่าเฉลี่ย = 2.03, S = 1.15) รองลงมา คือ ทักษะการฟัง (ค่าเฉลี่ย = 1.96, S = 1.28)

ส่วนสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการพูดและการฟังในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37, $S = 1.18$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการพูด (ค่าเฉลี่ย = 3.43, $S = 1.21$) รองลงมา คือ ทักษะการฟัง (ค่าเฉลี่ย = 3.31, $S = 1.15$)

เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อแสดงความสำคัญของสภาพปัญหาที่มีอยู่จริงด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ ซึ่งได้จากการสำรวจ พบว่า ทักษะการพูดและการฟังโดยภาพรวมมีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.69 ซึ่งมากกว่าค่าที่กำหนด (.35) ถือว่ามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการพัฒนา และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ดัชนี $PNI_{modified}$ มีค่าเท่ากับ .69 โดยความต้องการจำเป็นทั้ง 2 ทักษะมีค่าเท่ากัน ถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการพูด

ที่	ทักษะ	ระดับความคาดหวัง (I)			ระดับที่เป็นจริง (D)			$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับ
		ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ		
1	พูดทักทาย	3.69	1.08	มาก	2.19	1.03	น้อย	0.69	7
2	พูดเกี่ยวกับราคา	3.75	1.13	มาก	2.31	1.10	น้อย	0.62	10
3	พูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา	3.50	1.26	ปานกลาง	2.06	1.21	น้อย	0.70	5
4	พูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์	3.38	1.20	ปานกลาง	2.06	1.09	น้อย	0.64	8
5	พูดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์	3.38	1.15	ปานกลาง	1.94	1.25	น้อย	0.74	3
6	พูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์	3.50	1.26	ปานกลาง	2.00	1.30	น้อย	0.75	2
7	พูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์	3.31	1.14	ปานกลาง	1.88	1.09	น้อย	0.77	1
8	พูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์	3.25	1.24	ปานกลาง	2.00	1.13	น้อย	0.63	9
9	พูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์	3.38	1.26	ปานกลาง	1.94	1.11	น้อย	0.74	3
10	พูดเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	3.19	1.38	ปานกลาง	1.88	1.20	น้อย	0.70	5
เฉลี่ย		3.43	1.21	ปานกลาง	2.03	1.15	น้อย	0.69	

เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อแสดงถึงปัญหาที่มีอยู่จริงด้วยดัชนี PNI_{modified} พบว่า โดยภาพรวมทักษะการพูด มีค่าดัชนี PNI_{modified} เท่ากับ .69 ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการจำเป็น ในระดับ เร่งด่วน และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ดัชนี PNI_{modified} มีค่าอยู่ระหว่าง .62-.77 โดยความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ พูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ (.77) พูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ (.75) พูดเกี่ยวกับแหล่งที่มา ของผลิตภัณฑ์ (.74) และ พูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาสินผลิตภัณฑ์ (.74) ตามลำดับ โดยทุกรายการถือเป็นความต้องการ จำเป็นเร่งด่วน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความต้องการเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการฟัง

ที่	ทักษะ	ระดับความคาดหวัง (I)			ระดับที่เป็นจริง (D)			PNI _{modified}	ลำดับ
		ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	S	ระดับ	(I-D)/D	
1	ฟังการทักทาย	3.56	1.03	มาก	2.19	1.38	น้อย	0.63	9
2	ฟังการพูดเกี่ยวกับราคา	3.50	1.10	ปานกลาง	2.13	1.41	น้อย	0.65	8
3	ฟังการพูดเกี่ยวกับการต่อ รองราคา	3.56	1.21	มาก	2.06	1.39	น้อย	0.73	3
4	ฟังการพูดอธิบายคุณลักษณะ โดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์	3.38	1.09	ปานกลาง	1.88	1.26	น้อย	0.80	1
5	ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่งที่มา ของผลิตภัณฑ์	3.31	1.25	ปานกลาง	1.94	1.29	น้อย	0.71	5
6	ฟังการพูดเกี่ยวกับวิธีการ ผลิตผลิตภัณฑ์	3.31	1.30	ปานกลาง	1.94	1.29	น้อย	0.71	5
7	ฟังการพูดเกี่ยวกับส่วน ประกอบของผลิตภัณฑ์	3.38	1.09	ปานกลาง	1.88	1.20	น้อย	0.80	1
8	ฟังการพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์ เฉพาะของผลิตภัณฑ์	3.25	1.13	ปานกลาง	1.88	1.20	น้อย	0.73	3
9	ฟังการพูดเกี่ยวกับการเก็บ รักษาสินผลิตภัณฑ์	3.19	1.11	ปานกลาง	1.88	1.20	น้อย	0.70	7
10	ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่ง จำหน่ายผลิตภัณฑ์	2.69	1.20	ปานกลาง	1.88	1.15	น้อย	0.43	10
	เฉลี่ย	3.31	1.15	ปานกลาง	1.96	1.28	น้อย	0.69	

เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อแสดงถึงปัญหาที่มีอยู่จริงด้วยดัชนี PNI_{modified} พบว่า โดยภาพรวมทักษะการฟัง มีค่าดัชนี PNI_{modified} เท่ากับ .69 ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นในระดับ

เร่งด่วน และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ดัชนี PNI^{modified} มีค่าอยู่ระหว่าง .43-.80 โดยความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ฟังการพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ (.80) ฟังการพูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ (.80) ฟังการพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา (.73) และฟังการพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ (.73) ตามลำดับ โดยทุกรายการถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ตอนที่ 2 การสร้างคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพื้นเมือง จ. อุบลราชธานี

คู่มือ ประกอบด้วย บทสนทนาจำนวน 10 บท จำนวน 70 หน้า พิมพ์สีด้านหน้าและด้านหลังของกระดาษ ขนาดของคู่มือ มีความกว้าง 15 เซนติเมตร และยาว 25 เซนติเมตร ดังนี้

คำนำ/สารบัญ/บทที่ 1 การทักทายลูกค้า/บทที่ 2 การสอบถามราคาและชำระสินค้า/บทที่ 3 การพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา/บทที่ 4 การพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์/บทที่ 5 การแนะนำแหล่งที่มาของสินค้าและผลิตภัณฑ์/บทที่ 6 การพูดอธิบายเกี่ยวกับวิธีผลิต ผลิตภัณฑ์/บทที่ 7 การพูดอธิบายเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์/บทที่ 8 การพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์/บทที่ 9 การเก็บรักษาสินค้า/บทที่ 10 แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ข้อมูลในแต่ละบทประกอบด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับชื่อเรื่อง และตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการถามและการตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละบท คำอ่านประโยคภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่แปลแต่ละประโยคตัวอย่าง

ผู้วิจัย ได้โพสต์คู่มือในรูปแบบคลิปวิดีโอที่ประกอบด้วยคำอธิบายภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ในยูทูบ ตามลิงค์ด้านล่างนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ศึกษาคู่มือและเรียนรู้บทสนทนาด้วยตนเองในหน้าที่ 70 ของคู่มือ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ประกอบการแบ่งข้อมูลในการสอบถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามประเมินการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ประกอบด้วยคำถามข้อมูลทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบรูปแบบของคู่มือฯ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ
 - 1) ขนาดเล่มของคู่มือเหมาะสม
 - 2) สีและการออกแบบปกคู่มือน่าสนใจ
 - 3) รูปแบบตัวอักษรอ่านง่ายและสวยงาม
2. ด้านเนื้อหาในคู่มือฯ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ
 - 1) เนื้อหาในคู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่าย
 - 2) เนื้อหาของคู่มือมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์
 - 3) เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้ใช้
 - 4) การจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย
 - 5) การจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้อง และเชื่อมโยงกันดี
 - 6) เนื้อหาของคู่มือฯ ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถใช้สื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์
 - 1) ความรู้จากคู่มือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติ
 - 2) หน่วยงานของท่านมีการนำคู่มือนี้ไปใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติ
 - 3) ความพึงพอใจของท่านโดยรวมจากการใช้ประโยชน์จากคู่มือนี้

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาคู่มือฉบับนี้

1. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา/ปรับปรุงคู่มือฯ ฉบับนี้ อย่างไร?
2. ท่านมีความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติมต่อการใช้ประโยชน์ของคู่มือฯ ฉบับนี้ อย่างไร?

แบบประเมินผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี สามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S	แปลผล
1	ขนาดเล่มของคู่มือเหมาะสม	4.63	.50	มากที่สุด
2	สีและการออกแบบปกคู่มือน่าสนใจ	4.63	.62	มากที่สุด
3	รูปแบบตัวอักษรอ่านง่ายและสวยงาม	4.56	.73	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.60	.62	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือฯ ด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ พบว่า ขนาดเล่มของคู่มือเหมาะสม และสีและการออกแบบปกคู่มือน่าสนใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.63 ($S = .50$ และ $.62$) รองลงมาเป็นรูปแบบตัวอักษรอ่านง่ายและสวยงามในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.56 ($S = .73$) ในภาพรวมด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.60 ($S = .62$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ ผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านเนื้อหาในคู่มือ

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S	แปลผล
1	เนื้อหาในคู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.50	.63	มาก
2	เนื้อหาของคู่มือมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์	4.69	.48	มากที่สุด
3	เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้ใช้	4.75	.45	มากที่สุด
4	การจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย	4.50	.63	มาก
5	การจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้อง และเชื่อมโยงกันดี	4.69	.48	มากที่สุด
6	เนื้อหาของคู่มือช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้สื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.69	.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.64	.52	มากที่สุด

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือฯ ด้านเนื้อหาในคู่มือ พบว่า เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.75 ($S = .45$) รองลงมาเนื้อหาของคู่มือมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ การจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้อง และเชื่อมโยงกันดี และเนื้อหาของคู่มือ

ช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้สื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.69 ($S = .48$) และ เนื้อหาในคู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่ายและการจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย ที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 4.50 ($S = .63$) ในภาพรวมด้านเนื้อหาในคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.64 ($S = .52$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S	แปลผล
1	ความรู้จากคู่มือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติ	4.81	.50	มากที่สุด
2	หน่วยงานของท่านมีการนำคู่มือนี้ไปใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติ	4.44	.50	มาก
3	ความพึงพอใจของท่านโดยรวมจากการใช้ประโยชน์จากคู่มือนี้	4.69	.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม		4.65	.50	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือฯ ด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์ พบว่า ความรู้จากคู่มือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.81 ($S = .50$) รองลงมาเป็นความพึงพอใจของท่านโดยรวมจากการใช้ประโยชน์จากคู่มือนี้ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.69 ($S = .50$) และ หน่วยงานของท่านมีการนำคู่มือนี้ไปใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 4.44 ($S = .50$) ในภาพรวมด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.65 ($S = .50$)

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาคู่มือฉบับนี้ พบว่า ข้อดี คือ ผู้ประกอบการให้ข้อคิดเห็นว่าคู่มืออ่านเข้าใจง่าย มีเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ และน่าสนใจ ส่วนข้อที่ควรปรับปรุง คือ ควรมีรายละเอียดของคำศัพท์ในแต่ละหน้า ตัวหนังสือควรทำให้ใหญ่ขึ้น เนื้อหาค่อนข้างยาก และอยากให้แจกคู่มือให้ร้านค้าผ้าพื้นเมืองต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี

สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี โดยภาพรวมของทักษะการพูดและการฟัง มีค่าดัชนี PNI ^{modified} เท่ากับ .69 ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการในระดับเร่งด่วน

2. คู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี ประกอบด้วยบทสนทนา 10 บท ได้แก่ 1) การทักทายลูกค้า 2) การสอบถามราคาและชำระสินค้า 3) การพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) การพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) การแนะนำแหล่งที่มาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ 6) การพูดอธิบายเกี่ยวกับวิธีผลิต ผลิตภัณฑ์ 7) การพูดอธิบายเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) การพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และ 10) แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

3. ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.60 ($S = 0.62$) ในภาพรวมด้านเนื้อหาในคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.64 ($S = .52$) และในภาพรวมด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.65 ($S = .50$)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การอภิปรายเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี 2) การอภิปรายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือฯ และ 3) การอภิปรายเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือฯ

1. การอภิปรายเกี่ยวกับความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี

ผลการศึกษาความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี พบว่า ทักษะการฟังและทักษะการพูดทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอย่างเร่งด่วนที่ค่าดัชนี PNI^{modified} เท่ากับ .69 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชมพู อิศริยวัฒน์ (2561) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสำรวจความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษ สำหรับชุมชนท่องเที่ยว บ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตัวอย่างที่เลือกมาแบบเจาะจง จำนวน 50 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถามปัญหาและความต้องการ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง คู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาภาษาอังกฤษทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน แต่ต้องการทักษะการพูดและการฟังมากกว่าอีกสองทักษะ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ทักษะการพูดและทักษะการฟัง เป็นทักษะสำคัญที่ผู้ประกอบการมีปัญหาและต้องการคู่มือมาช่วยในการสื่อสารกับชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและมีความต้องการอย่างเร่งด่วนในการพัฒนา

2. การอภิปรายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือฯ

ในการจัดทำคู่มือฯ สืบเนื่องมาจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในทักษะการพูดและทักษะการฟังที่มีความต้องการจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาทั้ง 2 ทักษะในทั้งหมด 10 ด้าน ซึ่งทักษะการพูด ประกอบด้วยข้อย่อย 10 ข้อ คือ 1) พูดทักทาย 2) พูดเกี่ยวกับราคา 3) พูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) พูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) พูดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ 6) พูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ 7) พูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) พูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) พูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และ 10) พูดเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และทักษะการฟังประกอบด้วยข้อย่อยทั้งหมด 10 ข้อ ได้แก่ 1) ฟังการทักทาย 2) ฟังการพูดเกี่ยวกับราคา 3) ฟังการพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา 4) ฟังการพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ 5) ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ 6) ฟังการพูดเกี่ยวกับวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ 7) ฟังการพูดเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ 8) ฟังการพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 9) ฟังการพูดเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และ 10) ฟังการพูดเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ผลการจัดทำคู่มือฯ ประกอบเนื้อหาทั้งหมด 10 บท ได้แก่ การทักทายลูกค้า การสอบถามราคาและชำระสินค้า การพูดเกี่ยวกับการต่อรองราคา การพูดอธิบายคุณลักษณะโดยทั่วไปของผลิตภัณฑ์ การแนะนำแหล่งที่มาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพูดอธิบายเกี่ยวกับวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์ การพูดอธิบายเกี่ยวกับส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ การพูดเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีการดำเนินการสอดคล้องกับการวิจัยของภักขณา ทองใส และคณะ (2563) ได้ศึกษาความต้องการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถสาธารณะ เพื่อพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถสาธารณะและเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ขับขีรถสาธารณะในอำเภอนอนม จังหวัดนครราชสีมาที่มีต่อคู่มือภาษาอังกฤษ จำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ แบบประเมินคู่มือภาษาอังกฤษ คู่มือภาษาอังกฤษ

แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ขับขีรถสาธารณะมีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือภาษาอังกฤษสรุปผลการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหา โดยมีหัวข้อเรื่องการทักทายผู้โดยสาร การกล่าวขอบคุณ และกล่าวอำลาผู้โดยสาร การสอบถามจุดหมายปลายทาง การบอกราคาและการบอกทางให้ผู้โดยสารอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ขับขีรถสาธารณะมีความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ในการจัดทำคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษ ประเด็นหลัก ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารจะเป็นการทักทาย และการถามตอบเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่คู่มือแต่ละประเภทได้เน้นในการจัดทำเพื่อบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การอภิปรายเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือฯ

ผลของการประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือการสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการค้าผ้าพื้นเมือง จ.อุบลราชธานี พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านการออกแบบรูปแบบคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.60 ($S = .62$) ในภาพรวมด้านเนื้อหาในคู่มือ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.64 ($S = .52$) และในภาพรวมด้านการนำคู่มือฯ ไปใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.65 ($S = .50$) สอดคล้องกับการวิจัยของภัญญา ทองใส และคณะ (2563) พบว่า ผู้ขับขีรถสาธารณะมีความ พึงพอใจในด้านการนำไปใช้ด้านเนื้อหาของคู่มือและด้านรูปแบบของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ผู้ใช้คู่มือได้รับประโยชน์และเล็งเห็นความสำคัญของคู่มือเพราะผลการวิจัยแสดงให้เห็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษน้อย ในการนำคู่มือไปใช้ ควรมีผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษ หรือ คณะผู้ทำวิจัยให้คำแนะนำในการนำไปใช้
2. ผู้ประกอบการ ควรฝึกพูดประโยคต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้และความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อสนทนากับลูกค้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดทำคู่มือในด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติในด้านธุรกิจการค้าข้ามประเทศ
2. หลังจากคู่มือได้จัดทำเสร็จสิ้นแล้ว ควรมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการใช้คู่มืออย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพให้กับผู้ประกอบการ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีมีคุณค่าทางวิชาการและสมบูรณ์ที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **หลงรักแผ่นดินถิ่นอีสาน (Isan in Love)**. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 4 สิงหาคม 2566).
จาก <http://i-san.tourismthailand.org>.
- ชมพู อีสรียาวัฒน์. “การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์,” *วารสารรมยสาร*. 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561): 127-145.
- ภัชญาภา ทองใส และคณะ. “การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขี่รถสาธารณะในอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช,” *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5, 9 (กันยายน 2563): 370-380.
- สุวิมล ว่องวาณิช. *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550
- Best, John. *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc., 1977.

รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

A Model for Developing Learning Experience Management Based on Waldorf's
Concepts to Develop Creative Thinking for Early Childhood Children under
Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3

สุธาสินี สอนสุข¹ เอกลักษณ์ เพียสา² และทรัพย์หิรัญ จันทักษ์²
Sutasinee Sonsuk,¹ Akkaluck Pheasa,² and Suphirun jantarak²

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education, Education Administration and Development Program, Sakon Nakhon
Rajabhat University

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

E-mail: sutasinee.kk2506@gmail.com

Received: March 24, 2024; Revised May 28, 2024; Accepted: June 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4-6 ปี ระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 2) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และ 3) แบบทดสอบพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการใช้รูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีตรวจสอบความเหมาะสม ได้องค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ มีความเหมาะสม

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายองค์ประกอบจากมากไปน้อย ดังนี้ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ ตามลำดับ

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบทดสอบพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พบว่าหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา แนวคิดของวอลดอร์ฟ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a model for developing learning experience management based on Waldorf's concepts to develop creative thinking for early childhood children under Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3 and 2) to study the findings of the use of the model for developing learning experience management based on Waldorf's concepts to develop creative thinking for early childhood children under Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3. The samples were 17 children aged 4-6 years studying in the kindergarten at Ban Na Khoi School under Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3 in the academic year of 2022 selected by purposive sampling. The research instruments were 1) a five-rating-scale questionnaire used to create a model for developing learning experience management based on Waldorf's concepts to develop creative thinking for early childhood children consisting of 4 components: 1) learning experience management plans based on Waldorf's concepts, learning experience management, creative thinking for early childhood children, and Waldorf's concepts with the index of the item objective conjuncture (IOC) between .80-1.00, 2) learning experience management plans based on Waldorf's concepts used to study the findings of the use of the model with the IOC of 1.00, and 3) a creative thinking development test used to measure and evaluate the findings of the use of the model with the IOC between .80-1.00. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and statistical software packages.

The research findings were as follows.

1. The developed model for developing learning experience management based on Waldorf's concepts to develop creative thinking for early childhood children under Sakonnakhon Primary Educational Service Area Office 3 by using the appropriateness examination method consisting of the model components: learning experience management plans based on Waldorf's concepts, learning experience management, creative thinking for early childhood children, and Waldorf's concepts was appropriate in the overall at the highest level. When each component was considered, most of the components were at the highest level. When the components were organized from the highest to the lowest, learning experience management plans based on Waldorf's concepts were at the highest level, followed by learning experience management, creative thinking for early childhood children, and Waldorf's concepts, respectively.

2. The study of the findings of the use of the model for developing learning experience management based on Waldorf's concepts to develop creative thinking for early childhood children by using the creative thinking development test showed that after managing learning experience, early childhood children had creative thinking higher than before managing learning experience with the statistical significance at the level of .01.

Keywords: A Model for Developing, Waldorf's concepts, Learning Experience Management, Creative Thinking

บทนำ

ระบบการศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดประเภทและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ประชาชนทุกคนในประเทศได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ซึ่งการศึกษาในปัจจุบันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้ารับการศึกษาและคุณภาพการศึกษาที่ได้รับ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน เน้นการท่องจำแต่ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สุพัตรา ชันทอง, 2562) ดังนั้น จำเป็นต้องปฏิรูปหลักสูตรและเน้นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยเพราะเด็กปฐมวัยในช่วง 7 ปีแรกเป็นช่วงเวลาสำคัญของมนุษย์ที่ควรได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม จะทำให้เด็กปฐมวัยเติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ในทุกด้านให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่และการดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้พัฒนาการของเด็กถูกเติมเต็มด้วยประสบการณ์เรียนรู้อย่างมีความสุข มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างอิสระ และมีหัวใจหลักคือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ ความรู้สึก และความนึกคิด โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ได้มีผู้วิจัย (เพ็ญราไพ หนูสวัสดิ์, 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะฉะนั้นครูมีหน้าที่จัดสิ่งแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและจินตนาการของตนเอง ทำให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาความคิดของตนเองจากภายในโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมที่ควรจัดขึ้นสำหรับเด็กวัยนี้จะมีรากฐานมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

ฝึกให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการควบคู่กับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การปล่อยให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างอิสระ จะทำให้เด็กสามารถใช้จินตนาการของเด็กเองอย่างเสรี ถือเป็นพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2563)

นักการศึกษาและนักวิชาการได้นำเสนอวิธีการในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเองควบคู่ไปกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นกระบวนการคิดหรือวิธีคิดที่เป็นความสามารถทางสมองของมนุษย์ ในการที่จะคิดได้หลายทิศทาง ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาหรือผลงานใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อสังคม (บานชื่น พุ่มชะเอม, 2556) ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ซึ่งรอบตัวพบว่าหลายสิ่งหลายอย่างเป็นผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้น การออกแบบสร้างสิ่งแปลกใหม่ เป็นนวัตกรรมที่มีประโยชน์มากมายหลายด้าน เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการแพทย์ ด้านศิลปะ ดนตรี วรรณกรรม การละคร (พัชรมณต์ ศุภสุข, 2556) ทั้งนี้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางสมองในการคิดจินตนาการผสมผสานสิ่งแปลกใหม่ มีการคิดเป็นของตนเองโดยเฉพาะสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ ประสบการณ์ใหม่ อาจอยู่ในรูปของการกระทำหรือผลผลิต โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่มาดัดแปลงแก้ไขและนำไปใช้แก้ปัญหาได้ สามารถนึกคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง

ดังนั้นจากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ได้กำหนดเป้าหมาย ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะที่เหมาะสม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามช่วงวัย รวมถึงได้รับการส่งเสริมความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ได้ระบุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ พบว่าเพื่อขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของประเทศในอนาคต สมควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง กำหนดว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2562) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำเรื่องรูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเองควบคู่ไปกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ารูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟนี้จะช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย มีกระบวนการคิดและเติบโตไปเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไว้ดังนี้

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยในโรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามซึ่งครอบคลุมเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) แนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ ซึ่งผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ในการใช้แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การวิจัยในครั้งนี้พิจารณาค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความเหมาะสม

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

2.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของวอลดอร์ฟ จากนั้นกำหนดรูปแบบของการจัดประสบการณ์โดยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิด

ของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สารแห่งสี่สັນ, หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต, หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ไข่มหัศจรรย์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สร้างฝันนักคิด

2.2 แบบทดสอบการวัดและประเมินผลความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีข้อความประกอบภาพ จำนวน 30 ข้อ โดยยึดองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความคิดริเริ่ม (2) ความคิดคล่องแคล่ว (3) ความคิดยืดหยุ่น (4) ความคิดละเอียดลออ การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดและประเมินความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยากง่าย (P)

2.2.3 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (R)

2.2.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.2.5 การวัดและประเมินผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2.6 ผลการเปรียบเทียบการวัดและประเมินผลแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ สถิติที่ใช้ คือ t-test ชนิดตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent samples)

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) แบบทดสอบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน การวิจัยในครั้งนี้พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = .50-1.00 ถือว่าแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแบบทดสอบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนสามารถนำไปใช้ได้

2. การวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ จากตัวอย่างเพื่อทดลองเก็บเครื่องมือวิจัย คือ เด็กปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โดยระดับความยากง่าย (P) มีค่าระหว่าง .2 ถึง .8 และค่าอำนาจจำแนก (R) มีค่ามากกว่า .2 ขึ้นไป ถือว่าแบบทดสอบสามารถใช้ได้

3. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ จากตัวอย่างเพื่อทดลองเก็บเครื่องมือวิจัย คือ เด็กปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน

ขั้นตอนที่ 2 การใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยตัวอย่างเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนบ้านนาคอย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 คน ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการทดลอง โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ใช้เวลา 8 ชั่วโมง โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 17 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ

สัปดาห์ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่องที่เรียนรู้	เวลา	ผลการพัฒนา
1	สาระแห่งสี่สັນ	- สี่ที่เกิดจากธรรมชาติ - ประเภทของสี่ - แม่สี่	40 นาที 40 นาที 40 นาที	ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องแคล่ว
2	สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต	- สิ่งมีชีวิต - สิ่งไม่มีชีวิต - ประโยชน์และโทษของสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต	40 นาที 40 นาที 40 นาที	ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น
3	ไข่มหัศจรรย์	- ส่วนประกอบของไข่ - ไข่เออยจนิ่ม - ไข่ไดโนเสาร์	40 นาที 40 นาที 40 นาที	ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น
4	สร้างฝันนักคิด	- การพิมพ์ภาพด้วยเชือก - เรียนรู้เรื่องจำนวน - การเปรียบเทียบ	40 นาที 40 นาที 40 นาที	ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น
รวมทั้งสิ้น				480 นาที = 8 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและการทดสอบที (t-test) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ด้านแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, $S = .54$) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, $S = .53$) ด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, $S = .50$) ด้านแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $S = .69$)

2. ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่

1.1 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟว่ามีดัชนีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สารแห่งสี่สັນ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไข่มหัศจรรย์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สร้างฝันนักคิด มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = .80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

1.2 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ว่ามีดัชนีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า มีความเหมาะสมของภาษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีการนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมกับเนื้อหา ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = .80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 40 คน เมื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนก (R) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนก (R) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ โดยตัดข้อ 2, 3, 9, 11, 14, 16, 17, 19, 20, 27 ออก เนื่องจากมีค่าอำนาจจำแนก (R) ไม่ได้ตามเกณฑ์

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยผู้วิจัยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 20 ข้อ ทดสอบกับเด็กปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน ไปตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) เท่ากับ .61 ดังนั้นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบทั้ง 20 ข้อนี้ สามารถนำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบการวัดและประเมินผลความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟโดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า จากการทำแบบทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคอย จำนวน 17 คน จากแบบทดสอบชนิดเลือกตอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ ที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผลการทดสอบพบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 16.53$) และค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 11.88$) แสดงว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ โดยใช้แบบทดสอบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟโดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้จากผลการเปรียบเทียบการวัด

และประเมินผลก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้สถิติการทดสอบที แบบกลุ่มไม่อิสระ มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟโดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	17	11.88	1.11	17.188**	.01
หลังเรียน	17	16.53	1.12		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้วิธีตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ พบว่าผลการตรวจสอบความเหมาะสมองค์ประกอบของรูปแบบ มีดังนี้
 - 1) ด้านแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, $S = .54$)
 - 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, $S = .53$)
 - 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, $S = .50$)
 - 4) ด้านแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $S = .69$) ตามลำดับ

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

2.1 การวิเคราะห์แบบทดสอบการวัดและประเมินผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟโดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 16.53$) และค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 11.88$) แสดงว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ โดยใช้แบบทดสอบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2.2 การเปรียบเทียบแบบทดสอบการวัดและประเมินผลก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟโดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการวัด

และประเมินผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสูงกว่า ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีตรวจสอบความเหมาะสม จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า มีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ เนื่องจากแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีการเตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการวัดผล ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนฤมล คงกลัด (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญมากที่ครูผู้สอนจะต้องมีเพื่อเตรียมการสอน ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียน เน้นการบูรณาการในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งรูปแบบที่ผู้วิจัยใช้ คือ ยึดองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์เป็นหลัก ได้แก่ 1) หน่วยการจัดประสบการณ์ 2) สาระสำคัญ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล 8) บันทึกผลหลังการสอน 9) ภาคผนวก ได้สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2564) ได้ให้ความหมายของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่า การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์กับเด็กปฐมวัย มีดังนี้ 1) วางแผนการจัดประสบการณ์ครูต้องรู้จักเด็กที่ตนเองรับผิดชอบ รู้พัฒนาการตามวัย ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ รวมทั้งรู้ว่าควรปรับปรุงและพัฒนาเด็กคนใดในเรื่องใดบ้าง 2) ต้องการให้เด็กเรียนรู้อะไร ครูต้องรู้จุดหมายของการจัดประสบการณ์ ครูจึงควรศึกษาก่อนว่า ทักษะ สาระการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็ก แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป 3) เด็กจะเรียนรู้เรื่องที่ต้องการให้เรียนรู้ได้ดีที่สุดได้อย่างไร ครูต้องรู้จักคิดหาวิธีสอน และสื่อเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ 4) รู้ได้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ครูต้องรู้วิธีประเมินผลสร้างและใช้ เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม ซึ่งการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร บันทึกผลหลังการสอน ภาคผนวก ตามลำดับ ซึ่งการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟนั้นจะต้องสอดคล้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ของเด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นคุณภาพในตัวเด็ก ให้มีความมั่นใจในตนเอง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เนื่องจาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับวัยผ่านการทำกิจกรรม การเล่น การฟัง เกิดประสบการณ์ตรง และเกิดความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีหลักการในการจัดประสบการณ์ ดังนี้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้เด็กได้เข้ารับการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์แบบกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการ ผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่และเป็นกระบวนการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็ม ศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภรณ์ คุรุทัศนะ และวรรณาท รักสกุลไทย (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยต้องจัดอย่างเป็นกระบวนการ เพราะการเรียนรู้ในแนวใหม่ต่างจากการเรียนเนื้อหาวิชาที่ครูสอนหรือถ่ายทอด ให้เด็กโดยตรง (Direct instruction) เด็กที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ จะมีความสามารถในการคิด การใช้ภาษา การแสดงออกทางสร้างสรรค์ การปรับตัวได้ดี มีความเชื่อมั่นและมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองสูง การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเฉพาะตัวและจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ดังนั้น เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้ดีและมีศักยภาพ ครูผู้สอนจึงต้องผสมผสานบูรณาการทั้งแนวคิด ทฤษฎี และประสบการณ์อย่างหลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัส ได้ทดลอง ได้คิดแก้ปัญหา และใช้เวลาแก่เด็กมากพอ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติ ปัญญา ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะต้องจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นการจัดการเรียนการสอน ที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้าและสามารถสอดคล้องกับความรู้ที่แปลกใหม่ควบคู่ได้ 3) ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจาก ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นความสามารถทางสมองในการคิดหลายทาง จินตนาการผสมผสาน สิ่งแปลกใหม่ออกไปจากเดิม มีการคิดเป็นของตนเองโดยเฉพาะ สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมี สิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ ประสบการณ์ใหม่ อาจอยู่ในรูปของการกระทำหรือผลผลิต โดยอาศัย ประสบการณ์ที่มีอยู่มาดัดแปลงแก้ไขและนำไปใช้แก้ปัญหาได้ สามารถนึกคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนโยง ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอารี พันธมณี (2557) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของมนุษย์ที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ เกิดผลผลิตใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยี รวมทั้งความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ และสอดคล้องกับแนวคิดของบุญรัตน์ จันทร (2558) ได้ศึกษา และสรุปความหมายของความคิดสร้างสรรค์ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) หมายถึง ลักษณะของการแสดงออกทางความคิดที่เป็นรูปแบบของการแก้ปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและการคิด เชื่อมโยงระหว่างความรู้หรือประสบการณ์เดิมให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่โดยไม่จำกัดกรอบของความคิดและเป็นลักษณะ ของบุคคลที่สามารถคิดแบบออกนอกกรอบ (Divergent Thinking) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องแคล่วและความคิดละเอียดลออ เพื่อที่จะได้ผลผลิตจากความคิดเหล่านั้นมีความแปลกใหม่หรือปรับปรุง ให้ดีขึ้น ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในปัจจุบันต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพราะสังคมมีความเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ผลของความคิดสร้างสรรค์ ของมนุษย์ทำให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น และ 4) แนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ เนื่องจากแนวคิด ทฤษฎีของวอลดอร์ฟ เป็นความสามารถในการคิด รู้สึก และจิตใจหนักแน่นแน่วแน่ ซึ่งเป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ที่อยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ Wonder Valley International School (2564) ได้กล่าวว่า หัวใจสำคัญ

ของการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนเกี่ยวข้องกับ 3H ซึ่งได้แก่ Head Heart and Hands คือ การจับความคิด การจับความรู้สึก และการลงมือทำ แนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟมุ่งหวังเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ เปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตา กล้าหาญ มีจิตใจแน่วแน่ ใฝ่รู้ สามารถเข้าใจตนเองได้ ซึ่งองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ได้แก่ การเลียนแบบ จินตนาการ แรงบันดาลใจ ครูผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรค่าแก่การเลียนแบบและจดจำสำหรับเด็ก เน้นให้เด็กได้มีความคิดที่อิสระตามกำลังและความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับบุรณดา ชัยบุญเรือง (2560) ได้กล่าวว่า แนวคิดการศึกษาวอลดอร์ฟ คือ การช่วยให้มนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดและสามารถกำหนดความมุ่งหมายและแนวทางแก่ชีวิตของตนเองได้อย่างอิสระตามความสามารถของตนเอง เด็กควรได้เล่นอย่างอิสระ ใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติ เน้นการสอนให้รู้จักตนเองในการใช้ชีวิต โดยผ่านกิจกรรม 3 อย่างคือ กิจกรรมทางกาย ผ่านอารมณ์ความรู้สึก และผ่านการคิด เน้นการให้เด็กได้ใช้พลังทุกด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านศิลปะ และด้านการปฏิบัติอย่างพอเหมาะ สอดคล้องกับแนวคิดของบุษบง ต้นดวงศ์ (2562) ได้กล่าวว่า การศึกษาวอลดอร์ฟในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ในด้านการพัฒนากาย (Body) จิต (Soul) และจิตวิญญาณ (Spirit) ช่วยให้มนุษย์ได้พบศักยภาพสูงสุดของตนเอง และสามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางแก่ชีวิตได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับ Martyn (2017) ได้กล่าวว่า การศึกษาวอลดอร์ฟจะดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ให้แสดงออกมาไม่ไขว่คว้าข้อมูลความรู้จากภายนอกใส่เข้าไปในเด็กเพื่อการผลิตซ้ำ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้ใช้ศักยภาพของตนเองผ่านการคิดและจินตนาการให้เต็มความสามารถ ไม่เน้นความรู้ภายนอกที่ใส่เข้าไปในตัวเด็กเพื่อให้เด็กได้จดจำ สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กเพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุด

2. ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยกลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนบ้านนาคอย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 คน พบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 16.53$) และค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 11.88$) มีผลการเปรียบเทียบการวัดและประเมินผลหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านนาคอยได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพบริบท ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดที่หลากหลายทิศทางส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญราไพ หนูสวัสดิ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสิฐ เทพไกรวัล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการนำรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยต่อไป
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษาสามารถนำองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้ดียิ่งขึ้น
3. รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) แนวคิดทฤษฎีของวอลดอร์ฟ ดังนั้น ควรนำเอาองค์ประกอบดังกล่าวไปใช้ในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จะทำให้ส่งต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยต่อไป
4. การใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นนี้ ควรกำหนดระยะเวลาในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ เพื่อให้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของวอลดอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและศึกษาผลที่เกิดขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางการศึกษาองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่นอกเหนือจากองค์ประกอบหลัก หาดองค์ประกอบอื่นที่น่าสนใจ เช่น ความคิดหลากหลาย คิดจินตนาการ การคิดในทางสร้างสรรค์ เพื่อนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยครั้งต่อไป
3. ควรนำผลการวิจัยไปศึกษากระบวนการนำไปใช้เพื่อทำวิจัยแบบแยกองค์ประกอบหลัก เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตรงประเด็นและเกิดประโยชน์เพื่อควมมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ที่สุดและทรงคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม. รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้. (ออนไลน์) 2564 (อ้างเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2565). จาก <https://shorturl.asia/pxDTY>.
- นฤมล คงกลัด. การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยใช้ภาษาท่าเพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดหนามพุดอ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2557.
- บานชื่น พุ่มชะเอม. การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังท่าดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต, 2556.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2553.
- บุญรัตน์ จันทร. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558.
- บุณรดา ชัยบุญเรือง. ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ประยุกต์ตามแนววอลดอร์ฟ กรณีศึกษา โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2560.
- บุษบง ต้นติวงศ์. การศึกษาวอลดอร์ฟ (Waldorf Education). (ออนไลน์) 2562 (อ้างเมื่อ 7 ธันวาคม 2565). จาก <https://nontster.wordpress.com/2009/05/13/>.
- พัชรมณห์ ศุภสุข. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคู่การเสริมแรงทางสังคม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. “ผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิวดอลดอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัย,” วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 10, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2563): 25-26.
- เพ็ญรำไพ หนูสวัสดิ์. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิวดอลดอร์ฟ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2554.
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และวรรณาท รักสกุลไทย. กระบวนทัศน์ใหม่ของการศึกษาปฐมวัย. (ออนไลน์) 2561 (อ้างเมื่อ 11 กันยายน 2566). จาก <http://admin.elibrary.onecapps.org/Book/398.pdf>.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561.
- . มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ National Standard for Early Childhood Care, Development and Education Thailand. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2560.

สุพัตรา ชันทอง. **แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562.

สุพัสชา บุพศิริ. **ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2560.

อารี พันธมณี. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์, 2557.

Martyn, Rawson. **Waldorf education: a continuous cycle of renewal**. (online) 2017 (อ้างเมื่อ 21 May 2024). จาก <https://www.waldorf-resources.org/single-view/waldorf-education-a-continuous-cycle-of-renewal>

Wonder Valley International School. **วอลดอร์ฟ (Waldorf) คืออะไร? โรงเรียนที่มีการสอนแบบวอลดอร์ฟเป็นอย่างไร?** (ออนไลน์) 2564 (อ้างเมื่อ 20 พฤษภาคม 2567). จาก <https://shorturl.asia/quv7j>

การประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของ
คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Needs Assessment of the Students in Organizing Learning Supports of the Faculty
of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine,
Ubon Ratchathani Rajabhat University

สุภัทรา กลางประพันธ์¹ และวิรุจน์ บัวงาม²
Supattra Klangprapun¹ and Wirut Buangam²

¹คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
¹Faculty of Thai traditional medicine and Alternative medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat
University

²นักวิชาการอิสระ
²Independent Scholar

Email: wirutbuangam@hotmail.com

Received: February 9, 2024; Revised June 10, 2024; Accepted: June 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตัวอย่าง คือ นักศึกษา สังกัดคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 152 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ชนิดแบบตอบสนองคู่ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .814 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพที่เป็นจริงในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, $S = .60$) ส่วนสภาพที่คาดหวังโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, $S = .30$)

2. ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 4 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ (.44) รองลงมา คือ ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ (.43) ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ (.37) และด้านห้องเรียนห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน (.34) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น นักศึกษา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the actual and expected conditions in organizing learning supports of the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University and 2) to assess the needs of the students in organizing learning supports of the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University. The samples were 152 students studying in the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University randomized by stratified sampling. The research instrument was a five-rating-scale questionnaire with a dual – response format and the reliability of .814. The statistics used were percentage, mean, and standard deviation. The analysis and the organization of the needs were conducted by using the modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}).

The research findings were as follows.

1. The actual conditions in organizing learning supports of the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University in the overall were at a high level ($\bar{x} = 3.52$, $S = .60$), and the expected conditions in the overall were at the highest level ($\bar{x} = 4.89$, $S = .30$).

2. The needs of the students in organizing learning supports of the Faculty of Thai Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University from the highest to the lowest for the first four items were the physical environment (.44) for the first item, followed by the library, the books, the textbooks, and the information (.43), the information technology and the online teaching and learning (.37), and the classrooms, the laboratories, the learning and teaching instruments (.34), respectively.

Keywords: Needs Assessment, Students, Learning Supports

บทนำ

ในการดำเนินการบริหารหลักสูตรจะต้องมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทางกายภาพ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมด้านการให้บริการ ความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษาและความพร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพพร้อมใช้งานและทันสมัย สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ระดับหลักสูตร องค์กรประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

คณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นหนึ่งในคณะที่มีการจัดให้มี สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตร

การแพทย์แผนไทย และ 2) หลักสูตรวิทยาศาสตร์ความงามและสุขภาพ โดยทั้งสองหลักสูตรมีการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังที่ควรจะเป็นและนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับใช้ในการประกอบการวางแผนบริหารจัดการด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และนำไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งทำให้ทราบข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาสังกัดคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 252 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2566)

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาสังกัดคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 กำหนดขนาดของตัวอย่าง จำนวน 152 คน (Yamane, 1973) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (วรณี แกมเกตุ, 2555)

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ สร้างโดยผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) ประกอบด้วย “สภาพที่เป็นจริง” และ “สภาพที่คาดหวัง” แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ .80 ถึง 1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach Coefficients) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .814

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้าหมู่เรียนแต่ละชั้นปี เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่าง ทั้ง 4 ชั้นปี และ ทั้ง 2 หลักสูตร สังกัดคณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก จำนวนทั้งสิ้น 152 คน โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูล ซึ่งผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.37 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S) เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงและค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง 5 ระดับ ได้แก่

- 1.00–1.49 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.50–2.49 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับน้อย
- 2.50–3.49 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง
- 3.50–4.49 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก
- 4.50–5.00 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด

2. วิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Priority Needs Index: PNI_{Modified} (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

โดย PNI_{modified} หมายถึง ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้รับการปรับปรุง
I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด
D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	10	6.76
หญิง	138	93.24
หลักสูตร		
การแพทย์แผนไทย	104	70.27
วิทยาศาสตร์ความงามและสุขภาพ	44	29.73

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	59	39.86
ชั้นปีที่ 2	45	30.40
ชั้นปีที่ 3	29	19.60
ชั้นปีที่ 4	15	10.14

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 93.24 เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.76 เป็นนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทย บัณฑิต จำนวน 104 คน ร้อยละ 70.27 หลักสูตรวิทยาศาสตร์ความงามและสุขภาพ จำนวน 44 คน ร้อยละ 29.73 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน ร้อยละ 39.86 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 45 คน ร้อยละ 30.40 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 29 คน ร้อยละ 19.60 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 15 คน ร้อยละ 10.14

ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จำแนกรายด้านแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} โดยภาพรวม

รายด้าน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.66	.55	4.91	.27	0.34	4
ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์	3.60	.52	4.90	.29	0.37	3
ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ	3.41	.69	4.88	.32	0.43	2
ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ	3.40	.62	4.87	.34	0.44	1
เฉลี่ยโดยภาพรวม	3.52	.60	4.89	.30	0.39	

จากตารางที่ 2 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, $S = .60$) พิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.66$, $S = .55$) รองลงมาคือ ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{x} = 3.60$, $S = .52$) และด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.41$, $S = .69$) ตามลำดับ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.40$, $S = .62$)

ส่วนสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, $S = .30$) พิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.91$, $S = .27$) รองลงมาคือ ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{x} = 4.90$, $S = .29$) ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.88$, $S = .32$) และ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ($\bar{x} = 4.87$, $S = .34$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้วย PNI_{modified} พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ (.44) รองลงมา คือ ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ (.43) ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ (.37) และด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน (.34)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอนจำแนกรายข้อ

รายด้าน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI ^{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน						
1. ห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน	3.73	.59	4.86	.35	0.30	6
2. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ เอื้อต่อการเรียน	3.98	.49	4.99	.12	0.25	7
3. จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการมีเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา	3.47	.61	4.93	.28	0.42	2
4. เครื่องมือ/อุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องปรับอากาศ มีจำนวนเพียงพอและใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.78	.43	4.99	.08	0.32	4
5. มีห้องปฏิบัติการในการเรียนเพียงพอ	3.61	.60	4.80	.44	0.33	3
6. มีห้องปฏิบัติการในการทำวิจัยหรือโครงการพิเศษ	3.76	.43	4.93	.26	0.31	5
7. มีครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนปฏิบัติการที่เพียงพอ	3.29	.67	4.89	.38	0.48	1
เฉลี่ย	3.66	.55	4.91	.27	0.34	

จากตารางที่ 3 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, $S = .55$) โดยสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ

เอื้อต่อการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 3.98, S = .49) และครูภักดิ์ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนปฏิบัติการที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x}$ = 3.29, S = .67) ส่วนสภาพที่คาดหวัง พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.91, S = .27) พิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า เครื่องมือ/อุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องปรับอากาศ มีจำนวนเพียงพอและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.99, S = .08) และมีห้องปฏิบัติการในการเรียนเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x}$ = 4.89, S = .38) เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น ด้วย PNI_{modified} 3 ลำดับแรก พบว่า ลำดับที่ 1 คือมีครูภักดิ์ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนปฏิบัติการที่เพียงพอ (.48) รองลงมา คือ จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการมีเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา (.42) และมีห้องปฏิบัติการในการเรียนเพียงพอ (.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์จำแนกรายข้อ

รายด้าน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI ^{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์						
1. มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.69	.48	4.87	.34	0.32	4
2. มีช่องทางสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย	3.53	.63	4.82	.40	0.37	3
3. มีอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลหรือเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	3.32	.62	4.95	.23	0.49	1
4. ระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้ครอบคลุมพื้นที่บริเวณคณะ	3.86	.37	4.90	.30	0.27	5
5. ระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	.50	4.97	.16	0.39	2
เฉลี่ย	3.60	.52	4.90	.29	0.37	

จากตารางที่ 4 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.60, S = .52) โดยระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้ครอบคลุมพื้นที่บริเวณคณะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 3.86, S = .37) และมีอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลหรือเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x}$ = 3.32, S = .62) ส่วนสภาพที่คาดหวัง พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.90, S = .29) พิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า ระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.97, S = .16) และมีช่องทางสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x}$ = 4.82, S = .40) เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} 3 ลำดับแรก

พบว่า ลำดับที่ 1 คือมีอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลหรือเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษา (.49) รองลงมา คือ ระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (.39) และมีช่องทางสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย (.37) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ จำแนกรายข้อ

รายด้าน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI ^{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ						
1. ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการที่หลากหลายเพียงพอ	3.45	.62	4.94	.27	0.43	2
2. ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการที่ทันสมัย	3.50	.65	4.93	.32	0.41	5
3. ห้องสมุดมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้	3.53	.61	4.97	.16	0.41	4
4. ความสะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงบริการห้องสมุด	3.34	.73	4.79	.42	0.43	3
5. ห้องสมุดมีสภาพแวดล้อมทั่วไปเหมาะสมกับการเรียนรู้	3.40	.73	4.69	.48	0.38	6
6. มีระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สะดวกแก่การค้นคว้าข้อมูล	3.23	.81	4.93	.26	0.53	1
เฉลี่ย	3.41	.69	4.88	.32	0.43	

จากตารางที่ 5 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทยศาสตร์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$, $S = .69$) โดยห้องสมุดมีพื้นที่เพียงพอสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.53$, $S = .61$) และมีระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สะดวกแก่การค้นคว้าข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.23$, $S = .81$) ส่วนสภาพที่คาดหวัง พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.88$, $S = .32$) พิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า ห้องสมุดมีพื้นที่เพียงพอสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.97$, $S = .16$) และห้องสมุดมีสภาพแวดล้อมทั่วไปเหมาะสมกับการเรียนรู้อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, $S = .48$) เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 คือมีระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สะดวกแก่การค้นคว้าข้อมูล (.53) รองลงมา คือ ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการที่หลากหลายเพียงพอ (.43) และความสะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงบริการห้องสมุด (.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย PNI_{modified} ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ จำแนกรายข้อ

รายด้าน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ						
1. ห้องพยาบาลมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการให้บริการ	3.40	.58	4.76	.43	0.40	4
2. โรงอาหารมีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ	3.49	.75	4.97	.18	0.43	3
3. ระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า เพียงพอและเหมาะสม	3.18	.63	4.84	.46	0.52	2
4. มีพื้นที่สำหรับให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะแลกเปลี่ยนสนทนาและทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.17	.60	4.93	.29	0.55	1
5. สถานที่จอดรถมีเพียงพอและปลอดภัย	3.51	.60	4.78	.42	0.36	5
6. ห้องสุขามีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ	3.64	.56	4.93	.25	0.35	6
เฉลี่ย	3.40	.62	4.87	.34	0.44	

จากตารางที่ 6 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $S = .62$) โดยห้องสุขามีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.64$, $S = .56$) และมีพื้นที่สำหรับให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ แลกเปลี่ยนสนทนาและทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.17$, $S = .60$) ส่วนสภาพที่คาดหวัง พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, $S = .44$) พิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า โรงอาหารมีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.97$, $S = .18$) และห้องพยาบาลมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.76$, $S = .43$) เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้วย PNI_{modified} 3 ลำดับแรก พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มีพื้นที่สำหรับให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ แลกเปลี่ยนสนทนาและทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอและเหมาะสม (.55) รองลงมา คือ ระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า เพียงพอและเหมาะสม (.52) และโรงอาหารมีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ (.43) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, $S = .60$) และด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ

อุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.66, S = .55$) ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.40, S = .62$) ส่วนสภาพที่คาดหวัง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89, S = .30$) และด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.91, S = .27$) รองลงมาคือ ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{x} = 4.90, S = .29$) ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.88, S = .32$) และ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ($\bar{x} = 4.87, S = .34$) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า มีค่า PNI^{Modified} อยู่ระหว่าง 0.34 ถึง .44 เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ (.44) รองลงมาคือ ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ (.43) ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ (.37) และด้านห้องเรียนห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอน (.34) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ (.44) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาคณะแพทยแผนและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีให้ความสำคัญกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ซึ่งควรนำไปพิจารณาปรับปรุงอย่างเร่งด่วนให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา เช่น มีพื้นที่สำหรับให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ แลกเปลี่ยนสนทนาและทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอและเหมาะสม ระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า เพียงพอและเหมาะสม โรงอาหารมีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ ห้องพยาบาลมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการให้บริการ สถานที่จอดรถมีเพียงพอและปลอดภัย และห้องสุขา มีจำนวนเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะ เป็นต้น ทั้งนี้ผลจากการศึกษาสภาพจริงพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.40, S = .62$) สอดคล้องกับการศึกษาของเมษา นวลศรี และคณะ (2564) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความจำเป็นเร่งด่วนที่มหาวิทยาลัยควรดำเนินการปรับปรุง ได้แก่ สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย มีการจัดหาห้องพักให้แก่นักศึกษาเพียงพอกับความต้องการ มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา มีร้านค้า โรงอาหาร ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ในบางประเด็นคณะแพทยแผนและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีการดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยแล้วแต่อาจจะยังไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับที่สอง คือ ด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศ (0.43) ได้แก่ มีระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์สะดวกแก่การค้นคว้าข้อมูล ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการที่หลากหลายเพียงพอ ความสะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงบริการห้องสมุด ห้องสมุด มีพื้นที่เพียงพอสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการที่ทันสมัย และห้องสมุดมีสภาพแวดล้อมทั่วไปเหมาะสมกับการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา ทองเพชร และคณะ (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่าปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการเรียนรู้ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ห้องสมุดมีวารสารทางวิชาการ หนังสือ รายงานวิจัยทันสมัยเพียงพอ มีระบบอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลในการสืบค้น ดังนั้นคณะแพทยแผนและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาซึ่งพิจารณาจากผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงด้านห้องสมุด หนังสือ ตำรา ข้อมูลสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41, S = .69$)

3. ผลจากการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับที่สาม คือ ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ (.37) ได้แก่ มีอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับนักศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีช่องทางสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ และระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้ครอบคลุมพื้นที่บริเวณคณะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด 19 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้มีการเปลี่ยนแปลงไป อาจารย์ผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการเรียนการสอนในรูปแบบการสอนออนไลน์มากขึ้น ในส่วนผู้เรียนจึงมีความจำเป็นในการใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนและการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและมีคุณภาพในการใช้งานมากขึ้นเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของเมษา นวลศรี และคณะ (2564) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ นักศึกษาต้องการให้มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ห้องปฏิบัติการ เครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัย และเพียงพอต่อการทำงาน สอดคล้องกับบุญเลี้ยง ทุมทองและประทวน วันนิจ (2565) ที่ระบุว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ มีประสิทธิภาพสูงและสามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อื่น ๆ ผ่านเครือข่ายไร้สายความเร็วสูง ทำให้มีการพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อใช้งานบนอุปกรณ์เหล่านี้จำนวนมาก ซึ่งอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลและการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนไป เป็นการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน ไม่มีข้อจำกัดด้านอายุ สถานที่ เวลา ดังนั้นคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ควรปรับปรุงด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนการสอนออนไลน์ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ควรมีการพิจารณานำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการจำเป็นของนักศึกษา โดยเฉพาะประเด็นที่นักศึกษามีความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับแรก
2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุและวิเคราะห์หาวิธีการปรับปรุงแก้ไขตามสาเหตุของความต้องการจำเป็น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2560.
- จินตนา ทองเพชร และคณะ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติ การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล,” วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม. 21, 41 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563): 41-53
- บุญเลี้ยง ทุมทอง และประทวน วันนิจ. “การศึกษาในยุคการเปลี่ยนฉัพล้นทางดิจิทัล (Digital Disruption) และผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไทย,” สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.). 28, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2565): 1-13.

เมษา นวลศรี และคณะ. “การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,” *Journal of Roi Kaensarn Academi.* 6, 6 (มิถุนายน 2564): 34-51.

วรรณิ์ แกมเกตุ. *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

ส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน,สำนัก. *สถิตินักศึกษา*. (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 7 สิงหาคม 2566). จาก<http://www.apr.ubru.ac.th/>.

สุวิมล ว่องวาณิช. *การประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

Yamane, T. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. Harper and Row: New York, 1973.

**แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1**
**Guidelines for Adminstrating the Schools Based on Good Governance Principles
for School Administrators in the Upright Schools under Surin Primary
Educational Service Area Office 1**

กองพล สมสุระ สิน งามประโคน และวิเศษ ชินวงศ์
Kongpol Somsura, Sin Ngamprakhon, and Wiset Chinnawong

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Educational Administration, Master of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail: kongpolsomsura@gmail.com

Received: May 7, 2024; Revised June 21, 2024; Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 2) ศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 3) เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 10 ด้าน ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ 5) หลักความเปิดเผย/โปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ 10) หลักคุณธรรม/จริยธรรม ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีระดับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้เท่ากับ .976 เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 22 คน และครูผู้สอนจำนวน 184 คน รวมทั้งสิ้น 206 คน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 678 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2 ข้อในแต่ละด้านมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์โดยรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน และสนทนากลุ่ม 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ภาพรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. วิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มี 10 ด้าน จำนวนด้านละ 2 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 วิธีการ
3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มี 10 ด้าน จำนวนด้านละ 2 ข้อ และข้อละ 2 แนวทาง รวมทั้งสิ้น 40 แนวทาง

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาล โรงเรียนสุจริต

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the conditions of the school administration based on the good governance principles for the school administrators of the upright schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1, 2) to study school administration methods based on the good governance principles for the school administrators of the upright schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1, and 3) to propose guidelines for administrating the upright schools based on the good governance principles for the school administrators under Surin Primary Educational Service Area Office 1. The good governance principles consisted of 10 principles: 1) the efficiency, 2) the effectiveness, 3) responsiveness, 4) accountability/ being able to examine, 5) transparency, 6) rules of laws, 7) equity, 8) participation/consensus oriented, 9) decentralization, 10) morality/ethics. The research was conducted as mixed methods research: quantitative and qualitative researches. The quantitative research was done by collecting data using a questionnaire with the reliability of .976 used as a research instrument to collect the quantitative data from 22 school administrators and 184 teachers in a total of 206 people according to the criterion of 30% and randomized from 678 people of the population. The qualitative data were done by using an interview form, two questions with the lowest mean scores in each aspect chosen to be questions in the interview form and were collected from 5 experts and 9 participants participating in a focus group discussion selected by purposive sampling. The analysis of the quantitative data was conducted by using the statistics to find the mean and the standard deviation and the analysis of the qualitative data was done by using the content analysis.

The research findings were as follows.

1. The conditions of the school administration based on the good governance principles of the school administrators of the upright schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 in the overall of 10 aspects were at a high level in every aspect.
2. The school administration methods based on the good governance principles of the school administrators of the upright schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 10 aspects, 2 items per aspect, in a total of 20 methods.
3. The guidelines for administrating the schools based on the good governance principles for the school administrators of the upright schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 10 aspects, 2 items per aspect and each item consisting of 2 guidelines, in a total of 40 guidelines.

Keywords: School Administration, Good Governance Principles, Upright Schools

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็น

กรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายและมาตรา 164 ระบุไว้ว่าการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องยึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว สำหรับความหมายของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 หลักการมีดังนี้ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ 5) หลักความเปิดเผย/โปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ 10) หลักคุณธรรม/จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษาภายใต้ ชื่อ “โรงเรียนสุจริต” เกิดขึ้นเนื่องจาก ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556–2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล” มีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้นและในปีงบประมาณ 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป้าหมาย ที่จะขยายเครือข่ายให้ทุกโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริตครบทุกโรงเรียน และจะต้องรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA: Integrity and Transparency Assessment) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่นำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ Integrity and Transparency Assessment: ITA ไปขยายผลเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานในสังกัด โดยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาปีงบประมาณ 2566 โดยภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้คะแนนร้อยละเฉลี่ย 77.45 ซึ่งถือว่ามีความคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ใน ระดับ B ตัวชี้วัดที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ได้คะแนนสูงสุด ร้อยละเฉลี่ย 96.76 ส่วนตัวชี้วัดที่ได้คะแนนต่ำกว่าตัวชี้วัดอื่น ๆ คือ ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต ได้คะแนนร้อยละเฉลี่ย 56.86 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2566)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ทั้งนี้เพื่อศึกษาวิธีการและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป อันนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. ศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

3. เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

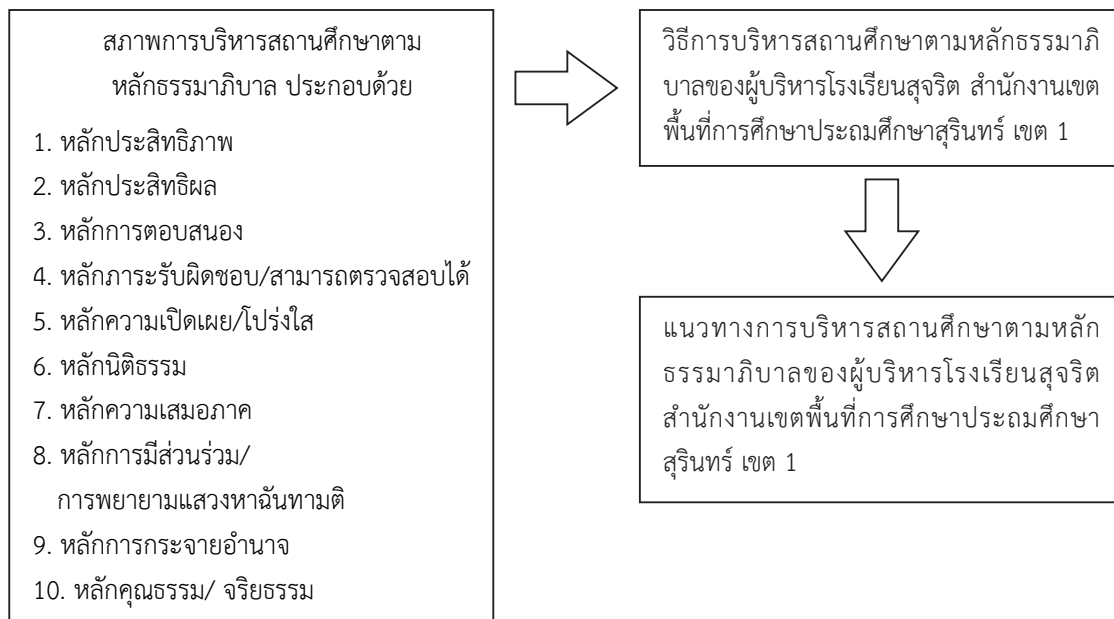
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ซึ่งใช้วิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการสร้างแบบสอบถาม (Quantitative) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach Alpha) ได้เท่ากับ .976 จากนั้นแจกแบบสอบถามกับตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 678 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 22 คน และครูผู้สอนจำนวน 184 คน รวมทั้งสิ้น 206 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ระยะที่ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยสร้างแบบสัมภาษณ์จากข้อคำถามที่มีค่าเจตียน้อยที่สุด 2 ข้อในแต่ละด้านมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน และสนทนากลุ่ม 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อศึกษาวิธีการและเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ สภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 โดยภาพรวม

สภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์เขต 1	n = 206 ระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง		
	$\bar{x}$	S	ระดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	4.22	.79	มาก
2. หลักประสิทธิผล	4.21	.76	มาก
3. หลักการตอบสนอง	3.87	.66	มาก
4. หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้	4.13	.75	มาก
5. หลักการเปิดเผย/โปร่งใส	4.12	.73	มาก
6. หลักนิติธรรม	4.31	.66	มาก
7. หลักความเสมอภาค	4.36	.61	มาก
8. หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ	4.22	.55	มาก
9. หลักการกระจายอำนาจ	3.98	.84	มาก
10. หลักคุณธรรม/จริยธรรม	4.22	.85	มาก
ภาพรวม	4.16	.75	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมี ($\bar{x} = 4.16$, $S = .75$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักความเสมอภาคมีค่ามากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$, $S = .61$) รองลงมาหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.31$, $S = .66$) และหลักการตอบสนอง ($\bar{x} = 3.87$, $S = .66$) มีค่าน้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามจากตัวอย่างได้ จำนวน 182 คน จากที่กำหนดไว้จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 88.83

2. วิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ในแต่ละด้านทั้งหมด 10 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ รวมจำนวน 20 วิธี

3. เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในแต่ละด้านทั้งหมด 10 ด้าน ด้านละ 4 แนวทาง รวมจำนวน 40 แนวทาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสุจริตในโรงเรียนเขตอำเภอศีขรภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลในทุกด้านเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนสุจริต ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งด้านที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ด้านหลักความเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ จุลพันธ์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 และเขต 2 ผลวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ด้านหลักความเสมอภาค เช่นเดียวกับงานวิจัยของจุฑาทาญจน์ เก่งสลิจ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลวิจัยพบว่า 1. การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรณ ยวนมาลัย(2561) ได้วิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก

2. วิธีการบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

1. ด้านหลักประสิทธิภาพ พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยวิเคราะห์หาขั้นตอนที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์ แผงดี, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิตยา ศรีมกุฎพันธ์ (2562) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ แนวทางในการสร้างระบบ 2 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่า มีการวางระบบ ขั้นตอนการกำกับติดตามที่ชัดเจน พิจารณาทบทวนและปรับปรุงนโยบายด้านประสิทธิภาพอยู่เสมอ และบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการทำงานที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุน ลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน และลดภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น และสอดคล้องกับแนวคิดสัญลักษณ์ จันทรศรี (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน

2. ด้านหลักประสิทธิผล พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตนำแผนปฏิบัติงานงานของปีที่แล้วเข้าที่ประชุมและนำมาวิเคราะห์ ว่ามีโครงการใดประสบผลสำเร็จเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนหรือไม่ประสบผลสำเร็จต่อผู้เรียน

เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนา 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตประเมินพิจารณาผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรตามมาตรฐานตำแหน่ง รวมทั้งร่วมกันวางแผนการพัฒนาเมื่อมีข้อควรพัฒนา และนิเทศภายในเป็นการนิเทศแบบสุ่มเพื่อเป็นการกระตุ้นการปฏิบัติงานของครู โดยเน้นการนิเทศในรูปแบบของการสนับสนุน ให้กำลังใจครูผู้สอนสอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตมีการปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง โดยศึกษาและวิเคราะห์จากแผนปฏิบัติการที่ผ่านมาใช้บริบทที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงการจัดทำแผนและข้อมูลโครงการ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตลอดจนงบประมาณ และสอดคล้องกับแนวคิดของธัญลักษณ์ จันทร์ศรี (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตประเมินพิจารณาผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรตามมาตรฐานตำแหน่งร่วมกันวางแผนการพัฒนาเมื่อมีข้อควรพัฒนาและสร้างเครื่องมือในการนิเทศติดตาม หรือนิเทศภายในเป็นการนิเทศแบบสุ่มเพื่อเป็นการกระตุ้นการปฏิบัติงานของครู โดยเน้นการนิเทศในรูปแบบของการสนับสนุน ให้กำลังใจครูผู้สอน

3. ด้านหลักการตอบสนอง พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตรับฟังความคาดหวังของของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน แล้วสนองความคาดหวังตามกรอบกฎหมายกำหนด 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยเท่าเทียม สนับสนุนในด้านงบประมาณ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนางานต่อครู โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จุฑากาญจน์ เก่งกลสิกิจ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักการตอบสนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีการตอบสนองความต้องการที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างได้อย่างเหมาะสม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีการตอบสนองตามความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของนิมิต แสนคำภา (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตให้บริการอย่างเท่าเทียม ด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง เต็มงาน ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการให้บริการเพื่อเป็นการเข้าถึงบริการได้ง่าย

4. ด้านหลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตตอบคำถามและชี้แจงโดยอิงตามหลักกรอบระเบียบกฎหมายที่กำหนดเพื่อให้เกิดการยอมรับ 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตโดยความสุจริตอย่างเปิดเผย โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อัญชลี บุญจันทร์ (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตตอบคำถามและชี้แจงโดยอิงตามหลักกรอบระเบียบกฎหมายที่กำหนดเพื่อให้เกิดการยอมรับโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมสะท้อนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติราชการ และสอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมาโดยเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครองรู้ทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนสุจริตและสามารถตรวจสอบได้

5. ด้านหลักเปิดเผย/โปร่งใส พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA เพื่อสร้างคู่มือหรือระเบียบปฏิบัติที่มีความชัดเจนของข้อมูลการบริหารโรงเรียนสุจริตเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงตามกรอบกฎหมาย 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA ประชุมชี้แจงการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจ ในการใช้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เป็นผลของการปฏิบัติราชการมาประชาสัมพันธ์ให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนรับทราบ อยู่เสมอในช่องทางที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของประสาน พิมพร (2566) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลการบริหารโรงเรียนสุจริต รวมทั้งขั้นตอนการบริหาร เก็บไว้อย่างเป็นระบบเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี โพธิ์คำ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

การกระทำตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือ มีการติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นระยะและต่อเนื่องส่งผลให้ผู้บริหารต้องทำการศึกษาติดตามข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของตน เพื่อความโปร่งใสและพร้อมสำหรับการตรวจสอบ เปิดเผยข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบ อย่างอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

6. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตปฏิบัติราชการตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตมอบหมายภาระงานให้กับบุคลากรตามตำแหน่งหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภูมิชัย วงศ์เจริญ (2564) ได้วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารได้ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและปรับปรุง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรครูและนักเรียนในสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคลากรครูและ นักเรียนในสถานศึกษาเป็นหลัก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของนิมิต แสนคำภา (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตมอบหมายภาระงานตามตำแหน่งหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

7. ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตอำนวยความสะดวกและให้สิทธิแก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างเท่าเทียมและจัดทำโครงการเพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตให้บริการด้วยความเสมอภาคกันกับทุกคนที่เข้ารับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภูมิชัย วงศ์เจริญ (2564) ได้วิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ด้านหลักความเสมอภาค ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรครูและผู้มารับบริการในสถานศึกษาโดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ระดับการศึกษาและ อื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารได้ให้บริการทางการศึกษา แก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียน ที่มีความพิการได้เข้าถึงการรับบริการภายในสถานศึกษาโดยไม่มีการปิดกั้น มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ สุวรรณชัย และ วิเชียร รุ้ยนิยง (2566) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักความเสมอภาค พบว่า 1) ควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาในเรื่องอำนวยความสะดวกให้บริการแก่ทุกคน ที่มาติดต่อราชการ มารับบริการโดยเท่าเทียมกัน

8. ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA โดยเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงาน และตรวจสอบผลการปฏิบัติงานอย่างมีขอบเขต 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้าร่วมในการแสวงหาฉันทามติหรือหาข้อตกลงร่วมกัน รับฟังเสียงข้างมากโดยไม่ทิ้งเสียงข้างน้อยร่วมกันหาข้อตกลงและทางออก สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA ดำเนินการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมในกระบวนการตัดสินใจการดำเนินงาน รวมถึงตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนสุจริตในทุก ๆ โครงการ ทุกกิจกรรม อย่างมีขอบเขตและผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA ประชุมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินโครงการหรือการปฏิบัติราชการร่วมกันขององค์กรและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน โดยยึดเสียงข้างมากเป็นหลักและไม่ทิ้งเสียงข้างน้อย

9. ด้านหลักการกระจายอำนาจ พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมในการประเมิน เพื่อประกอบการประเมินของครู 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA สร้างแบบประเมินคุณธรรมและจริยธรรมให้ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมในการประเมิน เพื่อประกอบการประเมินของครู สอดคล้องกับแนวคิดของธัญลักษณ์ จันทศรี (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมในการประเมิน เพื่อประกอบการประเมินของครูและสอดคล้องกับแนวคิดของนิมิต แสนคำภา (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตใช้กระบวนการ PDCA สร้างแบบประเมินในการประเมินคุณธรรมและจริยธรรมให้ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมประเมินเพื่อประกอบการประเมินของครู

10. ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุจริตและแจกให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเมื่อมีการประชุม หรือใช้เทคโนโลยีสร้างเครื่องมือเพื่อง่ายต่อการประเมิน 2) ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตเคารพสิทธิ เสรีภาพของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเสียงข้างมากโดยไม่ทิ้งเสียงข้างน้อยร่วมกันหาข้อตกลง สอดคล้องกับแนวคิด ของ ธัญลักษณ์ จันทศรี (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุจริตและแจกให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเมื่อมีการประชุมโดยสร้างเครื่องมือในการประเมินโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สร้างมาเข้าประเมินได้ตลอดเวลาและสอดคล้องกับแนวคิดของประสาน พิมพ์ (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของเสียงข้างมากโดยไม่ทิ้งเสียงข้างน้อยร่วมกันหาข้อตกลงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

1. ด้านหลักประสิทธิภาพ พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตร่วมวิเคราะห์การปฏิบัติงานโครงการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษากับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อค้นหาการปฏิบัติงานที่เหมาะสม แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรแจ้งกระบวนการปฏิบัติงานที่เหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกระจายงานให้กับหัวหน้ากลุ่มงานโดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อสร้างกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์นัณ แดงดี, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิตยา ศรีมกุฏพันธุ์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ แนวทางในการสร้างระบบ 2 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่า มีการวางระบบ ขั้นตอน การกำกับ ติดตามที่ชัดเจน พิจารณาทบทวนและปรับปรุงนโยบายด้านประสิทธิภาพอยู่เสมอ และบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการทำงานที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุน ลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน และลดภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มี ความจำเป็น สอดคล้องกับแนวคิดของอำนาจ วัฒนกรสิริ (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรร่วมวิเคราะห์ กับคณะครูและกรรมการสถานศึกษาถึงภารกิจของโรงเรียนสุจริตเพื่อค้นหาการปฏิบัติงานที่เหมาะสมแล้วจึงประกาศ แจ้งให้ทราบโดยทั่วกันจากนั้นค่อยลดความสำคัญลงและยกเลิกภารกิจ โดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของต้นสังกัด สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัทท์ ไกรเพชร (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกระจายภารกิจให้กับหัวหน้า กลุ่มงาน ใช้กระบวนการ PDCA วิเคราะห์หาภารกิจที่จะลดขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อสร้างกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยและมีการกำกับติดตาม และสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพ ไชยทอง (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุคลากร

2. ด้านหลักประสิทธิผล พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการการจัดทำแผนปฏิบัติ

การตามนโยบายของต้นสังกัด แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามข้อตกลง แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบและกระบวนการในการแจ้งผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามข้อตกลงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัท ไกรเพชร (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรยึดการสร้างแผนปฏิบัติการตามนโยบายของต้นสังกัด สอดคล้องกับแนวคิดของสุภ ไซทอง (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรใช้กระบวนการ PLC กับผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อหาแนวทางพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัท ไกรเพชร (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามข้อตกลง และสอดคล้องกับแนวคิดของพงษ์รัตน์ ถาวรัตน์ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรดำเนินการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลตามข้อตกลงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

3. ด้านหลักการตอบสนอง พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรรับฟังความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องและเหมาะสม แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีช่องทางที่หลากหลายในการตอบสนองการปฏิบัติราชการของครู แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการสร้างคู่มือการให้บริการ แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีเครื่องมือช่องทางในการให้บริการที่หลากหลายมีระบบประเมินผลการให้บริการที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์แผงดี, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิตยา ศรีภูมิพันธุ์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลวิจัยพบว่า การตอบสนอง แนวทางในการสร้างระบบ 2 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่า มีบุคลิกคุณลักษณะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และให้ความสำคัญกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีระบบบริการที่มีคุณภาพ มีระบบบริการที่เข้าถึงและครอบคลุมผู้รับบริการมีระบบบริการที่สะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของรัตนพร คงวิริยะศิลป์ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีช่องทางที่หลากหลายในการตอบสนองการปฏิบัติราชการของครู สอดคล้องกับแนวคิดของสุภ ไซทอง (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการสร้างคู่มือการให้บริการ มีขั้นตอนการบริการที่ชัดเจน สะดวกง่ายต่อการปฏิบัติงานและควรมีช่องทางในการให้บริการที่หลากหลายมีระบบประเมินผลการให้บริการที่เหมาะสม

4. ด้านหลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรยึดระเบียบและกฎหมายการบริหารงานบุคคลอย่างเคร่งครัด แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการสร้างคู่มือการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบ แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการประชุมชี้แจงตอบข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตเมื่อ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีข้อสงสัยโดยชี้แจงกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนสุจริตให้เป็นไปตามคู่มือแบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสุจริต แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรศึกษาผลการประเมิน ITA Online (การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ) ที่อยู่ในระดับ AA ครึ่งล่าสุดเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัท ไกรเพชร (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรยึดระเบียบและกฎหมายการบริหารงานบุคคลอย่างเคร่งครัดในการตอบคำถามโดยยึดกฎหมาย ระเบียบ ที่กำหนดและควรมีกระบวนการสร้างคู่มือการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของปิยะธิดา ช่างประเสริฐ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการประชุมชี้แจงตอบข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตเมื่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีข้อสงสัยโดยชี้แจงกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนสุจริตให้เป็นไปตามคู่มือแบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสุจริตโดยชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานโครงการอย่างละเอียด รอบคอบและรัดกุม สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้และควรศึกษา

ผลการประเมิน ITA Online (การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ) ที่อยู่ในระดับ AA ครั้งล่าสุดเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาสถานศึกษา

5. ด้านหลักเปิดเผย/โปร่งใส พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายช่องทางตามที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการรายงานผลดำเนินงานอย่างชัดเจน แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบสื่อสารองค์กรต่อสาธารณะที่ชัดเจนและถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพ ไชยทอง (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว มีขั้นตอนการใช้งานที่ชัดเจนไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับแนวคิดของนายกิตติพงศ์ มังกร (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดผ่านช่องทางที่หลากหลายสามารถเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับแนวคิดหรืองานวิจัยของรัตนพร คงวิริยะศิลป์ (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการรายงานผลดำเนินงานอย่างชัดเจนแจ้งให้ทราบในที่ประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และคณะครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี โพธิ์คำ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระทำตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือ มีการติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นระยะและต่อเนื่องส่งผลให้ผู้บริหารต้องทำการศึกษาติดตามข้อมูลที่ส่งผลต่อบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของตน เพื่อความโปร่งใสและพร้อมสำหรับการตรวจสอบ เปิดเผยข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

6. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรใช้กระบวนการ PLC กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามหลักสิทธิ เสรีภาพที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการในการร่วมกำหนดกรอบระเบียบของสถานศึกษากับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ยอมรับและถือปฏิบัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายการปฏิบัติราชการให้เหมาะสมกับบุคลากรด้วยความเป็นธรรม แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายภาระงานตามตำแหน่งหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ

สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัทท์ ไกรเพชร (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรใช้กระบวนการ PLC กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ โดยต้องอยู่ในกรอบอำนาจของกฎหมาย รัฐธรรมนูญและควรมีกระบวนการในการร่วมกำหนดกรอบระเบียบของสถานศึกษากับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ยอมรับและถือปฏิบัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของอำนาจ วัฒนกรสิริ (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายการปฏิบัติราชการให้เหมาะสมกับบุคลากรโดยที่ยอมรับของบุคลากรทุกคน สร้างความสามัคคีในองค์กรด้วยความเป็นธรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัทท์ ไกรเพชร (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมอบหมายภาระงานตามตำแหน่งหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ

7. ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรให้โอกาสทุกคนเข้ารับบริการได้อย่างเท่าเทียมตามกรอบที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบให้บริการที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้รับบริการ แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการให้บริการของโรงเรียน แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรจัดระบบการให้บริการที่ชัดเจนอย่างเท่าเทียมโดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า หลักความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้รับบริการทุกคนเข้าถึงการบริการได้อย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งทิพา บุรณ์เจริญ (2567) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบ

ให้บริการที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้รับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดของอำนาจ วัฒนกรสิริ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนทรัพยากรภายนอกเข้ามาช่วยเหลือผู้รับบริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ สุวรรณชัย, วิเชียร รุ้ยนิยง (2566) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักความเสมอภาค พบว่า 1) ควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาในเรื่องอำนาจความสะดวกให้บริการแก่ทุกคน ที่มาติดต่อราชการ มารับบริการโดยเท่าเทียมกัน

8. ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจตามกรอบที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามกรอบที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันตามกรอบที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกำกับติดตามการดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jindal (2014) ได้วิจัยเรื่องความจำเป็นและความท้าทายในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ผลวิจัยพบว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่องค์การต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญ เช่น ธนาคารโลก, UNDP, OECD, ADB ฯลฯ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของเกศินี ชมเกียรติกุล (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามกรอบที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชา สุกิจประภานนท์ และตรัยภูมิษฐ์ ตรีไตรศร (2565) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอหาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ผลวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมุ่งเน้นฉันทามติน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงานที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของอำนาจ วัฒนกรสิริ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันไว้

9. ด้านหลักการกระจายอำนาจ พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสุจริตด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกำกับ ติดตาม การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสุจริตตามกรอบที่กำหนด แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบการประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริตด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรกำกับ ติดตาม การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริตตามกรอบที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติพงศ์ มังกร (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสุจริตโดยกำหนดรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนและควรกำกับ ติดตาม การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสุจริตตามกรอบที่กำหนดด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของเกศินี ชมเกียรติกุล (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรสร้างระบบการประเมินคุณธรรมและจริยธรรมให้ครอบคลุมทักษะกระบวนการคิด วินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การอยู่อย่างพอเพียง การมีจิตสาธารณะ ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่งตั้งคณะกรรมการโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมประเมินและควรนิเทศก์ ติดตาม การประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริตตามกรอบที่กำหนด

10. ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม พบว่า แนวทางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการกำหนดกรอบการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียตามกรอบที่กฎหมายกำหนด

แนวทางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรให้คณะกรรมการร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตตามกรอบที่กำหนด แนวทางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบที่กฎหมายกำหนด แนวทางที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานตามผลการตรวจสอบ สอดคล้องกับแนวคิดหรืองานวิจัยของสุภาพ ไชยทอง (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีกระบวนการกำหนดกรอบการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสุจริตร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียตามกรอบที่กฎหมายกำหนดและควรแต่งตั้งผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นตัวแทนหรือคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกรอบที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติภัทท์ ไกรเพชร (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบที่กฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับแนวคิดของอำนาจ วัฒนกรสิริ (2567) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานตามผลการตรวจสอบ

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เพื่อเสนอแนวแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 แสดงในรูปภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวรินทร์ เขต 1

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีนโยบายในการให้บริการโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาตอบสนองความคาดหวังของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีนโยบายอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับครู และนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมในกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นอย่างมีขอบเขตตามกฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรรับฟังความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องและเหมาะสมและควรมีกระบวนการสร้างคู่มือการให้บริการและช่องทางการให้บริการที่หลากหลายโดยมีระบบประเมินผลการให้บริการที่เหมาะสม
2. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรมีระบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และระบบการประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสุจริตด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และควรกำกับ ติดตามการประเมินตามกรอบที่กำหนด
3. ผู้บริหารโรงเรียนสุจริตควรพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา มีกระบวนการรายงานผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีระบบสื่อสารองค์กรต่อสาธารณะที่ชัดเจนและถูกต้อง มีระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายช่องทางตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การใช้เทคโนโลยีบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุจริต
2. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนสุจริต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงศ์ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้กรุณาเอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติภัทท์ ไกรเพชร. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- เกศินี ชมเกียรติกุล. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวาย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- กิตติพงศ์ มังกร. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ผู้อำนวยการโรงเรียนอุทัยวิทยาคมสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, สำนักงาน. **รายงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2566.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สำนักงาน. **ข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555.
- จุฬาลงกรณ์ เก่งกลกิจ. **การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.

- ชรินรัตน์ แผงดี, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิตยา ศรีมุกุพันธ์. “การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42,” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 21, 1 (มกราคม-มีนาคม 2562): 54-56.
- ณัฐชา สุกิจประภานนท์ และตรัยภูมิพันธ์ ตริตศิริศวร. “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล,” **การประชุมหาดใหญ่ วิชาการระดับชาติและนานาชาติ**. 13, 1 พฤษภาคม 2565.
- ัญญลักษณ์ จันทร์ศรี. **การบริหารการศึกษา** (สัมภาษณ์). ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศก์ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์, 30 พฤศจิกายน 2566.
- นิมิต แสนคำภา. **การบริหารการศึกษา** (สัมภาษณ์). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองอ้อเลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 5 ธันวาคม 2566.
- ประจักษ์ สระแก้ว. **การบริหารการศึกษา** (สัมภาษณ์). รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 21 พฤศจิกายน 2566.
- ประสาน พิมพ์พร. **การบริหารการศึกษา** (สัมภาษณ์). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสงพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 ธันวาคม 2566.
- ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- พงศ์รัตน์ ถาวจตุรัส. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- รุ่งทิวา บุรณ์เจริญ. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งรัฐวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- รัตนพร คงวิริยะศิลป์, ส.ต.ต.หญิง. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบรมสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 8 กุมภาพันธ์ 2567.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”. เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก. **ราชกิจจานุเบกษา**, 6 เมษายน 2560.
- วารุณี โพธิ์คำ. “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า,” **วารสารบัณฑิตศึกษา มจร. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. 5, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 59.
- สุภาพรรณ ยวนมาลัย. **การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา**, 2561.
- สุภูมิชัย วงศ์เจริญ. **การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา**, 2564.
- สมยศ สุวรรณชัย และวิเชียร รุ้ยนียง. “แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2,” **วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์**. 7, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2566): 280-289.

สุภาพ ไชยทอง. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). อดีตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 8 กุมภาพันธ์ 2567.

อภิชาติ จุลพันธ์. **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนสุจริต** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2562.

อัญชลี บุญจันทร์. **การบริหารการศึกษา** (สัมภาษณ์). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะเลา-ศรีพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 1 ธันวาคม 2566.

อานวย วัฒนกรสิริ. **แนวทางการบริหารการศึกษา** (สนทนากลุ่ม). รองอธิบดีฝ่ายเทคโนโลยีและสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 8 กุมภาพันธ์ 2567.

Jindal, Neena “Good Governance: Need and Challenges,” **International Journal of Scientific & Engineering Research**. 5, 5 (May 2014): 113.

จริยธรรมในการตีพิมพ์บทความ (Publication Ethics)

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นวารสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้น และเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติและจริยธรรมในการเผยแพร่บทความไว้อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

1. ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่าบทความไม่ซ้ำซ้อนกับผู้อื่นและบทความไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่อื่น ๆ มาก่อน
2. ถ้าผู้นิพนธ์นำผลงานผู้อื่นมาใช้ประกอบในบทความ ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงทั้งในเนื้อหาบทความและท้ายบทความให้รายละเอียดครบถ้วน
3. ผู้นิพนธ์ต้องรายงานข้อเท็จจริงในผลการวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูล ไม่ปกปิดข้อมูลหรือรายงานข้อมูลที่เป็นเท็จ
4. ผู้นิพนธ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความต้องมีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง
5. ถ้าผลงานของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วมหรืออาสาสมัคร ผู้นิพนธ์ต้องดำเนินการตามหลักจริยธรรมและให้แนบหนังสือรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์หรือสัตว์ทดลอง

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและกลั่นกรองคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร
2. บรรณาธิการต้องใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความ โดยปราศจากอคติใด ๆ ต่อ ผู้นิพนธ์หรือบทความ
3. บรรณาธิการต้องจัดให้มีการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของบทความ เพื่อป้องกันการลอกเลียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อถือได้
4. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์และผู้ประเมินบทความต่อผู้อื่นจนกว่าบทความจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
5. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนต่อผู้นิพนธ์และผู้ประเมินบทความ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ประเมินต้องไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ของบทความจนกว่าบทความจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
2. ถ้าผู้ประเมินได้รับบทความและพิจารณาแล้วเห็นว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือบทความไม่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญ ผู้ประเมินต้องปฏิเสธการประเมินบทความทันที
3. ถ้าผู้ประเมินพบว่าบทความมีการซ้ำซ้อน ลอกเลียนจากบทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ผู้ประเมินต้องแจ้งบรรณาธิการให้ทราบทันที
4. ผู้ประเมินต้องดำเนินการพิจารณาบทความตามระยะเวลาที่กำหนด
5. ผู้ประเมินต้องประเมินโดยยึดหลักวิชาการ ไม่มีอคติหรือเจตนาอื่นที่ไม่ดีต่อบทความ

หลักเกณฑ์การเสนอบทความ

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

- 1.1 **วัตถุประสงค์** เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิด ทฤษฎี การพัฒนานวัตกรรมขึ้นและเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป
- 1.2 **ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์** ประกอบด้วย บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์
- 1.3 **ขอบเขตเนื้อหา** ประกอบด้วยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 **กำหนดพิมพ์เผยแพร่** ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม ของทุกปี

2. เกณฑ์การตีพิมพ์

- 2.1 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- 2.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ เป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพและมีประโยชน์ โดยผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่บทความเกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่านขึ้นไปต่อหนึ่งบทความและเป็นผู้ที่มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 2.3 กองบรรณาธิการอาจส่งผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนแก้ไขเพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี
- 2.4 กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งตีพิมพ์
- 2.5 บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ทราบ แต่ไม่ส่งต้นฉบับคืนผู้เขียน

3. ประเภทของบทความ

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สามารถส่งบทความได้ 3 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ ดังนี้

3.1 บทความวิจัย ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1.1 ชื่อเรื่อง
- 3.1.2 ชื่อผู้เขียน

3.1.3 หน่วยงานหรือคณะ และมหาวิทยาลัย

3.1.4 บทคัดย่อ

3.1.5 คำสำคัญ

3.1.6 บทนำ

3.1.7 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1.9 สรุปผลการวิจัย

3.1.10 อภิปรายผลการวิจัย

3.1.11 ข้อเสนอแนะ

3.1.12 กิตติกรรมประกาศ

3.1.13 เอกสารอ้างอิง

3.1.14 ตาราง รูปภาพ แผนภูมิ หรือกราฟ

3.2. บทความวิชาการ

3.2.1 ชื่อเรื่อง

3.2.2 ผู้แต่ง

3.2.3 บทคัดย่อ

3.2.4 คำสำคัญ

3.2.5 บทนำ

3.2.6 เนื้อหา

3.2.7 บทสรุป

3.2.8 เอกสารอ้างอิง

3.3. บทความปริทัศน์

เป็นงานทางวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการเฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์ความรู้อย่างกว้างและลึกอย่างทันสมัย โดยใช้ข้อมูลวิพากษ์ให้เห็นแนวโน้มที่ควร ศึกษาและพัฒนาต่อไป ผู้เขียนควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด โดยเฉพาะเนื้อหาที่ใหม่ที่สุด บทความปริทัศน์ต้องนำเสนอพัฒนาการของเรื่องที่นำเสนอ ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่จำเพาะเจาะจงเฉพาะผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่น ๆ หรือนิสิตนักศึกษาในระดับสูงสามารถเข้าใจได้ บทความปริทัศน์เป็น การนำเสนอภาพรวมที่น่าสนใจ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

3.3.1 ชื่อเรื่อง

3.3.2 ชื่อผู้เขียน

3.3.3 คำสำคัญ

3.3.4 บทนำ

3.3.5 บทสรุป

4. รูปแบบและการเตรียมต้นฉบับ

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้กำหนดแนวทางการเขียนบทความสำหรับการตีพิมพ์ในวารสาร โดยผู้เขียนสามารถจัดเตรียมเนื้อหาบทความทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาด A4 แบบคอลัมน์เดียว โดยมีความยาวของบทความรวม 8-10 หน้า ให้ใช้ขนาดและรูปแบบตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะและขนาดตัวอักษรที่กำหนดให้ใช้ในการพิมพ์บทความ

หัวข้อ/ส่วนประกอบ	แบบตัวอักษรและขนาด	ลักษณะของตัวอักษร	การวางตำแหน่ง
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	TH Sarabun PSK 16 pt	ตัวหนา	กึ่งกลาง
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)	TH Sarabun PSK 16 pt	ตัวหนา	กึ่งกลาง
ชื่อผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วม	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวธรรมดา	กึ่งกลาง
ที่อยู่ผู้เขียน	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวเอียง	กึ่งกลาง
หัวข้อ	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวหนา	ชิดซ้าย
เนื้อเรื่อง	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวธรรมดา	กระจายแบบไทย
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	TH Sarabun PSK 14 pt	ตัวหนา	ชิดซ้าย

ส่วนชื่อและที่อยู่ผู้เขียนจะมีสัญลักษณ์¹ ท้ายนามสกุลผู้เขียนหลัก และชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้วิจัยร่วม¹ ตามลำดับ ที่อยู่ผู้เขียนให้ระบุที่อยู่ หน่วยงาน คณะ และมหาวิทยาลัยที่สังกัด ถ้าผู้เขียนมีที่อยู่ต่างกันให้ระบุเป็นตัวเลข^{1,2,...}

รูปแบบการพิมพ์ต้นฉบับบทความให้เป็นไปตามที่กำหนดในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การตั้งค่าน้ำกระดาษ

ขอบกระดาษ	ระยะขอบ (นิ้ว)
ขอบกระดาษบน	1.5
ขอบกระดาษล่าง	1
ขอบกระดาษซ้าย	1.5
ขอบกระดาษขวา	1

5. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง (References)

การอ้างอิง เป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาเป็นวิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี (ชื่อ-นามสกุลผู้แต่งปีที่พิมพ์) หรือระบบ APA (America Psychological Association Style)

ตัวอย่าง ศิริชัย//การญจนวาลี /(2559)

(ศิริชัย//การญจนวาลี, / 2559)

เอกสารอ้างอิง ให้ระบุรายชื่อเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการค้นคว้าวิจัยที่ได้ตรวจสอบเพื่อนำมาเตรียมรายงานและมีการอ้างอิงถึง จัดเรียงลำดับตามตัวอักษร ถ้าเป็นบทความภาษาไทยนำโดยกลุ่มเอกสารอ้างอิงภาษาไทยและตามด้วยกลุ่มเอกสารภาษาอังกฤษ รูปแบบของการเขียนเอกสารอ้างอิง ดังนี้

การอ้างอิงหนังสือ

รูปแบบ: ผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง./ครั้งที่พิมพ์./สถานที่พิมพ์./ผู้จัดพิมพ์./ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง: ประภัสสร เทพชาตรี. **สถานการณ์โลก 2553 และแนวโน้มปี 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม, 2554.

Stebbing, Lionel. **Quality Assurance : The Route to Efficiency and Competitiveness**. 3rd ed. New York: Ellis Horwood, 1993.

การอ้างอิงจากวารสาร

รูปแบบ: ผู้เขียน./“ชื่อบทความ,”/ชื่อวารสาร./ปีที่,/ฉบับที่/(วันที่/เดือน/ปี):/เลขหน้า

ตัวอย่าง: ดุษฎี วรธรรมดุษฎี. “วัฒนธรรมกับการดื่ม,” **ราชพฤกษ์**. 10, 3 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2556): 13-20.

Gatten, Jeffrey N. “Measuring Consortium Impact on User Perception: OhioLINK and LibQUAL+TM,” **The Journal of Academic Librarianship**. 30, 3 (May 2004): 115-135.

การอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์

รูปแบบ: ผู้เขียน./“ชื่อบทความหรือหัวข้อข่าว,”/ชื่อหนังสือพิมพ์./วันที่/เดือน/ปี:/เลขหน้า.

ตัวอย่าง: คีตกฤทธิ ปรามิซ, มร.ว. “ข่าวโกลนา,” **สยามรัฐ**. 12 มกราคม 2519: 3.

Jansen, Peter. “2009-Thailand’s Year Before the Decisive Storm,” **Bangkok Post**. 12 December 2009: 11. “Facts about Cambodia’s King Sihamoni,” **The Nation**. 12 December 2000: 1.

การอ้างอิงจากวิทยานิพนธ์

รูปแบบ: ผู้เขียน./ชื่อวิทยานิพนธ์./ประเภทของบทนิพนธ์พร้อมด้วยชื่อหลักสูตร/สถาบัน./ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง: วิตติกา ทางชั้น. **กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีในเชิงบูรณาการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2550.

Buppha Devahuti. **Use of Computer in Serials Control in Thai Libraries**. Master’s Thesis Department of Library Science Chulalongkorn University, 1975.

การอ้างอิงจากบทความ/เอกสารที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ

รูปแบบ: ผู้เขียน//“ชื่อบทความ/เอกสาร,”//ใน:ชื่อบรรณธิการ/บรรณธิการ// ชื่อเรื่องหรือหัวข้อการประชุม//ชื่อการประชุม//วันที่/เดือน/ปีที่จัดประชุม/สถานที่จัดประชุม//สถานที่พิมพ์/ผู้จัดพิมพ์/ปีพิมพ์/หน้า.

ตัวอย่าง: บุญส่ง พจน์สุนทร. “ภาวะซ็อก: การวินิจฉัยและการวินิจฉัยแยกโรค,” ใน: พลากร สุรกุลประภา, บรรณธิการ. *Medicine in the evidence-based era*. การประชุมวิชาการประจำปี 2544 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ครั้งที่ 17; 16-19 ตุลาคม 2544; ขอนแก่น. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์, 2544.หน้า 195-208.

Bengtsson, S. and B.G. Solheim. “Enforcement of Data Protection, Privacy and Security in Medical Informatics,” In: Lun K. C, Lun, P. Degoulet and T. E. Piemme, editors. *MEDINFO 92*. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 6-10 September 1992; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland, 1992. pp. 1561-1565.

การอ้างอิงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อมูลจาก Website ของบุคคล

รูปแบบ: ผู้แต่ง//ชื่อเรื่อง/(ออนไลน์)/ปีพิมพ์(อ้างเมื่อ/วันที่/เดือน/ปี)// จาก:URL

ตัวอย่าง: ฟาติละห์ บาโล. การศึกษาของเด็กไทยในปัจจุบัน. (ออนไลน์) 7 เมษายน 2556 (อ้างเมื่อ 18 พฤษภาคม 2557). จาก <http://www.l3nr.org/posts/538618>

Emanuel, Brian. *Another Study Fuels Movement to Push Back High School Start Times*. (online) 14 March 2014 (cited 18 May 2014). Available from: http://blogs.Edweek.org/edweek/inside-school-research/2014/03/14/late_start_times.html?cmp=ENL-EU-NEWS3

ข้อมูลจาก Website ของหน่วยงานต่าง ๆ

รูปแบบ: ผู้แต่ง//ชื่อเรื่อง/(ออนไลน์)/ปีพิมพ์(อ้างเมื่อ/วันที่/เดือน/ปี)//จาก:URL

ตัวอย่าง: ฐากร จุลินทร. *ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2555*. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 18 พฤษภาคม 2557). จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-ebbas/2556-thakoon.pdf>

Thaweesak Koanantakool, *Getting Ready for New Millennium: What are the Thai Government's Actions Toward the Year 2000*. (online) 1999 (cited 20 August 1999). Available from: <http://necetec.or.th/it-projects/>

6. การส่งบทความ

กำหนดการรับบทความ สามารถส่งบทความถึงกองบรรณาธิการ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ผ่านระบบลงทะเบียนออนไลน์ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/Pitchayatat/>

- 6.1. เมื่อกองบรรณาธิการวารสารได้รับต้นฉบับแล้ว จะนำมาพิจารณาแล้วแจ้งตอบกลับให้ผู้เขียนทราบผลว่าผ่านการพิจารณาหรือไม่ผ่าน
- 6.2. บทความที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะได้รับการตรวจสอบวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์การตีพิมพ์ของวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 6.3. บทความเมื่อได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งผลการพิจารณาบทความ ให้ผู้เขียนไปปรับแก้ไขบทความและส่งกลับมากองบรรณาธิการ
- 6.4. เมื่อบทความของผู้เขียนได้รับการตีพิมพ์ในวารสารเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะจัดส่งวารสารให้ผู้เขียน จำนวน 1 เล่ม

7. ติดต่อสอบถามข้อมูล

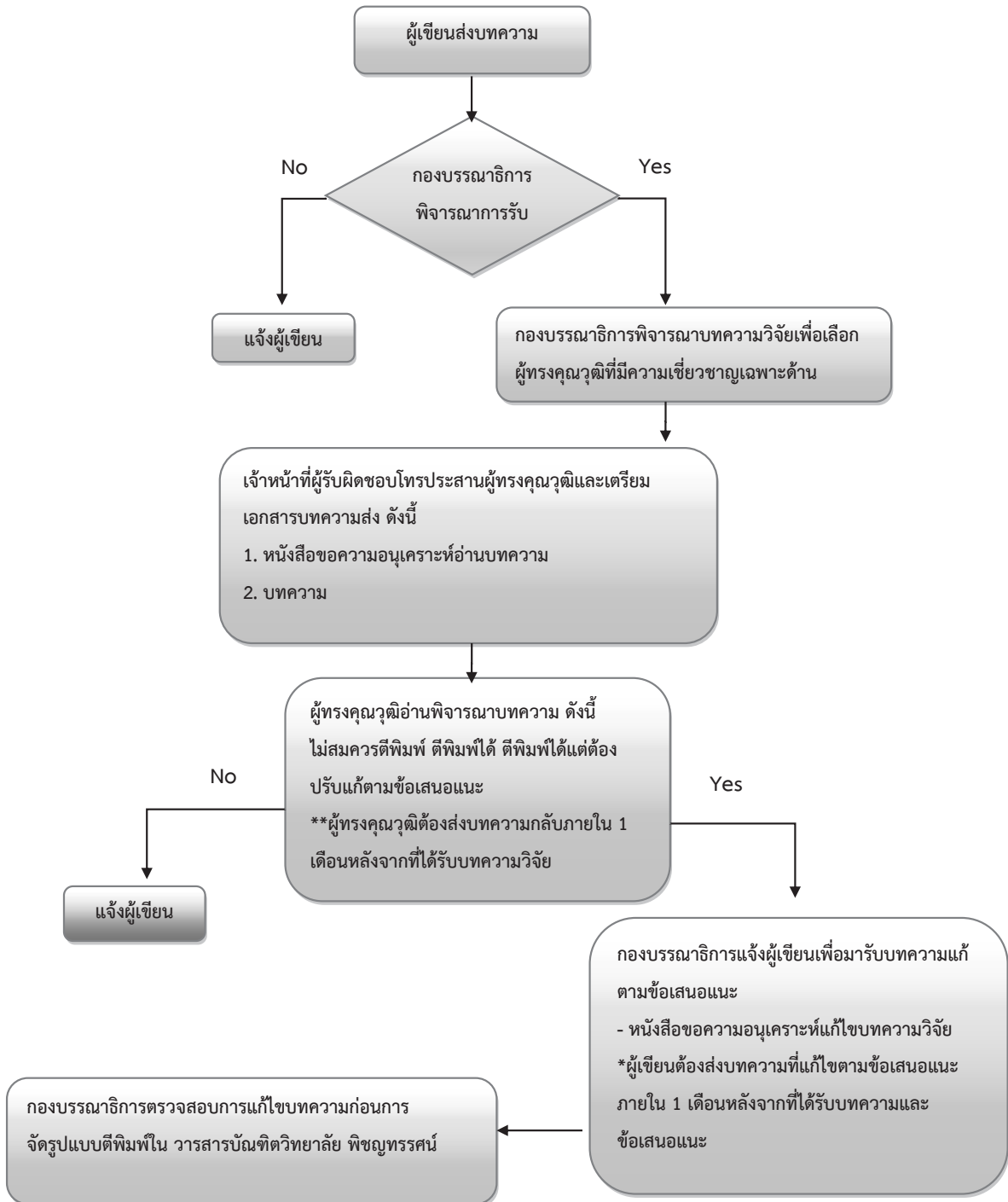
สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 0-4535-2097 มือถือ 062-424-9400 โทรสาร 0-4535-2120

E-mail: info.gra@ubru.ac.th

ขั้นตอนการรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน
วารสารบัณฑิตวิทยาลัย “พิชญทรรศน์” มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**

เลข.....
รับวันที่...../...../.....
ผู้รับ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
เรื่อง ขอตีพิมพ์บทความลงบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1. ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย)
(ภาษาอังกฤษ)

2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด ชื่อย่อ.....

3. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ชื่อภาษาไทย ชื่อภาษาอังกฤษ

4. สถานภาพผู้ส่งบทความ

4.1 () อาจารย์ () อื่น ๆ ระบุ สถาบัน คณะ.....

ชื่อผู้วิจัยร่วม กรณีผู้ส่งบทความไม่เป็นนักศึกษา (ถ้ามี)

4.1.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน..... คณะ

4.1.2 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน..... คณะ

4.2 () นักศึกษา ☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท หลักสูตร.....

สาขา..... คณะ..... สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)

4.2.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน..... คณะ

4.2.1 ชื่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

วุฒิการศึกษาสูงสุด ที่ทำงานปัจจุบัน..... คณะ

5. ประเภทของบทความ () บทความวิจัย () บทความวิชาการ () บทความจากปริทัศน์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ที่อยู่ผู้ส่งบทความ (ที่ติดต่อได้สะดวก).....

7. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ โทรสาร E-mail

8. สิ่งที่มาด้วยเพื่อให้กรรมการพิจารณา

() เอกสารพิมพ์ต้นฉบับบทความ จำนวน 2 ชุด

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ต้นฉบับที่ส่งให้พิจารณาเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการเสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (กรณีเป็นวิทยานิพนธ์) ได้ตรวจบทความนี้แล้วขอรับรองว่า องค์ประกอบและเนื้อหาของบทความนี้ มีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยบทความนี้เป็น

☐ เนื้อหาบางส่วนของวิทยานิพนธ์

☐ เนื้อหาโดยองค์รวมทั้งหมดของวิทยานิพนธ์

เห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ลงชื่อ
 (.....)
/...../.....

ส่วนนี้สำหรับเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการวารสารบัณฑิตวิทยาลัย “พิษณุพรรณ” มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

11. ความเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบองค์ประกอบของบทความ

() ครบ () ไม่ครบ ขาด
 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ ลงชื่อ
 (นางสาวปณิดา ธรรมวงศ์)
 / /

12. ความเห็นของบรรณาธิการ

() เก็บเรื่อง () ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมส่วนประกอบที่ยังไม่ครบ หรือ ไม่สมบูรณ์
 () นำส่ง Peer Review พิจารณา ควรแต่งตั้ง () ผศ. () รศ. () ศ. () ดร.

1
 2
 3

อนุมัติ ☐ ไม่อนุมัติ ☐

บรรณาธิการ ลงชื่อ
 (รองศาสตราจารย์ชาญชัย สุกใส)
/...../.....

ใบสมัครเป็นสมาชิกวารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

โปรดกรอรายละเอียดในใบสมัครเป็นสมาชิกดังต่อไปนี้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ - นามสกุลผู้รับ.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร..... E-mail

หน่วยงาน.....สถานที่ทำงาน

ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

☐

สมัครเป็นสมาชิกหนึ่งปี

ค่าสมาชิก 200 บาท

☐

สมัครเป็นสมาชิกสองปีติดต่อกัน

ค่าสมาชิก 400 บาท

ท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทร 045-352-097 โทรสาร 045-352-120

MEMBERSHIP APPLICATION

Date.....Month.....Year.....

Name.....

Last

First

Mailing Address.....

Street Number and Name

.....

.....

District (City)

Amphur (State)

.....

.....

Province (Country)

Postal Code

E-mail Address..... Telephone No.

Fax No.

☐

One-year Membership

(200 Baht)

☐

Two-year Membership

(400 Baht)

You can contact us at Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University, 2 Ratchathani
Road Mueang District of Ubon Ratchathani Province, 34000 Tel: 045-352-097 Fax. 045-352-120

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ

ISSN 2774-0633 (Print) ISSN 2774-0862 (Online)

ผู้ประเมินบทความ (Readers) ปีที่ 19 ฉบับที่ 3

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สมาน อัสวภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาศิริ เขตปิยะรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพรราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒน์ กุเกียรติกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีมาลา ขำคมเขตต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวรักษ์ ทองพุ่ม
ดร.วิตติกา ทางชั้น
ดร.อภิรดี เจริญนุกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

Journal of Graduate School, Pitchayatat, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ISSN 2774-0633 (Print) ISSN 2774-0862 (Online)

Journal Readers; Vol. 19 No. 3

Adjunct Professor Dr.Saman Asawapoom	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Jumlong Vongprasert	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Udompun Pitprasert	Sisaket Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr.Bhumbhong Jomhongbhibhat	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Pasiri KhetPiyarat	Uttaradit Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Udom Tipparach	Ubon Ratchathani University
Asst. Prof. Dr.Supath Kookiattikoon	Ubon Ratchathani University
Asst. Prof. Dr.Somprasong Senarat	Roi Et Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Primmala Khamkhamkhet	Roi Et Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Yaowaluk Tongphum	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Dr.Wittika Thangchan	Khon Kaen University
Dr.Apiradee Charoennukul	Boromarajonani College of Nursing, Sunpasitthiprason